

„ЕКОНОМАЦ” ОПЕТ ПРВАК ДРЖАВЕ

Сад је срце на месту

НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ,
ЗАМЕНИК ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Лек за буџет – ново
запошљавање

СТРАНА 4

ПЛАКАТОМ ПРОТИВ
„ФИЈАТА”

Јавни позив на
нове саботаже

СТРАНА 7

„МОДЕЛ” ПОЉОПРИВРЕДНИКА
ЗА ОПСТАНАК

У се и у своје
удружење

СТРАНА 8

СВЕ УЧЕСТАЛИЈЕ СИТНЕ
КРАЂЕ

Кокошари краду
до цензуса

СТРАНА 13

FORMA IDEALE
www.formaideale.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
CRNOGORSKO PRIMORJE
VAM JE NAJBЛИЗЕ
10-15% POPUSTA I DVOJE
DECE BORAVI BESPLATNO
ODLOŽENO PLAĆANJE ČEKOVIMA

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refilm
Karađorđeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

PERMONT
• ROLETNE
• VENECIJANERI
• TRAKASTE ZAVESE
063 853 9 006

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Тешко наслеђе

Пише Драган Рајичић

Било је само питање дана, месеца или евентуално године када ће се Свето Тројство (овог пута види под Свети Ивица, Свети Аца и Свети Млађо) позабавити и питањем „А што овај наш народ још нема 'леба да једе, кад нам све иде као подмазано?!“

И, гле, ономад, баш на благодан, наша владарска тројка поранила, села за исти астал, засукала рукаве, убацила сву своју економску памет у пету брзину и пре него што је сунце почело да замиче иза брега до нас изгладнелих стигла је вест о колосалном резултату збратимљених коалиционих партнера: разговори о 'лебу су протекли у изузетно пријатељској атмосфери, чак се није знало ко је кога више уважавао, и биће настављени, ако Бог да, и наредних дана и недеља, све док нам нешто не умесе. Дотле треба да останемо што мирнији, а најбоље је да зарад очувања енергије полегамо на леђа и да у том положају останемо док нам „озго“ не стигну или неке јестиве сплачине или попови са кандилом.

Свето Тројство, тачније Свети Ивица и Свети Млађо, размишљајући интензивно о нашим празним стомацима, дошли су до још једног колосалног открића: привредна ситуација нам је много загуљена зато што их је доласком на власт у овом саставу сачекало тешко наслеђе. Нама су се пожалили, и то с пуним правом, на оно што им је оставила Демократска странка.

Међутим, из разумљивих разлога нису могли да нам нешто кажу и о оном најгорем делу тог наслеђа који је сада натоварен на њихова сирота плећа. Зато ћу неупућене о томе да обавестим ја који памтим као мазга, а и иначе не знам да сачувам ниједну тајну. Елем, оно што је г. Дачић својом претходном вишегодишњом политичком каријером оставио у наслеђе Себи Преобраћеном, то би данас бацило на колена и слона у најбољој снази. А од онога што је г. Динкић оставио самоме себи за протеклих десетак година владарења ни бизон не би остао читав. Они се, међутим, упркос том огромном терету прошлости јуначки држе и не само да им ноге не клецају, него још успевају и да поскакују на путу којим нас управо уводе у Европу. Такву виталност постигли су захваљујући савршеној равнотежи духа и тела. Убедили су себе да они немају ништа са оним Ивицом и оним Млађом од јуче, прекјуче, а коме успе да и себе тако беспрекорно слаже, тај на својим плећима данас може да повуче за наше добро као нико у историји. Што ће рећи да је опет само питање, дана, месеца или евентуално године када ће онај 'леба из њихове најновије политичке кухиње стићи и до наших уста. Није проблем ни ако га до тада не направе, биће још избора, они су већ одавно незаобилазни језичак на политичкој ваги и месиће нам га све док нас скроз не умесе!

Мало се, велим, разговарало и о "лебу, а о локалним изборима у Земуну распредало се до неба. Свети Ацо се толико одушевио резултатом своје напредне странке да више ни сам не зна треба ли плате и пензије да иду на доле или на горе. Није мала ствар узети већину гласова од мање половине бирача и још кад би то сутра, ако 'леба не буде, умело да мирује оним леђним стилем, не би му било тешко да нам још једном сачува Косово или да нам, ако се баш примиримо, похапси и пар мангупа из коалиционих редова, макар оних неколико обећаних пре избора, а са којима је направио ову владу. Ако то уради можда му се посрећи да и на следећим републичким изборима његови партијски преобраћеници такође освоје већину гласова. Али ту има једна незгода: са толиким поверењем народа, Свети Ацо би морао сам да нам меси 'леба, што би могло начисто да убије његове владарске апетите!

АНКЕТА КАДА ЋЕМО СЕ ИЗВУЋИ ИЗ ЕКОНОМСКЕ КРИЗЕ?

М. Ињашиновић

Милутин Спасојевић,
пензионисани професор:
- Песимиста сам. Морамо да променимо однос према раду, поготову омладина.

Ненад Станковић,
архитекта:
- Док се не промени народ нећемо се извући из кризе.

Рада Миљивојевић,
машински техничар:
- Двадесет година чекам и никако да се то деси.

Богдан Јавић,
рабација:
- Када Србија постане краљевина, а оду комунисти који су још на власти.

Драгица Урошевић,
економски техничар:
- Ја нећу то да дочекам. Чекала сам последњих 20 година, а треба вероватно још 50.

Драгица Милутиновић,
женски фризер:
- И даље оптимиста и мислим да ће следећа власт то да уради. Ова сигурно не може.

Драган Јевтић,
пензионер:
- Скоро неће сигурно. Сви који дођу на власт кажу да ће бити боље, а од тога ништа.

Душан Граховац,
комерцијалиста:
- Немам поверења ни у ову власт јер мислим да нису дорасли нашем проблему.

Радосав Краговић,
пензионер:
- Видим да Влада ради по том питању и верујем да ћемо ускоро да се извучемо.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брешно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori i vrata
SUNCE
nova dimenzija
energetski
efikasnih
prozora

034/330 870
suncemarinkovic.com

НЕСТАШИЦА ЛЕКОВА У ДРЖАВНИМ АПОТЕКАМА

Прейуцавање по леђима болесних

Док државне апотеке за несташицу лекова окривљују РФЗО и Закон о јавним набавкама, са друге стране одговорност се пребацује на апотеке, уз образложење да су имале довољно времена да се припреме за јавне набавке. Пацијенти, за то време, ако имају паре, купују лекове за које имају регуларне рецепте

Несташица у државним апотекама у Крагујевцу све је већа, а грађани у потрази за лековима које добијају на рецепт принуђени су да иду од једне до друге апотеке које, очигледно је, троше последње залихе. Како тврде апотекари, гледајући финансијску вредност, медикамента има за још двадесетак дана, али то ипак није прави показатељ стварног стања у магацинима. Очекује се да ће снабдевање бити нормализовано тек за десет до петанест дана, након што буде спроведена процедура комплетне јавне набавке, која је за државне апотеке почела да важи од првог априла ове године.

Мада су државне апотеке имале довољно времена да се припреме за јавне набавке лекова, пошто су добиле четири мишљења (од Министарства финансија, ДРИ, Министарства здравља и Управе за јавне набавке) да морају да поштују Закон о јавним набавкама, оне то нису учиниле, тако да многи сматрају да су једино оне одговорне за изазивање несташице лекова.

По процедури без изузећа

Према званичним објашњењима, проблем са набавком лекова настао је оног тренутка када су Законом о јавним набавкама обухваћене и апотекарске установе. Од првог априла, када је на снагу ступио овај закон, већина од укупно 37 државних апотекарских установа у Србији није куповала лекове, па су из рафова почели да нестају поједини антибиотици, диуретици, препарати за коагулацију крви. Смањујући да лек не може да се третира као обична роба, апотекари су тражили да привремено, до следеће године, буду ослобођене централизованог снабдевања, али према накнадном упутству Управе за јавне набавке испоставило се да нове количине лекова морају, ипак, да прибаве на начин прописан Законом о јавним набавкама.

Проблем је административне природе, јер лекова има на слободном тржишту, али не можемо да их набавимо док се не обави комплетна процедура. Сис-

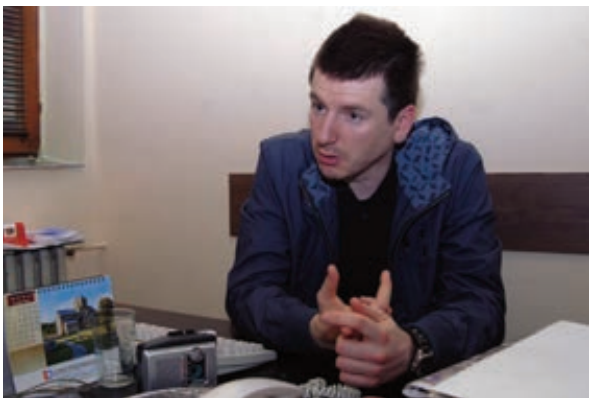

ПРАЗНИ РАФОВИ ДРЖАВНЕ АПОТЕКЕ У ЕРДОГЛИЈИ

тем јавних набавки захтева одређену процедуру која траје неко време. Ми смо имали извесну залиху лекова за отприлике месец дана и покренули смо интервентну набавку, али и она се спроводи скоро месец дана. Систем је такав да апотека прво мора да достави Управи за јавне набавке потребе за четири месеца, затим да Управа одобри куповину тих лекова, а тек након тога се раписује тендер. Ми смо стигли дотле да смо расписали тендер и очекујемо да ће најдаље за петнаест до двадесет дана стићи лекови и снабдевање бити нормализовано, каже Иван Павловић, задужен за медије у Апотеци „Крагујевац“.

Он даље објашњава да уколико би у овом тренутку набавили лекове на слободном тржишту прекршили би Закон о јавним набавкама, док са друге стране, Закон о лековима и медицинским средствима обавезује апотеке да на лагеру у сваком тренутку морају да имају све лекове. Шта год да ураде крше неки закон и сада су, практично, у пат позицији.

Павловић напомиње да лекова има, али не свих, нити у свим апотекама. Генерално гледано, снабдевеност државних апотека у Крагујевцу није добра, али је задовољавајућа. То значи да има свих лекова, ако их нема у једној апотеци има их у другој и ако нема од једне фабрике има алтернативних, па нема разлога за забринутост.

ДУГА ПРОЦЕДУРА СИСТЕМА ЈАВНИХ НАБАВКИ: ИВАН ПАВЛОВИЋ, АПОТЕКА „КРАГУЈЕВАЦ“

Истина је да нема лекова одређених произвођача, али постоји одговарајућа замена - идентичан лек, само под другим називом и од друге фабрике. То што лек носи други назив за пацијенте не треба ништа да значи, каже наш саговорник, пошто је лек у истој дози и има исти облик. Он само носи друго, заштићено име, али генерички назив је потпуно исти, па зато пацијенте моли да се мало стрпе док не стигну нове количине и да прихвате неку од замена која им се понуди. У апотекама једино нема лекова којих није било ни пре ове ситуације, јер се не производе у фабрикама, а то су „аминофилин“ и „дуурофилин“ који се примењују у терапији астме, а одскора нема ни „фарина“ за коагулацију крви.

Проблем је често у томе што многи људи не верују да замењени лек има исто дејство и траже искључиво оно што су узимали и раније. Финансијски гледано, има залиха за двадесетак дана, али то није увек најбољи показатељ стања. Може се десити да нема неких јефтиних лекова, али има оних који су скупији, тврди наш саговорник.

Нелојална конкуренција

Од како је најављена централизована набавка лекова у државним апотекама почео је и рат између апотекарских установа и Републичког фонда за здравствено осигурање, односно створене су још веће несташице лекова и незадовољство државних апотека које немају исти третман набавке као приватници. Ипак, несташица лекова највише погађа грађане, а листа дефицитарних лекова се проширила.

За разлику од државних, приватне апотеке снабдевају се редовно јер за њих Закон о јавним набавкама не важи. Због тога у државним апотека мисле да су угрожени, јер се једино код њих примењује тендер у на-

бавци лекова, што их ставља у неповољан положај у односу на приватне.

Сви приватници који су потписали уговор са Републичким фондом за здравствено осигурање су у систему и самим тим би сви морали да имамо исти третман. Овако се може десити да многе државне апотеке буду затворене, а до несташице лекова ће неминовно доћи, тврди Павловић, наглашавајући да овакав неравноправан положај штети првенствено пацијентима, а онда и државним апотекама.

Од наредне године, како је најављено, набавка лекова требало би да буде централизована, односно да иде од РФЗО ка апотекама.

Апотекари тврде да је немогуће расписивати јавне набавке у апотекама отвореног типа, јер немају довољно кадра нити времена за тако нешто. Док прође процес од расписивања јавне набавке, до доласка лека у апотеке, приватници ће већ издати лек, а више од половине профита остварују продајом лекова који се дају мимо рецепата. Они додају да је неприхватљив аргумент приватних апотека да нису у мрежи и да због тога не би требало да набављају лекове који се издају на рецепт путем јавних набавки, указујући да су овим видом пословања прекршена и основна начела слободне трговине.

Док траје несташица и препуцавања државних апотека са РФЗО, у Министарству здравља најављују да би планирање потреба здравствених установа требало да почне од 1. јануара 2014. године, док би се 2015. видели прави резултати, увођење нових лекова и савремених технологија. Шта у међувремену и да ли ће заиста ова несташица лекова ускоро бити решена, само се нагађа. Надлежни, додуше, најављују бољу ситуацију и стабилизацију на тржишту лекова до почетка наредног месеца. Грађанима не преостаје ништа друго него да чекају и надају се да ће тако и бити или да купе лекове у некој од приватних апотека.

Гордана БОЖИЋ

ШТА КАЖУ КРАГУЈЕВАЧАНИ

Узалудно шетање по апотекама

Вукомир Раденковић:
- Мени су потребни лекови „прилинде“ за притисак и „глукофаж“ за шећер. У државним апотекама нема, све сам обишао. У приватним апотекама има свих лекова и могу да их купе они који имају паре.

Жарко Спасојевић:
- Нема лека за шећер „глукофаж“ и „виваце“ за притисак, Био сам у неколико апотека али нигде их нема. Добио сам рецепте још пре две недеље и свакодневно сам обилазио апотеке, али нигде их није било. Сада су ми рецепти истекли и морам да се вратим у „Заставину“ амбуланту да ми промене датум.

Вера Раковић:
- Тражила сам „фарин“, имам рецепт. Покушала сам у неколико апотека, али свуда је исто - нема.

Вера Чоловић:
- Нема „монизола“ ни лекова за дијабетичаре, ни неких капи за нос. Била сам у неколико апотека и покушаћу још негде, не знам шта да радим. Нешто сам морала да купим у приватној апотеци.

Дивна Ракић:
Нема „глукофажа“ за дијабетичаре. Можда има у приватној да се купи, али ја немам од чега да платим. Имам 12 хиљада динара пензију. Већ десет дана не пијем овај лек.

Радојко Радосављевић:
- Не могу да нађем лекове за шећер. Докторка ми је јутрос преписала рецепте и ово ми је четврта апотека у коју сам дошао и нигде нема. Сада морам да се вратим поново код докторке ако хоће да ми препише нешто друго, јер не знам где више да тражим лекове.

НЕБОЈША ЗДРАВКОВИЋ, ЗАМЕНИК ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Лек за мањак у буџету – веће запошљ

Разговарао: Милош Пантић

Недавним изменама пореских закона и смањењем пореза на зараде са 12 на 10 посто локалне самоуправе у Србији биће ускраћене за знатан износ буџетских средстава, што је у појединим медијима названо поништењем фискалне децентрализације која је уведена пре две године. Предлог ових закона потекао је од Министарства финансија и привреде, на чијем се челу налази Млађан Динкић, лидер УРС-а који је недавно постао јединствена странка у чијем је саставу и „Заједно за Шумадију“.

Према неким проценама, градски буџет Крагујевца остаће након ових измена ускраћен за око 400 милиона динара на годишњем нивоу, па је прво питање за Небојшу Здравковића, заменика градоначелника Крагујевца и члана најужег руководства УРС-а, било какве ће то последице оставити на функционисање града.

– То јесу значајна средства и ми ћемо морати да нађемо начине како да их надоместимо. Треба рећи да смо ми имали значајно повећање пуњења буџета захваљујући томе што смо изменама Закона о финансирању локалних самоуправа, за шта смо се политички залагали, добили 80 посто пореза на зараде, уместо ранијих 40. Тако је дошло до дуплирања прихода од пореза на зараде, па смо 2011. године имали 1,3 милијарди по том основу, а 2012. године око 2,3 милијарде. Ове године је планирано да буде око две и по милијарде од пореза на зараде и то је повећање скоро 100 посто у односу на 2011. годину, ако се гледа само овај порез.

Зашто је то битно и зашто је толико повећано? Зато што је „Фијат“ дошао и запослио 2.500 радника, а до краја идуће године радиће још 1.400 радника. Код коопераната ради преко 2.000 људи, има много новоотворених радних места и од тих пореза на зараде пуни се градски буџет. Велики део тих средстава издвајали смо за инвестиције у претходне две године. Нарочито се повећање процента пореза на зараде који остаје општинама и градовима осетило у Београду и Крагујевцу, где има више отворених нових радних места и ми ћемо због тога ове године имати од 1,3 до 1,5 милијарди више прихода него пре две године по том основу.

Како ће смањење градског буџета утицати на план инвестиција у овој години, пошто је најављена изградња нове зграде Хитне помоћи, реконструкција Улице Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића, изградња нове зграде у Колонији, легата Коке Јанковића, подземне гараже?

– Урадићемо детаљну анализу и видети да ли ће морати нешто да се мења и како да надоместимо те приходе, а вероватно ћемо радити и ребаланс градског буџета. Завршили смо зграду Амбуланте број четири, реконструисали управни блок стадиона „Чика Дача“, радимо стамбени блок у Колонији, добили смо 40 милиона динара помоћи Владе Србије за социјално становање.

За ову годину у плану је партер отворених базена, зграда Хитне помоћи, реконструкције хотела „Језеро“ и биоскопа „Пионир“, легат Коке Јанковића. За стамбену изградњу и социјално становање планирали смо 115 милиона динара. Што се тиче реконструкција улица Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића, то су пројекти који се раде заједно са Републиком по 50 посто и са-

Нисмо одушевљени што се буџетски приход града смањује изменом пореских закона, али то је нужна мера за спас државних финансија и за њу су гласали сви посланици из Крагујевца. Једини прави излаз да се надокнаде ова средства је повећано запошљавање и до краја године има најаву да ће код „Фијата“ и коопераната посао добити још 1.500 радника. Видећемо и да ли ће и на који начин град моћи и да уштеди нека средства и да ли ће нешто од планираних инвестиција морати да се одложи, каже Здравковић

„ За сада не планирамо повећање стопе пореза на имовину, иако смо један од ретких градова који има минималну стопу. У овој ситуацији то би било значајно оптерећење за породичне буџете

да разговарамо да ли је могуће наставити рад на том заједничком послу, јер до сада је преко милион евра коштало оно што је урађено.

Морамо направити добру процену колико ће сада бити мање средстава и можемо ли мањак на другој страни да надоместимо.

Оно што је значајно је да имамо најаву да ће до краја године да буде још 1.500 радних места у „Фијату“ и код коопераната, а започели смо и преговоре са једном великом компанијом која је заинтересована да дође у Крагујевца.

У најавима мера за уштеду у државном буџету помиње се и предлог о смањењу зарада у државној управи. Да ли се и у градској управи размишља да се таква мера примени и овде?

– Видећемо које ће мере да донесе републичка Влада, али је чињеница да запослени у градској управи имају плате које су номинално мање него што бисмо могли да имамо. Значи да нисмо искористили све законске могућности, јер знамо да је тешка ситуација и да није реално да се примене максимуми, као што је у неким срединама урађено. Плате и у установама и у секретаријатима града су на нивоу просека у Србији.

Да ли ће се штедети и на комуналном уређењу града, пошто је ових дана од градских званичника било предлога да грађани у неким месним заједницама преузму сами део

посла око кошења траве, на пример? Да ли ће се спровести штедња и у јавним комуналним предузећима?

– Крагујевац је 2008. године био први град у Србији по улагању у комуналну инфраструктуру. Није могуће сваке године једнако улагати, али је битно да град није престао са улагањем у инвестиције, јер само то може да донесе нова радна места.

Што се тиче комуналног одржавања, увелико радимо на крпљењу и одржавању улица и изградњи водоводне и канализационе мреже. У складу са приливом средстава у буџет видећемо да ли ће тај ниво комуналног одржавања да се одржи или да се смањује. Највише смо улагали у приграду јер је ту затечено стање било лоше.

Ступио је на снагу нови закон о роковима плаћања, где је за локалне управе предвиђено 45 дана, а за кашњење следи стопирање трансферних средстава из Републике. Какве последице ово може да има по Крагујевца?

– Ми до сада нисмо имали стопирање трансфера због кашњења у плаћању. Оно што је битно то је да у оквиру овог такозваног „Рино пројекта“ ми пратимо рокове плаћања и све обавезе испуњавамо на време. Препорука из Министарства финансија је да локалне управе мањак у буџету због измене пореских закона надокнаде из пореза на имовину. У Крагујевцу је ова стопа минимална и износи 0,2 посто. Има ли размишљања да је град повећа?

„ Наш концепт је да сва средства која стигну у буџет улажемо у инвестиције. Погледајте градове у окружењу који су та средства орочевали, Крушевац, Чачак, Краљево или Ужице, они су деценију иза Крагујевца

Ми смо један од ретких градова који има ову минималну стопу. Сагледавамо друге начине за повећање прихода. Један је повећано запошљавање и по том основу увећање пореза на зараде, да дође нови инвеститор и купи локацију, изгради хале. Ми смо имали значајне приходе буџета када су дошли „Нелт“, „Плаза“, „Глобал“ и други.

Потписали смо и уговор о изградњи Центра за матичне ћелије и 100 станова за научне раднике. По том основу, кад он почне да ради, град Крагујевац имаће, само по основу остављања матичних ћелија, четири до осам милиона евра додатних прихода годишње. Још једна област која је у граду значајно развијена су информационе технологије. Још 2005. године донели смо одлуку да прозводним фирмама дајемо попусте за куповину земљишта, а фирмама из области информациононих технологија које запосле преко 20 радника бесплатно земљиште. Из те области очекујемо значајан прилив средстава.

Има информација да град касни у исплати неких давања, као што су накнаде за породиле и за асистенте у настави. То су обавезе које град није имао по закону, већ их је сам преузео. Шта ће бити са исплатом тих накнада?

– Град је сам себи наметнуо те обавезе јер је велики град. Тачно је да се због економске кризе касни са одређеним давањима. Пре месец и по дана исплаћене су две накнаде за породиле, али је чињеница да смо међу водећим градовима у Србији по

социјалним давањима, јер пет посто градског буџета директно или индиректно иде у те сврхе. Касни се са тим давањима, али план је да се у наредном периоду кашњење превазиђе и да у за неко време ове исплате буду приоритет.

Измене пореских закона које су умањиле локалне буџете предложио је министар Млађан Динкић, председник УРС-а. Како су код усвајања тих закона гласали посланици из Крагујевца и да ли, после изјаве Верољуба Стевановића да је лично против тих измена, ово неслагање може да утиче на даље односе у странци?

– Предлагач тих закона је Министарство финансија и привреде, које води Млађан Динкић. Ово није политички предлагано, већ са стручног аспекта, сагледавањем свих прихода и расхода републичког буџета, да би се он стабилизовао, јер је наслеђен у јако тешком стању и били смо пред банкротом. Да није извршена консолидација буџета, а једна од промена је и измена ових закона, питање је да ли би могле редовно да се исплаћују пензије и социјална давања.

Колико је мени познато, цела посланичка група УРС-а је гласала за ове законске акте. Нисмо одушевљени што ћемо имати умањење буџетске приходе, али смо били реални јер живимо у овој земљи, а од републичке Владе и Динкића имамо огромну помоћ у решавању разних проблема. А, оно што смо ми политички спровели, у смислу децентрализације, то је да 80 посто пореза на зараде иде локалним управама, и то решење је остало на снази, иако је приликом усвајања тог закона било великих отпора из Републике.

Један од коментара који се појавио из Светске банке што се локалним управама умањују средства новим законима, јер велики број градова и општина тим парама не гради инфраструктуру, већ повећава запошљавање у локалној управи и јавним предузећима.

– Тај став се појављује у извештају Светске банке, тамо стоји и да су неке локалне управе орочевале своје средства и да их нису улагале, као, на пример, Нови Сад. Наш концепт у Крагујевцу се потпуно разликује од таквог приступа. Ми се залажемо да сва средства која стигну у буџет улажемо у инвестиције. Чак се и кредитно задужујемо да бисмо реализовали неке инвестиције. Да ли сад неко може да каже да је Завторени базен лоша инвестиција, а реализовали смо је заједно са Републиком, по 50 посто, кроз програм помоћи грађевинској индустрији. Узимали смо кредит још у прошлом мандату за опремање радне зоне „Сервис два“, што је коштало преко четири милиона евра, да бисмо имали шта да понудимо инвеститорима на продају. Да ли је то лоша инвестиција? На тај начин отварамо нова радна места.

Мислим да је концепт нетрошења и орочевања буџетских средстава лош и такве општине таворе. Погледајте градове у окружењу. Крушевац, Чачак, Краљево или Ужице су деценију иза Крагујевца, али то је био

Један од коментара који се појавио из Светске банке што се локалним управама умањују средства новим законима, јер велики број градова и општина тим парама не гради инфраструктуру, већ повећава запошљавање у локалној управи и јавним предузећима.

– Тај став се појављује у извештају Светске банке, тамо стоји и да су неке локалне управе орочевале своје средства и да их нису улагале, као, на пример, Нови Сад. Наш концепт у Крагујевцу се потпуно разликује од таквог приступа. Ми се залажемо да сва средства која стигну у буџет улажемо у инвестиције. Чак се и кредитно задужујемо да бисмо реализовали неке инвестиције. Да ли сад неко може да каже да је Завторени базен лоша инвестиција, а реализовали смо је заједно са Републиком, по 50 посто, кроз програм помоћи грађевинској индустрији. Узимали смо кредит још у прошлом мандату за опремање радне зоне „Сервис два“, што је коштало преко четири милиона евра, да бисмо имали шта да понудимо инвеститорима на продају. Да ли је то лоша инвестиција? На тај начин отварамо нова радна места.

Мислим да је концепт нетрошења и орочевања буџетских средстава лош и такве општине таворе. Погледајте градове у окружењу. Крушевац, Чачак, Краљево или Ужице су деценију иза Крагујевца, али то је био

„ Анализом се дошло до закључка да би Јужна обилазница коштала око 30 милиона евра, а била би само полуобилазница, јер би се завршавала у Грошници. Још није донета дефинитивна одлука, али смо ближе решењу да се ради Северна обилазница, која би користила „Фијату“ и граду

Анализом се дошло до закључка да би Јужна обилазница коштала око 30 милиона евра, а била би само полуобилазница, јер би се завршавала у Грошници. Још није донета дефинитивна одлука, али смо ближе решењу да се ради Северна обилазница, која би користила „Фијату“ и граду

Анализом се дошло до закључка да би Јужна обилазница коштала око 30 милиона евра, а била би само полуобилазница, јер би се завршавала у Грошници. Још није донета дефинитивна одлука, али смо ближе решењу да се ради Северна обилазница, која би користила „Фијату“ и граду

МОЖЕ ЛИ ПОРЕЗ НА ИМОВИНУ ДА НАДОКНАДИ МАЊА ТРАНСФЕРНА СРЕДСТВА

авање

Много обвезника, мало пара

концепт тих градова да орочавају своја средства, или Ниш који средства није чак ни орочавао, већ их држао у трезору.

По завршном рачуну градског буџета за прошлу годину стоји износ неплаћених обавеза града од 5,4 милијарди динара. Како у овој новонасталој ситуацији решавати тај дуг?

- Економска криза је показала последице и у држави и у локалној самоуправи. Неплаћене обавезе су настале када је криза стигла у нашу земљу. Половину тих обавеза чине дугорочни и један краткорочни кредит који смо узели од банака да бисмо реализовали наш концепт инвестиционих улагања. На тај начин смо изградиле и затворени базен и Амбуланту број четири, реконструисали стадион и улагали у изградњу станова. Задужује се држава, али се задужујемо и ми због дугорочно капиталних пројеката. Кредите редовно отплаћујемо. Обавезе према добављачима за путну инфраструктуру ћемо решити новим задуживањем код државе путем обвезница, за шта смо испунили услове и добили одобрење.

Као координатор локалне управе и „Фијата“ шта нам можете рећи о поступку легализације једне трајне пута Крагујевац-Баточина, за који је инспекција утврдила да је изграђен без дозволе? Када је коначан рок за завршетак тог пута?

- Још 10. марта 2010. године поднели смо захтев за легализацију тог пута. Имали смо и план детаљне регулације и акт о урбанистичким условима који је издало Министарство. Три године нисмо добили никакав одговор од Министарства за изградњу. План је да Влада неким закључком или другим актом легализује ту деоницу, јер су испуњени сви процедурални услови. Планирано је да до краја ове године буде завршена комплетна деоница, пошто све деонице имамо приведене крају или се раде. Тренутно се завршава пројекат за деоницу од пет километара кроз саму Баточину. План је да се изгради та деоница као што је Лепенички булевар у Крагујевцу, са semaфорима. Радови одмичу и „Фијат“ је генерално задовољан.

Како се одвијају радови на заокруживању инфраструктуре потребне за „Фијат“? Да ли је коначно разрешена дилема око изградње Јужне или Северне обилазнице?

- Урадили смо шест саобраћајница и три моста, део је платило Министарство привреде, део је финансирао град. Званично је у анексу уговора државе и „Фијата“ наведена обавеза да се до краја 2014. године изгради Јужна обилазница око Крагујевца.

Анализом се дошло до закључка да би она била веома скупа и коштала око 30 милиона евра, а била би само полуобилазница, јер би се завршавала у Грошници. Још није донета дефинитивна одлука, али смо ближе решењу да се ради Северна обилазница, која би користила и „Фијату“ и граду. Али, план да се привремено реши транспорт кроз град за „Фијат“ је реконструкција Танкосићеве улице, и њу ћемо до краја године изградити.

Причало се да обилазница треба да се изгради због 400 шлепера који дневно пролазили кроз град и довозили делове у „Фијат“, или одвозили готова возила. Колико данас шлепера прође кроз град?

- Прорачун о 400 шлепера дневно направљен је на бази максималне производње од 200.000 возила годишње, која тек треба да буде достигнута. План за ову годину је да се произведе од 110.000 до 150.000 возила, али у овом тренутку 90 посто саобраћаја везаног за „Фијат“ одвија се железницом.

Мада су истраживања показала да у Србији велики број грађана који су власници непокретности нису евидентирани као порески обвезници, у крагујевачком Пореском одељењу тврде да су евидентирање и наплативост овог прихода више него добри

Евака пета кућа и сваки шести пословни простор у Србији нису опрезовани, показали су резултати истраживања немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ. Прецизније речено, 14 одсто станова, 22 одсто кућа и 15 одсто пословног простора изван су пореске евиденције, што је приход који се обрачунава и наплаћује на територији локалне самоуправе. Испоставило се се да што се локалне самоуправе више ослањају на паре из буџета и друге приходе, наплата пореза на имовину је мања. Рецимо, 2010. године наплате пореза је порасла за 164 одсто у односу на 2006, али чим је локалним самоуправама уступљено 80 одсто пореза на зараде ти приходи су драстично пали. У 2011. на 82, а у 2012. на 68 одсто у односу на 2006. годину

У ситуацији када су локалним самоуправама смањена трансферна средства Републике због умањења пореза на зараде и прекомпоновања локалних и републичких прихода, Светска банка као једину меру за повећање прихода види у повећању степена наплате пореза на имовину. Ово је, заправо, једини преостали приход који се администрира у локалним самоуправама, па је предложено да се у циљу што боље наплате употребе подаци јавних предузећа, како би се проширио број пореских обвезника.

■ Евидентирано 20.000 нових обвезника

Међутим, то је политички непопуларан потез, па се поједине општине уопште и не труде да повећају степен наплате. Лакше им је да се ослоне на трансфере из републичког буџета, па нити шаљу опмене дужницима нити се труде да увећају број пореских обвезника.

У крагујевачком Пореском одељењу, међутим, сматрају да су евиденција и наплативост ове дажбине готово идеални, али да је укупан приход готово занемарљив, као и да би се извесно повећање прихода могло очекивати након увођења пореза на имовину правних лица.

По њиховој процени, у Крагујевцу је врло мали број пореских обвезника остао изван домаћаја пореске е-

У КРАГУЈЕВЦУ СЕ ЗНА 95 ПОСТО ВЛАСНИКА НЕКРЕТНИНА

ЗАКОНСКА НОВИНА

Помоћни објекти неће бити опорезивани

Новина у обрачунавању пореза на имовину физичких лица је, између осталог, у томе што помоћни објекти убудуће неће бити опорезовани, што је до сада био случај. Начелница Пореског одељења сматра да је ово добар потез јер било је грађана који нису могли да остваре нека права из области социјалних давања због тога што су трошне шупе у њиховим двористима евидентирани као други грађевински објекат.

Као пример она наводи Крагујевчанина који је у свом двористу имао такозвани „Заставин“ контејнер и користио га је као шупу, али није могао да добије дечији додаток, јер је контејнер имао статус грађевинског објекта. Сада је то исправљено у закону и опорезују се само станове, пословне просторије, гараже и гаражна места, објашњава Мирјана Јевђић Станарчић.

иденције. Начелница овог одељења Мирјана Јевђић Станарчић тврди да има преко 95 одсто евидентираних власника некретнина.

- Ово тврдим на основу броја становника и броја пореских обвезника. Јер, ако Крагујевац има 180.000 становника, а издато је 65.000 пореских решења, то значи да ако узмемо у обзир да једна породица има бар три члана, онда готово да нема оних који су изузети, објашњава наша саговорница.

Нарочиту заслугу за проналажење обвезника она приписује служби евиденције у Пореском одељењу која је за четири године, отако је основана, открила преко

20.000 нових власника непокретности.

Запослени у овој служби радили су тако што су, рецимо, „претресали“ објекте у свакој улици појединачно. Уколико се утврди да у евиденцији не постоје некретнине по бројевима у низу, у том случају службеници су излазили на терен и уручивали пореске пријаве власнику или кориснику непокретности.

■ Најмањи приход локалне управе

Не искључује се, ипак, могућност да постоје они који на све могуће начине покушавају да не плаће ову обавезу, али је, како она тврди, тај број занемарљив.

Новина која ће свакако помоћи да се и они нађу на списку пореских обвезника је могућност да и Пореско одељење сада може да преузима податке из базе МУП-а, као и свих других органа, па је на располагању велики број могућности да се дође до правих информација.

По мишљењу Мирјане Јевђић Станарчић, највећи део имовине физичких лица је опорезован и готово је немогуће тражити приход у новим об-

зницима. Што се тиче наплативости ове дажбине, од које град убира годишње 149 милиона динара, она је била 98 одсто.

Начелница Пореског одељења наглашава да је приход од пореза на имовину неиздашан и најмањи приход локалне самоуправе које администрира Пореско одељење. Упутније је, каже, очекивати нешто више од конверзије права коришћења у право својине. Оно што је у томе најважније је порез на имовину правних лица који је до сада обрачунаван на основу најчешће „фингиране“ књиговодствене вредности пословног простора. Убудуће, њена вредност биће исказивана у складу са међународним рачуноводственим стандардима и по тржишној вредности некретнина.

Новина је да ће убудуће локалне самоуправе имати веће надлежности и бити задужене за одређивање висине тржишне вредности, што раније Закон о пореском поступку и пореској администрацији није дозвољавао, већ је то било у надлежности државе.

Иако се претпоставља да би недостајућа трансферна средства могла бити надокнађена новим начином обрачуна пореза на имовину и конверзијом, ово још нико у пореској администрацији не може са сигурношћу да тврди. Локалној самоуправи у Крагујевцу остало је да администрира једино порез на имовину и таксе на фирму за 500 обвезника и тек ће се видети да ли ће измене закона заиста донети толико повећање прихода колико се очекује.

Један од начина да се повећа овај приход је и повећање пореске стопе чију висину одређују општине и градови и креће се до 0,4 одсто. Мада је у Крагујевцу она минимална и износи 0,2 одсто, све локалне самоуправе су ову стопу смањиле на минимум већ су добиле упозорење од државних органа да ће им бити смањени и ограничени трансфери уколико не промене ову одлуку, што би могла бити веома непопуларна мера локалне власти, али и још један издатак више за ионако осиромашене цепове грађана.

Г. БОЖИЋ

ОД ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ 149 МИЛИОНА ГОДИШЊЕ: НАЧЕЛНИЦА МИРЈАНА ЈЕВЂИЋ СТАНАРЧИЋ

megabelt OR

radno vreme od 8h do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
 klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-v/PJ/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougono remenje, okruglo remenje, extremultusi...
 SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
 Ulja, auto delovi i autokozmetika...
 Telefon 325-236

Kneza Mihaila 106, Kragujevac

Пише Слободан Цупарић

ЛИДЕРСТВО У ДРЖАВИ И СРПСКОЈ НАПРЕДНОЈ СТРАНЦИ

Браћа по ћаћи

Еада када је Српска напредна странка у великом успону, када јој расте рејтинг и постаје најјача на политичком небу Србије, а њен „први човек“ Александар Вучић најпопуларнији политичар, готово невероватно звуче прогнозе, предвиђања и дилеме: да ли је будућност СНС – једна или две партије. Подела или сукоб између Николића и Вучића у домену је спекулације, али, према речима аналитичара, она има некакву емпиријску подлогу.

Конкретније, може ли се у времену пред нама десити да и Томислав Николић помогне дељење странке коју је некада сам направио?

Нисам присталица анализа које су попут гледања у пасуљ пуне спекулација, сензационализма и невероватних антиципација будућности, каже за „Крагујевачке“ др Невен Цветићанин из београдског Института друштвених наука. – Наравно, у политици је све могуће за било коју странку, па и СНС да мења своју структуру и да има веома динамичан однос између најугледнијих људи. Међутим, у овом моменту, кад је та странка окосница републичке владе, тешко је предвидети неки будући расплет – баш због тога што Вучић добро зна да без Николића не би имао толики маневарски простор за вођење сопствене политике, као што Николић зна да без Вучића не би имао логистику за евентуално неки нови изборни успех.

И политички аналитичар Драгомир Анђелковић сматра да је мало вероватно да ће доћи до поделе унутар СНС, да понекад чаршија прича у прилог томе – поготову када дође до неке критичне ситуације као што је била она око реконструкције Владе. Међутим, како време одмиче, све мање су шансе, тврди Анђелковић, да до такве поделе дође.

” Невен Цветићанин: Политички стил Александра Вучића у овом моменту свакако је потребнији земљи која је на путу ка Европској унији, али има још довољно маневарског простора да се Вучић и Николић не сукобе – макар у блиској будућности

БЛИСКОСТ НА СЦЕНИ НЕ МОЖЕ ДА ПРИКРИЈЕ РАЗЛИКЕ У СТАВОВИМА

Иако су Томислав Николић и Александар Вучић настали у истом „политичком гнезду“, њихови „погледи и ставови“ видно се разликују, што се нарочито види откад имају кључне позиције у власти. Може ли такво „двојство“ да потраје или напредњацима у догледно време прети нека врста раскола?

– Нови лидер Вучић преузима све конце у своје руке, оцењује Боровоје Радић, председник крагујевачког Форума за регионализам. – Он сада води странку, компоује је на свој начин... Како на то гледа Николић видећемо ускоро, јер просто је невероватно да може дуго потрајати тај двојни однос: с једне стране Вучић, који води странку самостално, с друге Николић, који из прикрајка прати шта се ту дешава и преко својих људи, колико може, утиче на политику странке. Тешко је предвидети када ту може доћи до раскола, али је вероватно да то без трзавица неће проћи.

■ Усаглашавање идеја

Аналитичари тврде да су од настанка СНС односи између Николића и Вучића били контроверзни, да се Александар Вучић дуго премисљао шта да ради, а у напредњачке редове се укључио неколико месеци након што је странка већ започела свој рад. Да ли је ово Вучићево оклевање да уђе у СНС било индикатор неповерења које је владало између некада два прва човека радикала, а затим и напредњачка?

– Као што не треба сматрати да су односи између Николића и Вучића испуњени некаквим идиличним кумством или породичном блискошћу, тако, с друге стране, не треба сматрати да су то сада односи неких унутарпартијских непријатеља, апо-

строфира Невен Цветићанин. – Пре ће бити да и један и други политичар имају одређене идеје како треба да изгледа политика земље и сва разлика међу њима можда је у право у политичким идејама и у процесу њиховог нужног усаглашавања.

Подсећајући на ону народну да једна земља не трпи два господара, Драгомир Анђелковић тврди да су и Вучић и Николић људи с великим амбицијама и са жељом да буду лидери. И један и други су, вели, излазили из редова Радикалне странке да би, између осталог, престали да буду под покровитељством Шешеља. Отуда им не одговара да буду у сенци оног другог, тако да је њихов политички брак настао из рачуна – на основу хладне калкулације.

– Када се има у виду да Александар Вучић води политику која је у неким елементима различита од Николићево, онда се може закључити да је и његово некадашње колебање било последица тих политичких ставова које је имао, процењује Боровоје Радић. – Реч је о модернијем Вучићевом приступу политици и већ тада осећају да би с Николићем могао имати проблема око формулисања заједничке политике.

■ Двојна политика

Док је Томислав Николић оличавао народњачко крило странке које је било доста популарно у наро-

” Драгомир Анђелковић: Нити је Николић

претерано проруски и источно оријентисан, а одбојан према Западу, нити је Вучић претерано прозападно оријентисан, а одбојан према Истоку. Тачније, обојица су свесни да се Србија налази у зони западне доминације

ду, а уз њега су ту били Табаковићева и некадашњи виђени радикали, око Вучића скупио се тим оперативних и њему оданих активиста, којима је реторика о потреби мод-

ернизације државе била врло при-сна. Вучић се јасно усмерио ка Вашингтону и Берлину, а Николић је сачувао више наклоности ка источној страни света. Могу ли те разлике постати „иницијална каписла“ која ће довести до цепања СНС?

– Не могу оне постати узрок цепања напредњача, јер су козметичке, а не суштинске природе, каже Драгомир Анђелковић. – Нити је Николић претерано проруски и источно оријентисан, а одбојан према Западу, нити је Вучић претерано прозападно оријентисан, а одбојан према Истоку. И један и други су прагматици који гледају шта је највише у интересу, како њихових каријера, тако и партија које су водили, односно воде. Обојица не би дошли на власт да нису направили неку врсту споразума са Западом – и да нису добили зелено светло. И један и други су врло свесни да се Србија налази у зони западне доминације.

Боровоје Радић потенцира да неће моћи дуго да траје та двојна политика – без обзира колико била маскирана и колико се они јавно не сукобљавају око ње. Она сигурно постоји и видећемо ко ће изаћи као победник. За државу би, сматра Радић, било боље уколико би Вучићева опција победила, али не треба занемарити ни снагу коју Николић има, не само у оквиру странке већ, пре свега, у оквиру оних кругова који заговарају такву популистичку политику. Све ће то утицати на коначни обрачун до којег мора доћи – јер овако не иде, тврди Радић.

– Очигледно је да у политичком стилу Николића и Вучића постоји разлика и да је овај други много модернији, прагматичнији и спремнији да постане нешто попут савремених политичара на Западу, док је Николић, рекло би се, стара школа, каже Невен Цветићанин. – Ипак, у други план треба скрајнути спекулације да ће те политичке разлике коначно резултирати у неком драстичном политичком сукобу. Ниједан „судар“ није пожељан и политичари у њих улазе тек када немају друго решење. Моја је процена да је политички стил Александра Вучића у овом моменту свакако потребнији нашој земљи која је на путу ка ЕУ, али и да има још довољно маневарског простора да се политички стилови Вучића и Николића не сукобе – макар у некој блиској будућности.

■ Видовњачке процене

У самој странци Вучић је, тврде упућени, започео процес у коме се најпре партија чисти од Николићевог људи и мења народњачка идеолошка матрица ка дискурсу „модернизације и нужне европеизације“. Тако је Вучић постао главни адут за западне преговараче и велике силе које се баве нама. Не остаје ли Николићу све мање простора да у наредним данима спречи поделу у напредњачким редовима?

– Само наивни могу поверовати да Томислав Николић не утиче на збивања у странци и да његова политика још увек није веома јака у редовима напредњача, упозорава Боровоје Радић. – Јак је његов ути-

„ПРОВЕТРАВАЊЕ“ У СРПСКОЈ НАПРЕДНОЈ СТРАНЦИ

Распуштено петнаест општинских и градских одбора

Током минуле седмице Извршни одбор Српске напредне странке распустио је петнаест странацких општинских и градских

одбора са територије централне Србије, што је, по речима Радомира Николића, председника овог одбора, тек први корак који су начинили, јер ће „чешљање“ и анализа рада војвођанских одбора напредњача уследити у некој другој тури.

У претходним данима распуштени су одбори СНС у Шапцу, Ваљево, Чачку, Лучанима, Сјеници, Смедереву, Жабарима, Блацу, Јагодини, Ђуприји, Свилајнцу, Коцељеви, Пироту, Ужицу и Димитровграду.

– То је нешто што је Извршни одбор СНС говорио да ће учинити још у претходном периоду. Све је то урађено на основу анализа рада одбора, резултата рада у локалним властима тамо где у њој учествујемо, али и на основу изборних резултата који су за нама. Анализирајући све те ставке, стекли смо

добар увид у то где су потребне кадровске промене, али и измене у начину рада. Поједини одбори су распуштени јер нисмо били задовољни радом актуелних функционера, а понегде, као што је то случај у Димитровграду, до промена је дошло зато што је у странку пристигао велики број квалитетних људи којима смо одлучили да пружи-

ДАЈЕМО ШАНСУ БОЉИМА: РАДОМИР НИКОЛИЋ

мо шансу да се покажу, рекао је Радомир Николић за лист „Данас“.

цај и многи га сматрају првим човеком странке – без обзира што је Вучић формално на челу. Тога је, вероватно, и Вучић свестан и само то придобијање кадрова за своју политику је на извршан начин и јачање Вучићеве позиције у странци. Сада је на делу испробавање снага, а Вучић повлачи опрезне потезе – с уважавањем према Николићу, али сигурно је да то неће дуго трајати.

Драгомир Анђелковић тврди да се народњачка матрица у читавој Европи битно изменила, као што се и социјалдемократска изменила. Данас је та врста идеолошких подела превазиђена. Све странке и на западу и у Србији мање-више су опортунистичке – једна другој личе идеолошки по другим критеријумима, другим речима, све су на исти калуп. Тако да ни ту не треба тражити неке дубље корене међусобног удаљавања Николића и Вучића. Ако до тога и дође, процењује Анђелковић, корени су искључиво у личним антагонизмима да се буде први чо-

Боривоје Радић: Вучић преузима све конце у своје руке, а како на то гледа Николић - видећемо ускоро. Такав однос не може дуго потрајати, тешко је предвидети да ли може доћи до раскола, али без трзавица неће проћи

век – како у држави тако и у партији.

- Идеологија Николића и Вучића разликују се управо зато што су они на различитим позицијама и описао бих то метафором мотора и крова, где је мотор нешто динамично, а кров нешто статично, запажа Невен Цветићанин. – Да ли је то довољно за неки сукоб у будућности - тешко је предвидети. Ја свакако не мислим да будем један од оних аналитичара који гледају у пасуљ и дају видовњачке процене.

Срби морају у Европу, написао је у ауторском тексту за једне новине Александар Вучић и овај императив сликовито и аргументовано образложи следећим речима:

„Уверен сам да промена нашег става, нашег односа према Европи и западном свету, али и према Русији, коју ћемо поштовати и волети, али не и идеализовати, представља почетак стварања успешније, модерније и снажније Србије, Србије која ће за коју годину моћи да буде стварни лидер у региону, по висини плата и пензија, економском развоју, политичкој и свакој другој стабилности...”

Поводом ове прагматичне, и скрене, непопулистичке Вучићеве „беседе“, на питање новинара зашто је поверовао Вучићу кад је рекао „Срби морају у Европу“, еloquentни Светислав Басара књижевнички је узвратио:

„Зато што човек видљиво ради на томе. Овде многи као да жале што Вучић заувек није остао адепт Шешелевих националистичких небулоза. За разлику од огромне већине овдашњих политичара, Вучић је изгледа схватио да политика није бесловесно митингашење и извињавање високопарних парола, него врло компликован занат који се непрестано мора доучавати и усавршавати”.

ПЛАКАТОМ ПРОТИВ „ФИЈАТ АУТОМОБИЛА СРБИЈЕ“

Јавни позив на нове саботаже

Непознати аутори наводе да су услови рада у фабрици лоши и да синдикат и менаџмент сарађују на штету радника, док представници синдиката тврде да су услови добри, плате редовне и да уништавање возила никако не може бити начин за изражавање било каквог незадовољства

У ноћи између недеље и понедељка Крагујевац је био облепљен плакатима који позивају на ново гребање аутомобила у фабрици „Фијат аутомобили Србија“. Непознати аутори су, поред осталог, навели и да су радни услови у овој фабрици лоши и да синдикати и менаџмент сарађују на штету радника...

„Недавна саботажа 31 новог возила очигледно је последица лоших радних услова, сарадње синдиката и менаџмента на штету радника, репресије и немогућности јавног самосталног радничког организовања. Не знамо да ли је ово прва саботажа или је било и претходних за које се није чуло изван зидина „Фијатовог“ забрањеног града, али вероватно није последња јер, чак и ако ови радници буду ухапшени или поклекну под медијским притиском, врло је могуће да ће околности у будућности приморати раднике да опет прибегну саботажи, као јединој методи борбе која им је преостала. Ово није прва саботажа у „Фијатовим“ фабрикама.

Пре две године у Пољској фабрици „Фијат“ на сличан начин оштећен је велики број возила од стране незадовољних радника“, написали су анонимни аутори плаката. Плакати су веома веома брзо уклоњени. Заменик председника Самосталног синдиката ФАС-а Зоран Марковић каже да се плакати са позивима на гребање нових аутомобила нису појавили у фабрици, али да је некоме очигледно посао да прави хаос и да поквари ово што се сада ради. Уз то, оцењује и да су услови рада у фабрици одлични, а плате редовне.

– Од када је „Фијат“ дошао у Крагујевац, однос између радника у произ-

водњи и менаџера је професионалан. Радници имају радне задатке, а руководиоци су ти који прате процес реализације. Сви смо овде са једним циљем - да радимо, да се производња одвија и да зарадимо, како компанија, тако и радници своје личне дохотке. Руководство ФАС-а у Крагујевцу недавно је удовољило захтеву синдиката да запослени раде осам сати дневно пет дана у недељи, а да се сав прековремени рад увек плаћа у складу са колективним уговором. Када је реч о паузама у току радног времена, „Фијат“ строго поштује законе Републике Србије. Фабрика је пре неколико месеци отворила и кухињу у којој је запосленима у понуди топли оброк, који се састоји од главног јела, супе, салате и десерта, све за 35 динара, каже Зоран Марковић.

Он је поновио да је Самостални синдикат апсолутно против угрожавања имовине, као и да сви запослени имају модел и начин да изнесу своје незадовољство и да због тога неће трпети никакве последице.

Зоран Марковић: Самостални синдикат апсолутно је против сваког уништавања имовине фабрике, а сви запослени имају начин да изнесу своје незадовољство и због тога неће трпети никакве последице

Поводом недавног инцидента огласио се званичним саопштењем и менаџмент фабрике „Фијат аутомобили Србија“.

„Компанија наглашава да ова епизода представља изолован случај који су осудили сви запослени и радници у фабрици. ФАС у потпуности одбацује и осуђује објаве и изјаве за медије које преносе нетачне информације о незадовољству радника условима рада и платом или о постојању лоших односа међу запосленима у фабрици, због културолошких разлика или других мотива. Компанија нарочито одбацује оптужбе у вези са непримерним понашањем једног од наших менаџера према неким радницима у монтажи“, стоји, између осталог, у саопштењу за јавност компаније ФАС.

Потврђено је да јесте дошло до оштећења одређеног броја возила на производној траци и да се случај испитује. Интересантно је да се недавни инцидент и оштећење возила, као и позив на саботажу, догађају у моменту када фабрика бележи значајне производне и извозне резултате.

Од почетка године у луци Бар из железничких вагона на бродове претоварено је 30.000 возила, а имајући у виду значајно повећање броја претовара у последњем месецу, очекује се да ће бити остварен годишњи план од 84.000 возила. Иначе, у луци Бар за девет месеци претоварено је 44.850 аутомобила „Фијат 500 Л“.

Индикативно је и то што се оштећење возила и позив на саботажу

ПОЗИВ НА НОВУ САБОТАЖУ ПЛАКАТОМ КОЈИ ЈЕ ЛЕПЉЕН ПО ГРАДУ

поклапају и са испоруком првог контингента возила на веома захтевно америчко тржиште.

Брод са 3.000 аутомобила „Фијат 500 Л“, намењених првобитно америчким дилерима, стигао је крајем претпрошле недеље у америчку луку Балтимор. После Балтимора брод са остатком контингента упловио је у канадску луку Халифакс и Лос Анђелес, где ће такође бити испоручене прве пробне количине овог модела.

Према речима Александре Ранковић, директорке за комуникације ФАС-а, компанија планира да из Крагујевца до краја године у Америку извезе неколико десетина хиљада возила, као и да ће се поред модела „500 Л“ купцима понудити и теренска варијанта „500 Л тракин“. Локални амерички дилери из Вашингтона и Балтимора кажу да већ постоје листе чекара за куповину модела из Крагујевца.

М. ЂЕВИЋ

МАРКЕТИНГ
marketing@kragujevacke.rs

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати
Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 251 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Прикључци 307 – 368
Пријава стања и рекламације
307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

Пракса међусобног повезивања пољопривредника, нарочито у сточарству и воћарству, у регистрована удружења у Шумадији даје добре резултате. Обједињеним набавкама снижавају се трошкови производње и обезбеђује сигурнији пласман, при чему су средства градског аграрног буџета добар „ветар у леђа“, а тражи се и пут ка европским фондовима

Пише Марија Обреновић

Трактор му служи да обради око пет хектара земље, у штали има једну кравичу, у обору четири свиње, ту су још и три овце и двадесетак кокошака. Тако према резултатима прошлогodiшњег пописа пољопривреде изгледа просечан српски сељак. Ова статистика, такође, каже да сваке године око 400.000 хектара плодне земље остане необрађено.

Уситњен посед и добро изработана механизација, мало регистрованих произвођача, тако се у кратко може описати стање у српским селима. С друге стране, из уста политичара најчешће се може чути да је пољопривреда наша највећа извозна шанса и да, уз мало више труда, овдашња поља могу да хране пола Европе.

Пољопривредници, међутим, одговарају да су препуштени сами себи и да без помоћи државе неће далеко одмаћи. Поједини су, међутим, решили и сами нешто да предузму.

На територији Крагујевца и околине постоји двадесетак пољопривредних удружења. Окупљају од де-

сет до готово стотину чланова. Удружили су снаге како би себи олакшали набавку потрештина за производњу, али и заједнички пласирали своје производе и у томе су више него успешни.

■ Сточари и воћари најуспешнији

Шумадија је, кажу стручњаци, крај најпогоднији за сточарство, тачније за производњу млека, и воћарство. Зато је и логично што су управо удружења која окупљају ове пољопривредне произвођаче и најуспешнија. Ипак, није само то разлог.

Удружење узгајивача говеда сименталске расе „Шумадија“ активно је од 2003. године. Окупља око 60 сточара и функционише као мало предузеће. Први корак био је увоз 150 стеоних јуница из Баварске, следећи формирање матичне службе која опслужује преко 400 домаћинстава на територији Шумадије.

„Главни циљ био нам је да унапредимо сточарску производњу у овдашњим селима, а члановима омогућимо бољи пласман производа. Преко нас иду сви подстицаји које даје држава, који додуше нису велики, а највећи део посла радимо зах-

„МОДЕЛ“ ПОЉОПРИВРЕДНИКА ЗА ОПСТАНАК И РАЗВОЈ

У се и у своје удружење

КРАВЕ СИМЕНТАЛСКЕ РАСЕ УДРУЖЕЊА „ШУМАДИЈА“ НА САЈМУ У КРАГУЈЕВЦУ

ваљујући помоћи из градског аграрног буџета. На конкурс локалне самоуправе за доделу средстава пољопривредним удружењима добили смо новац за набавку цистерне за откуп сировог млека, као и лактофриза за хлађење млека. То нам је пре четири године помогло да потпишемо уговор са млекарном „Границе“ из Младеновца, па данас наши произвођачи овој млекарни дневно испоручују три тоне сировог млека, каже Саша Костић, дипломирани инжењер агрономије и директор Удружења „Шумадија“.

Својим члановима помажу не само да продају сирово млеко, већ и да купују квалитетна грла, набављају све што им је неопходно за производњу. Редовно организују семинаре и студијске посете. Захваљујући овом удружењу овдашњи сточари могли су да виде на који начин раде њихове колеге у Француској, Италији и Мађарској. Активни су и у организовању овдашњег Сајма пољопривреде.

Шумадија је крај погодан за узгој млечних говеда. Већ извесно време размишљамо и о томе да ос-

нујемо своју млеку, као и фарму која би служила за производњу млека, али и као генетска основа. Већ имамо припремљене пројекте, имамо падор број, налазимо се у бази података и само чекамо моменат да се отворе европски фондови. Тачно је

Чумића и Трнавце решили су пре тачно деценију да се удруже. Данас их у Удружењу „Воћар“ има 35. У питању су најјачи произвођачи из овог краја који поседују 520 хектара обрадивих површина, од којих је под воћем близу 400 хектара.

Међу нашим производима најзаступљеније су шљиве са приносом од 5.850 тона, затим јабуке са 1.400 тона, вишње, брескве, крушке, кајсије и грожђе са укупним приносом од 9.335 тона. Највећи део извозимо на руско тржиште.

Удружили смо се пре 10 година како смо себи смањили трошкове и уштедели време. Ђубриво, хемијска средства и амбалажу набављамо заједнички, трудимо се и да, кад год је то могуће, удружено пласирамо и своје производе. Преко удружења добијамо и веће попусте када је у питању осигурање рода, каже Горан Мијаиловић, председник Управног одбора Удружења „Воћар“.

Организују и стручне скупове, семинаре, а од септембра ће за основце из школе „Прота Стеван Поповић“ уприличити серију радионица професионалне оријентације за

„ВОЋАР“ ИЗ ЧУМИЋА И ТРНАВЦЕ ГОДИШЊЕ ПРОИЗВЕДЕ СКОРО ШЕСТ ХИЉАДА ТОНА ШЉИВЕ

ПОЧЕЛА СЕЗОНА ЛЕТЊИХ ПОСЛОВА

Траже се промотерке, конобари и берачи воћа

Најисплативији сезонски посао имају промотерке, које за једно вече могу да зараде чак 2.000 динара. Следе их берачи воћа и радници на грађевини, који исту суму зараде за један дан, а сваки посао се углавном добија на препоруку

ЗАРАДА И ЗА ДЕЉЕЊЕ ФЛАЈЕРА

Иван Ланковић је један од многих Крагујевчана који ће ово лето провести радно. Он већ другу годину одлази у Црну Гору, где ће два месеца радити као конобар. Објашњава да му је то само додатна зарада, која ће му омогућити да побољша финансијску ситуацију преко лета.

Газда код кога сам радио прошле године позвао ме је и питао да ли сам заинтересован и за ову сезону, тако 15. јуна идем у Каменово код Рафанловића. Обезбеђен ми је смештај и два obroка, а ради се сваки дан, укључујући и викенд, по десет сати. Плата зависи од договора, може да се исплаћује месечно или дневно, а износи од десет до 12 евра на дан. Нема много слободног времена, доста се ради, али и заради, а ја ћу се трудити да се мало и одморим, објашњава Иван.

Иако је можда најближа, Црна Гора није једина дестинација где млади одлазе на сезонске послове. Има их и у Грчкој и Бугарској, а најтраженији су конобари и угоститељски радници, али има и оних који прихватају теже физичке послове. И код нас се највише траже конобари, јер се са топлим временом отварају баште кафића, а најплаћенији су берачи воћа и радници на градилишту. Њихове дневнице се у просеку крећу од две до три хиљаде динара.

Као и ранијих година, највише могућности да нешто зараде преко лета имају девојке, јер је све већа потреба за промотеркама и промолидерима. Оне посао добијају најчешће „на препоруку“, а агенције бирају атрактивне и комуникативне девојке. Тако се Маја промоцијом бави већ

три године и каже да ако се ради сваки викенд може добро да се заради.

Промоције се врше петком, суботом и недељом, а само неки произвођачи нас ангажују пет дана, од среде до недеље. Сат рада у маркету у просеку се плаћа 235 динара, али девојке које промовишу пића и цигарете по кафићима зарађују много више. Оне за пет сати рада, практично за једно вече, добијају 2.000 динара, али долазе у контакт са разним гостима, који су понекад веома заинтересовани за њих него за производ. Зато је веома важно одржати дистан-

цу, али и бити љубазан да би што више продале.

Сезонске послове незапослени и студенти могу углавном да пронађу преко омладинских задруга, у којима објашњавају да повремених послова има преко целе године. То су промоције, вршење анкета, послови утовара и истовара, одржавање путева и засађивање зелених површина. Летња сезона почиње у јули и углавном је то берба малина, јагода и вишњања.

Сви хонорарни послови су се-

зонски и могу да трају само летњу сезону или 120 радних дана, зависно од потреба послодавца. Они од нас траже одређени број и профил кандидата који највише одговарају. Две трећине наших чланова чине незапослени, а остало су студенти, који не могу да раде сваки дан, па прихватају послове за викенд. За момке је то углавном утовар и истовар робе, а за девојке послови промоције, анкетирања и дељење летака и флајера. Минимална цена рада је 115 динара, али се сат времена углавном плаћа од 150 до 200 динара, објашњава Славко Буквић, референт за чланство у Омладинској задрузи „Факс“.

У Националној служби за запошљавање истичу да сви сезонски

НАЈВИШЕ НЕЗАПОСЛЕНИХ И СТУДЕНАТА: СЛАВКО БУКВИЋ, ОМЛАДИНСКА ЗАДРУГА „ФАКС“

оне који намеравају да остану на селу и баве се воћарством.

■ Јефтинија производња и бољи пласман

Удружење пољопривредних произвођача „Сељак“ из Цветојевца, „Дрдић“ из Ресника, Друштво пчелара, Покрет жена „Кнегиња Милица“, па „Сељанчица“ из Новог Милановца и још сигурно двадесетак сличних активно је такође на територији Крагујевца.

Њих 11 ове године добило је подршку из градског буџета за реализацију својих програма или набавку опреме. Локална самоуправа помогла их је са укупно 1.805.830 динара. Поред средстава која су додељена путем конкурса за финасирање програма и планова удружења пољопривредника, овадшњи сточари, ратари, воћари и повртари могу да рачунају и на још неколицину различитих градских субвенција, али само уколико су удружени.

Недавно донет закон, наиме, забранио је локалним властима субвенционисање произвођача директно, што је још један разлог више за њихово повезивање.

– Приликом организованих посета иностранству наши пољопривредници могли су да виде како тамо комплетан пласман производа иде преко удружења. Купци из иностранства када дођу овде најчешће немају времена да преговарају са сваким произвођачем појединачно, нити су навикли на такав начин рада. Осим тога, средства из градског аграрног буџета, као и она која даје држава, убудуће ће ићи готово искључиво преко удружења. Уз то, пољопривредници удруживањем добијају и могућност да конкуришу код страних организација и европских фондова, каже Снежана Катић Живановић, помоћница градоначелника задужена за пољопривреду.

Удруживање овадшњих произвођача, по речима наше саговорнице, пружа им још читав низ могућности. Ту су јефтинија набавка репроматеријала и бољи пласман када је домаће тржиште у питању. На пример, као удружење могу да конкуришу на свим тендерима који се тичу набавке хране, рецимо, за болнице, дечије установе, геронтолошке центре и установе социјалне заштите, што самостално, према важећим прописима, никако не би могли.

послови представљају рад ван радног односа и да зато послодавци нису дужни да их обавесте о конкурсима. Ипак, они то чине ако нису сами у могућности да пронађу одговарајућег радника. Тако им је прошле недеље стигао оглас за бераче малина у Ариљу и околини, а од раздвајања Србије и Црне Горе нису добили понуде за посао на мору. Саветник за запошљавање Иван Ђорђевић истиче да је на тржишту највећа потражња за заваривачима, јер нема много људи са квалификацијама за тај посао. Такође, плате које им послодавци нуде су неадекватне, па много више могу зарадити приватно.

Најпознатији сајт за тражење посла инфостуд.цом спровео је истраживање по коме чак 60 посто младих активно тражи посао преко лета. Мотив и најважнији критеријум за одабир посла је зарада, док су на другом месту услови рада и природа посла. Занимљиво је да је висина зараде много битнија мушкарцима, док је женама битна локација, врста посла и задужења. Такође, до информације о сезонским пословима се најчешће долази преко пријатеља и познаника, затим преко интернета, а тек на крају преко омладинских задруга.

В. ГЛИШИЋ

КОНАЧНО ПРОДАЈА ПОГОНА „21. ОКТОБРА“ У ГРУЖИ

Норвежани једини заинтересовани

У управи фабрике „Рап марине“ кажу да ће, ако се не деси нешто непредвиђено, постати нови власници погона у Гружи, где до почетка наредне године планирају измештање комплетне производње, док у „21. октобру“ истичу да је то, после деценије реструктурирања, први знак приватизације и увод у боље дане

ПОГОН У ГРУЖИ НАШАО КУПЦА

Агенција за приватизацију заказала је за 7. јун четврту по реду аукцију за продају погона крагујевачке фабрике „21. октобар“ у Гружи. По свему судећи позив је упућен већ познатом купцу. Према незваничним информацијама за куповину је заинтересована мултинационална компани-

У овој успешној фабрици кажу да су одавно планирали да производњу организују у новијим и пространијим погонима од ових које сада имају у некадашњим „Машинама“. Кажу да су намеравали да купе нову локацију у некој од крагујевачких индустријских зона, али се испоставило да је то скупо. Гледали су и погоне „21. октобра“ на матичној локацији у Кра-

„Горан Стојковић: Нема интересовања за приватизацију матичне фабрике у Крагујевцу. Мислим да је то због релативно великог броја запослених, али и броја и величине објеката и земљишта. Све се то одражава и на улагања која би потенцијални купац морао да обезбеди да би фирму довео „под конач“ и да би инвестиција била профитабилна.

гујевцу, али ту има нерашчишћених имовинских односа, па су се, на крају, одлучили за погон у Гружи који ће им, уз неопходну реконструкцију и инсталирање савремене опреме, почетком наредне године обезбедити оптималне услове за рад.

Иначе, фирма „Рап марине“ у Крагујевцу планира да до почетка наредне године запосли још 40 до 50 нових производних радника и још десетак дипломираних машинских инжењера. Према Закону о приватизацији новац од продаје погона у Гружи, као и других фабрика, иде на посебан наменски рачун којим располаже Агенција за приватизацију.

■ Фабрика из три дела

Инсистирање Агенције за приватизацију да фабрику „21. октобар“, која је пре декомпоновања пословала у систему „Застава“,

потенцијалним купцима понуди у „комаду“, као јединствену целину, показало се као лоша варијанта. Фабрика је већ десет година у фази реструктурирања, али што се приватизације тиче није се макла ни педаљ од почетка. Зато је променен концепт приватизације, а фабрика је подељена на три дела. Први је матична локација у Крагујевцу, која заједно са радницима друге две целине запошљава око 270 радника. Другу целину чини погон у Гружи са 11 запослених, а трећу погон у Топоници од око 3.000 квадрата са 15 радника и око два хектара земљишта.

Према речима директора предузећа „21. октобар“ Горана Стојковића, продаја погона у Гружи, с обзиром да се предузеће више од деценију налази у поступку припреме за приватизацију, значи први озбиљан корак у том правцу.

– Како реструктурирање не може да траје довека добро је да се крене са приватизацијом и да се коначно реши статус предузећа. За погон у Топоници било је неких интересовања, долазили су људи, распитивали се, обилазили погон, али не могу да кажем да смо близу продаје тог погона. Нема интересовања ни за фабрике на матичној локацији. Мислим да је то због релативно великог броја запослених, али и броја и величине објеката и земљишта. Све се то одражава и на улагања која би потенцијални купац морао да обезбеди да би фирму довео „под конач“ и да би инвестиција била профитабилна, објашњава Стојковић.

Иако су већ деценију у реструктурирању у овом још увек друштвеном предузећу не седе скрштених руку. Највише раде за „Го-

рење“. У питању је производња око 150 позиција за познатог словеначког произвођача беле технике.

■ „Горење“ и реорганизација

– Чињеница је да нам је то основни приход и да предузеће захваљујући управо том послу некако преживљава. Успевамо да плате исплаћујемо редовно, али нисмо у могућности да плаћамо порезе и доприносе за пензијско и инвалидско осигурање. Сигурно је да бисмо са приватизацијом погона у Гружи и Топоници, са смањењем броја запослених и могућом реорганизацијом предузећа могли нормално да функционишемо. Под реорганизацијом фирме подразумевам да се, ако не дође до приватизације предузећа на матичној локацији, нађе неко решење којим би се задржало само оно шта је потребно да предузеће нормално ради, а да се оно што није потребно скине са терета предузећа. Тако би „21. октобар“ могао да дође у позицију да нормално ради и измирује све своје обавезе, каже Горан Стојковић.

У „21. октобру“ очекују помоћ државе да се ово питање правно уреди, јер ће највероватније бити потребно да се мењају неки чланови Закона о приватизацији.

– На овај начин са оволиким бројем објеката и површином под халама, са обавезом да се погони, машине и опрема које се не користе стално одржавају, као и оволиким бројем запослених тешко да можемо да говоримо о профитабилном предузећу, тврди директор „21. октобра“.

Компанија „Рап марине“ и погон „21. октобра“ у Гружи ће највероватније први повући ногу, а уз продају и погона у Топоници и реорганизацију матичне фабрике визија директора Стојковића о профитабилном предузећу неће бити далеко од остварења.

М. ЂЕВИЋ

SALONI NAMEŠTAJA

MEBLANO

SALONI

BRAĆE POLJAKOVIĆA 2 – KOD AUTOBUSKE STANICE
TEL: 356 775

NA SPRATU TRNAVE PROMET U PETROVCU

ЛУБИЛЕЈ ПРВИХ ДИПЛОМАЦА МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

Успешни на свим меридијанима

У првој генерацији студије на Медицинском факултету у Крагујевцу, који је тада био одељење београдског факултета, да би 1986. године прерастао у самосталну високу школу при Универзитету у Крагујевцу, уписало је 200 студената из свих делова Србије и бивше Југославије, а дипломе и звање лекара у року је стекло њих шездесето-ро.

Данас су први лекари са крагујевачком дипломом успешни стручњаци који раде широм света, од Аустралије и Шведске до Грчке, а у Србији су расејани по многим градовима, од Сомбора до Врања и од Бајине Баште до Књажевца. Један од дипломаца из ове генерације је и мр Василије Антић, бивши помоћник министра здравља, који се након службе у Министарству вратио на рад у Клинички центар у Крагујевцу, а уједно је и сарадник факултета на коме је студирао.

- Наша пионирска генерација дала је много данас признатих

Прва генерација студената Медицинског факултета у Крагујевцу, која се уписала 1977. а дипломирала 1983. године, обележила три деценије од дипломирања на свечаности приређеној у овој високошколској установи

стручњака. Међу њима је Светлана Жунић, први уписани студент, која је сада професор на београдском Медицинском факултету. Међу стожерима на крагујевачком Медицинском факултету, који сада носи име Факултет медицинских наука, су и професори Мирко Росић и Мира Варагић. Неколико наших колега из генерација заузима руководећа места на ВМА, а то су Радоје Додер, начелник гастроентерологије, Љубодраг Минић, неурохирург, Драгана Батављевић, хематолог и Драган Дуловић. Неки су руководиоци здравствених установа, на пример, Зоран Милићевић у Ћићевцу, Бора Миловановић у

Книћу или Гордана Ђорђевић, директорка болнице у Врању, наводи Антић.

На прославу три деценије дипломирања лекари из ове генерације дошли су са разних страна и подсетили се лепих студентских дана, уз задовољство што је њихов матични факултет за ово време видно напредовао, а они из других градова су приметили да се и Крагујевац променио на боље. У овој генерацији родило се и више студентских љубави и бракова, а на прославу су дошли брачни парови Мирко и Јованка Росић, Драган и Тиосава Ђуровић и Далибор и Весна Попара, који живе и раде у Шведској.

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ДРУШТВА „РИЗНИЦА“

Сарадња лужничких и белобрешких ловаца

Као што и доликује прекаљеним ловцима, пуцањем из трешњевог топа, у присуству преко триста званица, прошлог петка у Лужницама, испред Дома пријатељства Србије и Румуније, означен је почетак обележавања двадесетогодишње сарадње ловаца Лужница и Белобрешке и народа Шумадије и Дунавске клисуре.

Уз химне двеју држава подигнуте су заставе Румуније (Сорин Мол-

У оквиру прославе две деценије Друштва српско-румунског пријатељства „Ризница“ отворена је изложба радова са ликовне колоније „Видици“ и промовисано двојезично издање књиге „Ризница сећања“, а учеснике скупа примио је и председник Србије Томислав Николић

дован – Амбасада Румуније) и Србије (Миодраг Страд – Управа за шуме), града Крагујевца (Слађан Радовановић) и Ловачког савеза Централне Србије (Томица Радосављевић). Поред 60 гостију из Румуније, свечаности су присуствовали и представници Амбасаде Румуније, града Крагујевца, Савеза Срба у Румунији, Управе за шуме, Светске ловачке организације и ловачких савеза Косова и Метохије, Војводине, Републике Српске, Црне Горе...

Поздрављајући учеснике овог скупа, Тони Вршчај, потпредседник ЦИЦ-а (Међународне ловачке организације), рекао је да се диви успесима које ловци овог дела Србије и Шумадије остварују на међународ-

ном плану заштите биодиверзитета као мисионари повезивања народа и стварања Европе без граница:

- Данас у свету не постоји бољи пример повезивања два народа од овог који су остварили ловци Лужница и Белобрешке, јер је то трајни путоказ и будућим протагонистима других облика сарадње, истакао је Перица Грбић, директор Управе за шуме Министарства пољопривреде. Том приликом пуштени су и голуци мира и засађено дрво пријатељства као трајно подсећање на овај међудржавни ловачки јубилеј.

Званичну делегацију српско-румунских сусрета примио је проф. др Добрица Миловановић, члан Градског већа Крагујевца, и Томица Радосављевић, председник Ловачког савеза Централне Србије. Учесницима скупа испуњена је и жеља да посете музеј фабрике оружја „Стара ливница“.

Исте вечери, у препуној сали хотела „Шумарице“, представљена је књига „Ризница сећања“, аутора

УСПЕХ УЧЕНИЦА ШКОЛЕ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“

Најбоље у Србији

За републичко такмичење из познавања српског језика и језичке културе Нада и Елена припремале су се месецима, па није изненађење што су у Тршићу освојиле прво место

Нада Уштевић и Елена Ђорђевић, мале матуранткиње Основне школе „Светозар Марковић“, већ сутра би, по речима њиховог наставника, могле да почну средњошколцима да предају српски језик. Ове две школске другарице освојиле су недавно прво место државном на такмичењу из познавања српског језика и језичке културе. Шампионску позицију деле са још само две ученице осмог разреда, иако су на такмичењу у Тршићу знање одмеравале са још осамдесетак вршњака из читаве Србије.

- Републичко такмичење из српског језика и језичке културе, које се сваке године симболично одржава Тршићу, представља завршни круг на који долазе најбоље пласирани основци из читаве Србије. Нада и Елена су најпре морале да прођу школско, затим општинско и окружно такмичење. Праг знања је изузетно висок, да би се пласирали у даљи ранг могле су да погреше само на два од 20 питања, каже Марко Глишић, наставник и ментор крагујевачких шампионки.

Иако им се током квалификација догађало да „киксну“ на неком задатку, у „финалном мечу“ су блистале. И Нада и Елена без грешке су одговориле на свих 20 питања.

- Такмичење је изузетно захтевно. Питања су из градива које се учи током основне школе, али има и доста средњошколских лекција. Припремале смо се током читаве школске године, причају у глас девојчице.

За припрему им нису били довољни само школски уџбеници, већ и литература којом се служе студенти књижевности.

- Не само што је критеријум за пролаз у виши ранг такмичења висок, већ је проблем што се питања

ПОБЕДНИЧКА ТРОЈКА: ЕЛЕНА, НАДА И НАСТАВНИК МАРКО

у сваком кругу потпуно разликују. На пример, на општинском и окружном био је задат сет од по шест-седам питања из историје језика, при том су захтевала знатно већи обим знања од оног које се учи током основне школе, па смо се за то посебно припремале. Међутим, на државном такмичењу није било ни једно једино питање из ове области, објашњава Марко Глишић.

Овај „фактор изненађења“ није омео младе Крагујевчанке да постигну незапамћен успех - да два ђака из исте школе деле шампионску титулу на овом такмичењу. Никад раније није се догодило да буду ни из истог града. Додуше, треба рећи да су питања искусне такмичарке и то не само када је српски језик у питању. Нада се током година окушала и на такмичењима из биологије, а при том је и одлична пливачица. Елена ништа мање није успешна у енглеском језику и математици.

Одличне ученице за завршни испит који им престоји нимало се не брину. Елена је сигурна да ће у септембру постати ђак Прве крагујевачке гимназије, а Нада Медицинске школе. М.О.

У ЗНАК ПРИЈАТЕЉСТВА И САРАДЊЕ ИСТАКНУТЕ ЗАСТАВЕ СРБИЈЕ, РУМУНИЈЕ, ЛОВАЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

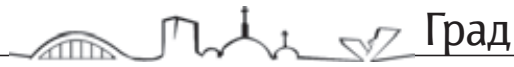
ПУЦАЊЕМ ИЗ ТРЕШЊЕВОГ ТОПА ОБЕЛЕЖЕНО ДВАДЕСЕТ ГОДИНА „РИЗНИЦЕ“

Свете Мацаревића и Боривоја Николића, на српском и румунском језику, која на две стотине страница сликом и речју преноси многе моменте из њиховог двадесетогодишњег дружења. Ова књига дарована је свим учесницима свечаности, на којој су додељена и највиша ловачка и државна одликовања.

Сутрадан је делегацију ових сусрета, коју су сачињавали Тони Вршчај (Словенија), Боривој Николић (Румунија) и Томица Радосављевић (Србија), примио председник Србије Томислав Николић, који је изразио задовољство оваквим сусретима са жељом да и убудуће

ловци буду мисионари повезивања народа и држава.

Да подсетимо, ово ловачко дружење, које је прерасло у право међународно пријатељство, почело је 1993. године, када је седам лужничких ловаца отишло у Белобрешку у Румунију. Од тада „река“ људи сливала се са једне на другу обалу Дунава. Данас око 1.500 становника две регије Србије и Румуније сарађују у многим областима, пре свега, образовању, култури, спорту, ловству, здравству, уметности и другим видовима рада и стваралаштва у оквиру друштва „Ризница“. З.М.

ИЗМЕНЕ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „ЦЕНТАР - СТАРА ВАРОШ“

Отпор просецању нових улица

Један од разлога за измену плана је противљење грађана просецању улица унутар блокова, као што је пример између Улице главне и Танаска Рајића, иако је замислио планера да би то било у њиховом интересу јер би дубока дворишта са шупама добила намену нове градње. Измениће се и план за блок „Топлана“ где ће доћи до корекције спратности будућих зграда, а план за просецање улице која ће носити име Љубе Тадића остаје, објашњавају у Дирекцији за урбанизам

Пише Александар Јокићевић

Градско веће покренуло је иницијативу за измену и допуна Плана генералне регулације „Центар - Стара Варош“ који обухвата најужу део града и простире се на око 250 хектара. То је, према речима члана Градског већа за инвестиције и развој Небојше Васиљевића, који је образлагао поменути закључак, план који је стар око годину дана, а прва измена затражена је јер су већ сада, у овој фази примене, уочени неки недостаци, али и зато јер је уобичајена пракса да се планови мењају.

Васиљевић је, како је наведено у званичном саопштењу са седнице Градског већа, подсетио да кроз постојећи План генералне регулације град поседује претежну градњу вишепородичних објеката, и то се не мења, али је чињеница да су поједини квартави једним делом оштећени око капацитета изградње. Исправиће се још неке нелогичности, попут кружног тока у Ердogliји, с обзиром да је закључено да првобитно предвиђен велики захват није примерен функцији саобраћаја.

Није реч о променама које ће уследити за дан или два. Процедура измена овог плана ће трајати око шест месеци, а измењен и допуњен План генералне регулације „Центар - Стара Варош“ наћи ће се пред одборницима Скупштине града тек након јавне расправе.

Помоћник директора за урбанизам и реализацију планова Дирекције за урбанизам Мирјана Ђирић

ПРОСЕЦАЊЕ УЛИЦА ТРЕБА ДА ОТВОРИ НОВЕ БЛОКОВЕ

рић подсећа да је план усвојен 29. јуна прошле године, уз опаску да су се већ после два месеца појавиле потребе за изменама.

План генералне регулације је, по мени, категорија планова која, можда, није била неопходна у новом закону. Отуда је и наша иницијатива за измену закона и треба рећи да је израда тако великих планова проблематична. Овде говоримо о захвату од 250 хектара и детаљној регулацији, што значи да је дефинисана свака тачка, свака координата, регулационе, грађевинске линије, висинска регулација, и од тога нема одступања. Закон је тражио да све буде прецизирано. Уважили смо и испунили све захтеве, али је очекивано да се приликом примене наиђе на проблеме. Примера ради, грађевинска линија је увучена у односу на регулациону неколико метара. Довољан је захтев инвеститора који жели да гради на регулационој линији. Управо то значи да је неопходна измена Плана генералне регулације. Захтев се односио на Улицу Јанка Веселиновића, каже Мирјана Ђирић.

■ Интерес власника кућа

Дирекција за урбанизам још увек није добила пројектни задатак, те је у овом тренутку преурањено прецизно говорити које ће све измене план претрпети. Захват је велики, омеђен Лепеничким булеваром, Змај Јовином, Улицом Радоја Домановића, Булеваром краљице Марије, раксрсноном код „Плазе“ и простире се до Мале ваге. Много је проблема, мишљења, захтева. Тако је августа прошле године из дела града између улица Александра првог Карађорђевића и Танаска Рајића граду упућена петиција грађана.

Грађани су се противили планираном просецању улице кроз средиште блока, која је требало да

буде паралелна са Немањиним и Радоја Домановића. Намера је била да новом саобраћајницом отворимо овај блок, успешно градњу. Није реч о томе да је било заинтересованих инвеститора, већ смо тиме хтели да створимо услове, да их на тај начин привучемо. Са друге стране, и грађани би имали користи, биле би отворене њихове парцеле, дубока и неискори-

АКО ГРАЂАНИ ВЕЋИМ ДЕЛОМ НЕГОДУЈУ, НЕ ВРЕДИ: МИРЈАНА ЂИРИЋ

шћена дворишта у којима се налазе шупе и некавалитетни објекти. Али, без обзира на све они су петицијом рекли да то не желе и није се ни кренуло у решавање имовинских односа. Увек је неопходан договор, али ако грађани већим делом негодују, не вреди, открива Мирјана Ђирић.

Циљ је био да се као и у блоку „Стара топлана“ у строгом центру града отварањем улице (паралелна са Николе Пашића и Светозара Марковића), која иако није просеца одавно носи назив Љубе Тадића, поспешно градња и погусто насељеност. За разлику од горњег дела града од Улице Љубе Тадића се не одустаје. Међутим, овде је у-

очено да је измена плана неопходна због степена изградњености.

План генералне регулације је у општим правилима грађења дао максималне спратности, до нивоа - приземље „плус“ осам. Али, тај план не каже - овде може, овде не може. План детаљне регулације „Стара топлана“ рекао је приземље „плус“ три, са увученом четвртог етажом, што је, иначе, одређено на основу стварних могућности, али јавља се други проблем. Гледа се регулација преко пута, висина објекта је једна и по регулација, што значи да у висину можемо да урачунамо и пет етажа уколико нема високог приземља. То већ пише у Плану генералне регулације, јер висинска регулација се гледа у метрима, не у спратности, појашњава Мирјана Ђирић.

■ Ширење Гушићеве

План генералне регулације предвиђа и изградњу Булеvara Кнеза Милоша, што би требало да се реализује уз проширење Гушићеве улице за још две траке:

Лева страна улице јесте проблематична, скраћују се парцеле, али применила би се интерполација која је присутна у Генералном урбанистичком плану, као поступак којим се парцелама које су мање од прописаних омогућава изградња објеката високоградње, и поред тога што парцела не испуњава одређене критеријуме. Посматра се цео блок, који, међутим, мора да задовољи критеријуме, када већ целу парцелу заузима објекат. У блоку би се посматрало колико остаје за зеленило, паркирање. У залеђу блока је Улица Михаила Ивеше. Трбало би просећи саобраћајницу и између Гушићеве и Јанка Веселиновића. Она делом већ постоји, мада је неопходан продужетак да би изашла према Клиничком

центру и на Улицу Луја Пастера. Али, опет, грађани су против и те нове улице, каже наша саговорница.

У такозваном блоку „Бранко Радичевић“, иза зграде Радио Крагујевца, подсећа Мирјана Ђирић, планирана је изградња надземне јавне гараже. Могуће је да ће измена плана предвидети отварање улаза у гаражу из Карађорђевог улице уместо досадашњих из Кнеза Милоша, тако да ће раније усвојени планови детаљне регулације управо блокова „Стара топлана“ и Бранко Радичевић“ бити стављени ван снаге.

Размишља се и о корекцијама кружних токова. Предвиђени су, иначе, код кафана „Палигорић“, на Малој ваги и у Даничићевој, код бензинске пумпе, надамак касарне „Радомир Путник“. Док је код „Палигорића“ кружни ток делом и дефинисан укрштањем улица Карађорђевог, Луја Пастера, Војводе Путника и Војводе Мишића, а на раскрсници код Мале ваге је неспорно да је кружни ток неопходан, такав захват се у Даничићевој мора преиспитати.

Улажењем у детаље видело се да је обухват велики и да може бити проблема са имовином. Очито, велики кружни ток и није неопходан јер саобраћај се већ делом и одвија кружно. Наравно, размишља се и о отварању нове саобраћајнице која је паралелна са Позоришном улицом, кроз средиште касарне, у тренутку када постане градско земљиште, каже Ђирићка.

Да ли град овог тренутка има заинтересоване инвеститоре који траже одређене измене планова? Дирекција за урбанизам нема таква сазнања и чека се пројектни задатак Секретаријата за урбанизам и изградњу, па ће можда то одредити и нове саобраћајнице и отварање блокова. Говори се да планирана подземна гаража у строгом центру града уместо првобитно планиране једне етаже мора имати две. Тако је исплативије, и то ће бити уграђено у измене. Хоће ли у плану остати кула у центру, са погледом на нови трг изнад гараже?

Остаје приземље плус 15 спратова, колико је могуће у центру, јер та спратност је и присутна у окружењу, с тим да се за грађевине преко 15 спратова мора радити студија високих објеката, која анализира реперне објекте. Има је Београд, зашто не би и Крагујевац, закључује Мирјана Ђирић.

Такође, у добром делу центра града и старе вароши, како сам назив плана каже, налазе се и „замагљене“ зоне. За „Милошев венац“, али и још неке делове старе чаршије пита се Завод за заштиту споменика културе. Неопходно је и те услове заштите уградити у нови План генералне регулације „Центар - Стара Варош“.

АКЦИЈА ГРАНД КАФЕ

Обележен Светски дан комшија

Гранд кафе обележила је прошлог петка Светски дан комшија широм Србије у жељи да нас подсети на праве комшијске вредности које нас све спајају – хуманост, гостопримство, толеранцију и лепо васпитање. Својим ангажовањем компанија је желела да помогне породицама којима је помоћ неопходна, и у духу комшијске солидарности поделила је ваучере за куповину основних животних намирница и изградила рампе за особе са инвалидитетом. Одабир породица и локација за рампе урађен је у сарадњи са Клубом председника скупштине станара.

Гранд кафе желела је да улепша овогодишњи Светски дан комшија грађанима Србије и подсети их на дивне моменте и лепе успомене које их вежу и које радо деле са комшијама, али и да их позове да кроз традиционално испијање заједничке кафе упознају нове суседе и зближе се једни са другима.

У оквиру ове акције Гранд кафе је украсила око хиљаду зграда у три града Србије, постављањем постера „Добар комшија“ и поделила чак десет хиљада кесица Гранд кафе Голд, у жељи да подстакне комшије да је попију заједно.

КОНКУРС ОПОРТУНИТИ БАНКЕ

Жена за 5

Већ четврту годину за редом Опортуни БАНКА а.д. Нови Сад расписује конкурс за избор најбоље предузетнице у Србији, у намери да женама које су самосталне предузетнице или имају микро, мало и ли средње предузеће, као и онима које су носиоци пољопривредног газдинства пружи јавну подршку и помоћ у развоју сопственог бизниса или пољопривредне производње. У питању

је робна награда од 500.000 динара за наменско улагање у даљу развој посла и звање „Жена за 5“.

Критеријуми за оцењивање су успешност, иновативност и оригиналност, конкурс је отворен до 20. јуна, а званично проглашење победнице биће јавно објављено до краја јуна ове године. Више о условима конкурса можете сазнати у филијалама Опортуни БАНКЕ.

ИЗМЕНАЋУЈУЋА КОМУНАЛНА ЗАДУЖЕЊА У НОВОЈ ЗГРАДИ

Упорна станарка разрешила енигму

Станари у новој згради у Јанка Веселиновића 82 убудуће ће, бар када је реч о „Водоводу”, имати чисте рачуне. Накнадном контролом утврђена је потрошња воде у наводно неусељеним становима, што је у претходна два месеца комшијама приписивано кроз растур

ЗГРАДА У ЈАНКА ВЕСЕЛИНОВИЋА СА „ФАНТОМСКОМ” ПОТРОШЊОМ ВОДЕ

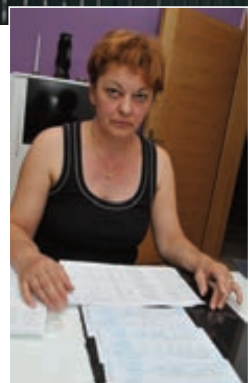
Радмила Јовановић је тек три месеца у свом новом стану, а радост и умор од непреспаваних ноћи док све није опремила, заменила је несаница у коју не би поверовала да није доживела. Због комуналних рачуна. Како се у стан у Улици Јанка Веселиновића уселила крајем фебруара и почела од „нуле”, први рачун за воду износио је 280 динара, а други по реду обрачун потрошње достигао је 3.400 динара. То није био једини шок, јер иако бар у овој сезони није стигла да се огреје поред радијатора, прво задужење за градско грејање је износило 1.200 динара, а потом 1.600 динара. За струју, ни мање ни више, на једном рачуну стајало је 7.000 динара и пробрла је све блок тарифе.

Фасцикла са „честиткама” постала је собни украс који сваког тренутка мора бити на дохват руке. Радмила је успела да у „Енергетици” бар донекле разреши мистерију аконтационих задужења. У „Електростуммадији” су јој расподелили потрошњу, пошто у прва два месеца, признали су, струјомер нису ни читавали, а у „Водоводу” су јој објаснили да јој је уз потрошњу приписан и огроман растур воде.

■ Бацање пара

Не знам више шта да радим. Баждарење водомера сам платила 2.700 динара, кренула од „нуле”. Па, чему водомер ако плаћам потрошњу за целу зграду. Из „Водовода” су ми послали обавештење да је на главном водомеру испред зграде очитана велика потрошња и за претходни месец додељен ми је највећи растур. Кажу, градска одлука је таква, меродаван је централни водомер и тачка. Зашто сам бацала паре? У стану живим сама, да сам паушалац дужили би ме са пет кубика. Ипак, обећали су умањење рачуна за 800 динара. Наравно да нисам задовољна, ово тренутка то нису велики износи, али проблем је шта ће бити даље, јада се Радмила.

Зграда је нова, још увек у гаранцији, и она не верује у било какав квар и цурење

РАДМИЛА ЈОВАНОВИЋ ИЗБОРИЛА СЕ СА ХРПОМ РАЧУНА

се поменути растур приписује процентуално, сразмерно потрошњи на индивидуалним водомерима. Иначе, пошто Радмила често није код куће, поштујући препоруку „Водовода”, на улазним вратима је оставила поруку да је на кућном водомеру очитала 26 кубика.

Не могу ни да их тужим за наводни дуг од 3.000 динара, јер би судска такса била већа. У згради има четрдесетак стана, а да ли су сви усељени и колико људи живи, не знам, јер још увек не познајем комшилук. Немамо скупштину станара, али то није мој проблем. Нека „Водовод” пронађе начин како да врши поштено очитавање. Мада, остало ми је нејасно зашто су ми на једном рачуну водили 26 кубика, јер то није потрошња из једног месеца. Зато и кажем, умањење од 800 динара није решење. Хоће ли се овакве сцене понављати из месеца у месец? Овага пута сам слободне дане користила за исправљање рачуна, али предстојећи одмор не желим тако да проведем, наглашава наша саговорница.

■ Купац је у праву

Радмила ће, иако је у први мах сумњала у то, бар када је реч о „Водоводу” убудуће ипак имати чисте рачуне. Директор Службе маркетинга Миљивоје Јовановић објашњава да се до пре два месеца потрошња на централном и унутрашњим водомерима, рачунајући и паушалце у

воде на инсталацијама, а колико је схватила проблем је што жели да буде поштени потрошач и редовни платиша. На питање откуд баш уз њен рачун да иде растур од 15 кубика на шалтеру „Водовода” добила је одговор да

Јанка Веселиновића 82, потпуно уклапала. Међутим, у априлу је забележено 68, а потом у мају још и више, 111 кубика растура.

У зградама колективног становања меродаван је централни водомер, а контролни водомери у становима служе да би се што поштеније расподелио растур воде. Дакле, то је она разлика, уколико се покаже на централном, када се сабере потрошња на контролним водомерима и задужења паушалних потрошача од пет кубика по члану домаћинства. Тачно је и да се растур расподељује сразмерно потрошњи. С обзиром на уочену прекомерну потрошњу у претходна два месеца и рекламацију госпође Јовановић спровели смо накнадну контролу на терену. Зграда је усељена пре десет месеци и има 39 стана, а обавеза је станара да пријаве све промене, да ли је неки стан усељен, исељен, број чланова домаћинства. Наши подаци су говорили да су од поменутог броја три стана још увек непродати, а два стана продата, али још увек неусељена. Наши контролори су утврдили да је у једном од тих стана, који је, наводно, неусељен, као и у једном од непродатих забележена потрошња воде. Када се те две потрошње саберу у потпуности одговарају евидентираним растуру, образлаже директор Јовановић.

Како он каже, већ на наредном обрачуну биће извршена корекција спорног задужења за Радмилу Јовановић, а несавесни власници стана, купац једног и Стамбена задруга „Напредак”, која још увек располаже непродатим становима, наћи ће се на удару инспекцијских служби. Станари у Јанка Веселиновића 82, поручује Јовановић, неће платити туђи дуг.

Иако су прекршиоци већ у овом тренутку познати, у „Водоводу” су одлучили да покрену интерну истрагу. Провериће и да ли је било пропуста њихових радника на терену приликом очитавања, или на шалтеру приликом рекламације потрошача. За „Водовод”, како тврде, купац мора бити светиња.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ПРОЈЕКАТ „ВОЛОНТЕРСКЕ МАШТЕ ЗА НОВЕ БАШТЕ”

Пружена рука немоћнима

Волонтери Црвеног крста уређивали су баште и садили цвеће у двориштима старих и изнемоглих суграђана о којима нико не брине

Идеја да се позову старији волонтери Црвеног крста Крагујевца који познају баштованство и мотивисани су да своје знање из ове области пренесу младима, била је део пројекта под називом „Волонтерске маште за нове баште”. Његова реализација почела је у септембру прошле године, али је тек недавно окончан због лоших временских услова, који нису дозвољавали рад на терену.

Током заједничких активности младих и старијих волонтера и уз подршку стручњака ЈКП „Зеленило” направљен је тим који је у току пројекта средно, обновио или засадио нову башту у 15 домаћинстава у којима живе старије, усамљене и болесне особе. Читав пројекат осмислиле су Јелица Пецељ и Бојка Ђировић из крагујевачког Црвеног крста, а финансијски је помогла Скупштина града, која је обезбедила 140.000 динара за садни материјал и оруђе за рад.

Наше активности су почеле окупљањем волонтера и упознавањем са идејом да се едукују млади који могу да уреде баште старијим и усамљеним суграђанима. Након тога, уследило је снимање стања на терену и најављивање посете онима којима је требало уредити башту. Циљ је, заправо, био да се сагледа комплетна ситуација тих људи, али и да се поразговара са њима и да се, уколико је потребно, укључе у неки од наших програма, објашњава менаџерка пројекта Јелица Пецељ.

ВОЛОНТЕРИ НА ХУМАНОМ ЗАДАТКУ УРЕЂИВАЊА ДВОРИШТА

Волонтери Црвеног крста имали су прилику да у центру града, насељу у Шумарицама, али и околним селима, Пајазитову и Јарушицама, чују и 15 различитих животних прича. После краткотрајног неповерења у самом старту у непознате волонтере ови стари и беспомоћни људи оберучке су прихватили своје госте. Сви су били одушевљени идејом да им се засади нова башта, руже или неко друго цвеће, показујући нескривено задовољство. На крају су замолили волонтере да поново дођу, бар на разговор.

Према речима Бојке Ђировић која је била асистент на реализацији пројекта, читав идеја имала је шири карактер, у смислу психоцијалне подршке, пошто је реч о старим и усамљеним људима, међу којима су и они који имају породицу, али су далеко од њих.

Наишли смо и на људе који су у изузетно тешкој материјалној ситуацији, тако да смо већ интервенисали пакетима хране, а неке смо укључили и у програм „Помоћ телефоном”, јер су веома усамљени и сваки контакт им много значи, каже Бојка Ђировић.

Ово је била прилика да се на терену пронађу они који живе сами у тешким условима, који никада ништа нису тражили од државе, нити добили. Након завршетка пројекта јавили су се и многи други који су исказали жељу да се друже и да их волонтери понекад посте и поразговарају са њима.

Г. БОЖИЋ

НАПРЕДЊАЦИ О КОМУНАЛНИМ ПРОБЛЕМИМА У УЖЕМ ГРАДСКОМ ЈЕЗГРУ

Решења остала на обећањима

Испред Дома самоуправљача прошле суботе одржан је скуп кандидата Српске напредне странке за чланове савета градских месних заједница Центар, Бубањ, Вашариште и „Први мај”. Они су грађанима изнели највеће комуналне проблеме у њиховим срединама, прозивајући актуелну градску власт да није испунила обећања дата становницима тих насеља.

Као један од великих проблема у МЗ „Центар” истакнуто је паркирање, будући да су сви паркинги простори који припадају зградама претворени у јавне који се наплаћују, па људи који ту живе немају где да паркирају своја возила. Такође се грађани центра жале и на прекомерну буку и зонама где има доста кафића, а постављено је и питање локалној власти зашто још увек нема ни назнака о почетку градње јавне гараже, за коју се тврдило да постоје бројни за-

интересовани инвеститори. Кандидати СНС-а за чланове Савета МЗ „Први мај” саопштили су да локална власт већ дужи низ година најављује изградњу покривене тржнице на месту Мале пијаце, постоји и идејни пројекат, али никад нема пара за тај витални пројекат који решава велике хигијенско-санитарне проблеме ове пијаце. Такође, подсећају и да није урађена санација кровова на зградама у насељу „Солидарност”, није решен проблем грејања у делу улице Милована Гушића, нису срушене бареке у улици Црвеног крста, а све је то обећано житаљима овог дела града.

У МЗ „Бубањ”, кажу напредњаци, градоначеник је у јеку прошлогодишње предизборне кампање изјавио да је приоритет интервенција на уређењу фасада, да је важан посао сређивање кровова који прокишњавају, као и уређење простора око Језера Бубањ, бу-

дућег Еко парка, али то није и реализовано, а у овом насељу постоје и проблеми са кишном канализацијом, недовољним паркингом простором и лошом уличном расветом.

Становници МЗ „Вашаришта” још чекају обећану реконструкцију Охридске улице и других саобраћајница код Клиничког центра, решавање саобраћајног колапса на излазу из Улице Војводе Путника и укључења у улицу Потпоручника Говедарице, а иако су се Вашаранци и управа ОШ „Јован Поповић” више пута обраћали Градској управи није решен ни проблем преласка ђака преко изузетно прометне Улице Краља Милана IV.

КАНДИДАТИ ЗА ЧЛАНОВЕ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА СНС-А ИСПРЕД ДОМА САМОУПРАВЉАЧА

На скупу је речено да су то само неки од проблема који ремете живот грађанима ужем градског језгра, а које актуелна градска власт већ дуго не решава, па ће, како стоји у саопштењу Градског одбора СНС-а, „грађани морати да сачекају да град поведу одговорни људи који ће стајати иза својих обећања”.

СИТНЕ КРАЂЕ – ЧЕСТА ПОЈАВА

Кокошари краду до цензуса

У селима се највише краду бакарни казани и канте за прскање воћа, косилице за траву, рингле, а у граду акумулатори с моторних возила, бицикле, мобилни телефони, алкохолна пића и козметика. Поруџбине половних а акумулатора једно време ишле су чак и преко малих огласа

Бити лопов и није нека мудрост и не треба посебна памет. Ваљдасе зато у том нечасном послу и регрутовло много људи, различитих социјалних, економских и образовних профила, узраста такође. Међу њима има и припадника лепшег пола, али више у улози помагача. Има их мање или више успешних у томе, са прикривеним или очитим намерама, па у белим оковратницима...

Овога пута бавимо се најнижим профилом који „крадуцка“, у који се и регрутовао највећи број људи, што због голог преживљавања, хира, доказивања, хероинске зависности или болести. Дакле, онима који „ординирају“ на „ситно“, иако су често у прилици да дограбе много веће пленове, попут једног јунака ове приче који је из куће изнео електричне каблове и рингле, а на дохват руке му је била скупа техничка роба.

Иако се ситна крађа не третира као друштвено опасна и не придаје јој се већи значај, ова врста дела је толико учестала да се људи пре одлучују да претрпе штету него да се због релативно мале вредности „цимају“ по суду, па се за многе случајеве никада не сазна, односно никада се не евидентирају у полицијским књигама. Зато је тамна бројка далеко већа од оног што се зна.

Крађе „с мером“

Том логиком су вођени и крадљивци најнижег формата, у народу прозвани „кокошари“, који тачно бирају да роба не премаше цензус од 5.000 динара, јер у супротном их може снаћи и затвор. Зато се опредељују за више крађа са мањим износивима, пазе шта и колико краду. То најбоље илуструју следећи примери.

Са жице за сушење веша у насељу Бубањ недавно је неко скинуо свих десет брусалтера коју је власница изнела да просуши на фином пролећном сунцу. Нико ништа није видео, само их нема. Жена није пријавила случај, иако су њени брусалтери били врло квалитетни и скупи, јер ко ће на данашње време јурити још за туђим интимним комадима веша! У истом насељу, у Улици Светозара Марковића, недалеко од градског гробља, неко је натоварио и однео цео фрижидер пун сладоледа који се налазио испред једне мале продавнице.

Краде се и на бензинским пумпама. Рецимо, један младић на скутеру точи бензин за 500 динара, а када треба да плати нагази папучицу за гас и бежи, заборавивши да је све то регистровано на камери, коју данас имају готово све бензинске пумпе. Или, долази „бесан“ ауто и танка гориво све док се на апарату није показао износ од 4.990 динара, па бежи. Очито зна да је, одавно, износ преко пет хиљада динара био „права“ а не ситна крађа.

КРАДЕ СЕ У ПРОДАВНИЦИ, АЛИ И У АУТОБУСУ

До краја прошле године закон је био нешто либералнији, па је ситном крађом третиран износ до 15.000 динара. С обзиром да је опала платежна моћ грађана, законодавац је поштрио мере и казнену политику, јер је ова појава узела маха и попримила епидемијске размере. За износ штете до 5.000 динара, какву је направио возач кога смо поменули,

стално ту. У току целе 2012. године забележено је укупно 112 кривичних пријава, а расветљено 55 и најчешће материјална штета није прелазила 15.000 динара, тако да се радило о ситном делу крађе.

Најчешће под окриљем мрака краду се казани за печење ракије, делови од бабра, бакарне прскалице, неутраћени електрокаблови, продужни каблови, моторне тестере, брусилце, бушилице, ситан алат, неутраћена ограда од легура гвожђа, затим јагањци и овце, метална врата.

Расветљено је 28 кривичних пријава са непознатим извршиоцима, где је у предистражном поступку утврђено да је мноштво тих предмета завршило у предузећима за откуп секундарних сировина, пре свега бакар и гвожђе, одакле је после транспортовано у веће предузеће за откуп секундарних сировина, па на претапаље, каже Горан Радојевић, виши полицијски инспектор и заменик командира Полицијске испоставе.

По његовим речима, од почетка ове године до данас евидентирани су 64 кривичне пријаве за ситна дела крађе, где су углавном предмет напада биле викендице, сеоска домаћинства и помоћне просторије. И ове, као и прошле године, крада се готово иста роба. Од тога је расветљено 17 дела са непознатим извршиоцима, а мноштво украдених предмета такође је завршило на откупним местима секундарних сировина не само у граду него и ван њега.

Поред усамљених кућа, викендица које су одувек биле лаке мете за лопове, све учесталије су крађе по градском подручју из „Футуриних објеката“, нарочито фрижидера са

безалкохолним пићима и из аутомобила.

На посебном удару су били акумулатори - за прва четири месеца прошле године евидентирани су 123, а у току целе те године 164 крађе, а од тога је расветљено 106. Ове године, за првих пет месеци пријављено је било 208 крађа из возила, а расветљено 110. У највећем броју случајева акумулатори су завршили у предузећима за откуп секундарних сировина.

Интересантно је напоменути да је у току ове године откривен један младић пунолетник који се масовно бавио крађом акумулатора из путничких возила, углавном са подручја МЗ „Аеродром“. Он је чак дао оглас у „Ауто огласима“ да продаје половне акумулаторе. „Пословао“ је по принципу поруџбине. Рецимо није имао на залихама акумулаторе, него је, када би му неко наручио акумулатор од 55 ампера, још исто вечери обио возило за које зна да има акумулатор тог типа. Претежно је погодан био „заставин“ програм, јер се показао лакшим за обијање. На душу му се стављају 23 кривична дела.

Друга двојица наших суграђана, која су недовно ухваћени, криве се за 65 крађа акумулатора. Они су ординирали на подручју насеља Палилуле, Колонија и Ердоглаја.

За крадљивце су интересантни и акумулатори са теретних возила, који су већи, тежи, и самим тим се за њих добија више новца. Међутим, њихова вредност прелази лимит ситне крађе, па нису обухваћени овим евиденцијама полиције.

Најнападнутије продавнице

Продавнице и бутици су и даље места где се често краде. Не прође много времена па нестане по који комад гардеробе, парфем, козметика, а у радњам широке потрошње све што дође под руку, посебно алкохолна пића. Мегамаркети често пријављују крадљивце скупљих алкохолних пића, које углавном ухвате радници обезбеђења или трговци на лицу места, па алармирају полицију. Најмлађи чак на очиглед про-

И ТО СЕ ДОГАЂА

Мртво пиле као доказ

Док неки ситне крађе, цепарења, шибицарења и другу врсту превара никада не пријаве органима гоњења и сами носе цену своје непажње, пропуста или малера, догле други ревносно пријављују све и свашта.

Тако је, рецимо, човек из једног околног села дошао у полицијску станицу у Крагујевац и донео мртво пиле завијено у папир као доказ. Тражио је да се пронађу ловци из неког реона чија су два кера усмртила његово пиле, да би наплатио штету. Потанко је описао како су изгледала та два ловца и њихове псе. Наравно, био је то жалов посао, а полицијски службеници су и такву пријаву морали да заведу.

давачица по трафикама краду жваке. Они обијају и конзерваторе испред трговинских објеката или трафика и односе сокове и безалкохолна пића, али то је већ теже кривично дело. Млађи знају и да украду и покоји мобилни телефон.

Са отворених простора нестају бицикле, али ређе, а раније су и точкови скидани са аутомобила, али тога више нема, објашњава наш саговорник.

Досадашња анализа је показала да у акцији овог типа углавном иду само мушкарци, често и малолетна лица, а припаднице лепшег пола само се појављују у крађама када је козметика у питању, новац или неки новчаник. Оне су најчешће у улози помагача.

По школама нестају само мобилни телефони, ретко када јакне или патике. То се дешава и по дечијим журкама. Украдени телефони на крају заврше на пијацама половне робе, где се продају далеко испод цене.

На територији Крагујевца не постоје организоване групе које се баве оваквим крађама. Реч је, најчешће, о сиромашним појединцима са маргине који тешко долазе до средстава за живот. То су углавном ад хок ситуације - кривична дела врше када им се за то укаже прилика. Чак ни

КАЗАНИ СУ ВРЛО ПОПУЛАРНИ КОД ЛОПОВА

власнику се данас само достављају подаци о крадљивцу да би могао судски да га гони и наплати, под условом да возач тога дана није имао лажне таблице на аутомобилу. Мада има случајева и да без икаквих таблица појединци наташкају пуне резервоаре. Онда је већ проблем да им се уђе у траг.

Они који мисле да су надмудрили пумпације тако што су успели да утехну - грдно се варају. Бензинске пумпе редовно достављају нарезане це-де дискове на којима се тачно види ауто, регистарске таблице, злоупотребе ове врсте, а понекада и лик дотичног. Када истражне радње доведу до преваранта који је на фору натоварио гориво иду приче типа: за-нео сам се, био сам пијан, одмах ћу да платим...

Скидање акумулатора

У току првих пет месеци прошле године забележено је свега 60 кривичних пријава где су предмет напада биле викенд куће, помоћне просторије, шу-по, радионице, сеоска домаћинства, чији власници не бораве

ГОДИНАМА СЕ КРАДЕ ИСТА РОБА:
ГОРАН РАДОЈЕВИЋ,
ВИШИ ПОЛИЦИЈСКИ ИНСПЕКТОР

УНОСНА КРАЂА АКУМУЛАТОРА

код секундарних сировина не можемо да кажемо да је то организовано, каже Радојевић.

Он објашњава да има доста повратника међу крадљивцима и то су углавном наркома или алкохолничари, који не могу да се контролишу. Они не краду поклопце са шахова него робу широке потрошње коју махом користе за личну употребу или је могу најлакше продати. Ипак, готово да нема дана а да се у неком насељу не скине бар један поклопац. То чине они који их продају као секундарну сировину. Када је полиција кренула у редовне провере откупних станица секундарних сировина на једној ливади у Јовановцу пронађено је 12 одбачених поклопаца од шахти, иако су пре тога исте највероватније биле откупљене.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

РАЗГОВОР С ПИСЦЕМ ВАЊОМ БУЛИЋЕМ

Кроз географску и историјску сценографију

„Јованово завештање” већ недељама је убедљиво најпродаванија књига у српским књижама. Јунак претходног Булићевог романа овог пута у центру је мистерије чији је покретач „Мирослављево јеванђеље”, испричане тако да се не зна где престаје реалност, а почиње пишчева машта

У Чикагу и Санкт Петербургу, у исто време, убијена су два човека са истим именом – Зоран Седлар. Ланац убистава се наставља у Београду, Москви, Солуну и Бечу. Све убијене повезује једна књига – „Мирослављево јеванђеље”. Новинар Новак Ивановић креће трагом ових убистава и постаје заточеник велике завере у коју су уплетени мафија, друштво „За краља и отаџбину”, српске и руске дипломате, тајне службе, темплари...

Решење ове мистерије зна већ најмање 10.000 читалаца, јер толико је продато примерака новог романа познатог српског новинара, писца прича и романописца Вање Булића.

„Јованово завештање”, које је „Лагуна” издала пре тек нешто више од месец дана, већ недељама је убедљиво најпродаванија књига у српским књижама. Трилер, богато „нафилован” историјским чињеницама, уз то писан једноставним, новинарским језиком, који само доприноси убедљивости приче, плени пажњу најразноврсније публике.

Тајна је, донекле, и у томе што је заплет филмски, што не треба да изненади ако се зна да је Булић писац романа по коме је снимљен један од најледанијих домаћих филмова „Лепа села, лепо горе”.

Иза себе има на хиљаде новинарских текстова. Писао је у готово свим престижним новинама друге Југославије, а златни период је доживео као уредник „Дуге”. Као ТВ стваралац је урадио више од две хиљаде једночасовних емисија, а био је сценариста и три играле серије. Написао је и збирку прича „Како сам гајио близанце”, романи „Тунел – лепа села лепо горе”, „Ратна срећа”, „Задах белог”, „Вреле усне”, „Парада страсти”, „Друго стање” и „Око отока”.

„Симеонов печат” је по избору теме, структури али и начину писања, представљао својврстан заокрет у односу на оно што сте раније писали. У том правцу настављате и романом „Јованово завештање”. Како је до тога дошло?

– Роман „Симеонов печат” почео је да се склапа у ноћи када је горео Хиландар. Прво се јавио као новинарско питање: „Ко је и зашто запалио манастир Хиландар”. Стално сам себи постављао то питање, јер сам био убеђен да је званична верзија формалност коју је обавила грчка полиција. Наша полиција нема право да истражује било шта на Светој гори, која је екстериторијална, али се налази на територији Грчке. Сви наши монаси су грчки држављани, а Хиландар је везан за Васељенску патријаршију, а не за Српску православну цркву. Када неки српски владика жели да посети Хиландар, мора да тражи одобрење од Васељенске патријаршије у Истанбулу. Новинарско питање је почело да се претвара у литературу када сам отишао на Хиландар. Тамо сам склопио причу романа „Симеонов печат” који је за годину дана имао 15 издања у тиражу од 30.000. Када сам у истраживању дошао до податка да је Александар Обреновић отуђио „Мирослављево јеванђеље” као личну својину изневши га из Хиландара, знао сам да ће то бити прича наредног романа.

Оба романа савршено спајају елементе трилера и историјске чињенице. Колико је истраживања било потребно пре и у току писања?

– Кад сам био у Хиландару, завирио сам у готово сваки кутак, бројао стопе које деле два објекта како бих верно пренео кретање литерарних јунака у роману. Истраживачки део се односи на манастир, историјат Свете горе, сред-

новековну српску историју и рад тајних друштава. Све остало је део моје маште. Направио сам два романа у којима се модерни јунаци крећу кроз географску и историјску сценографију дванаестог века. Наравно, нисам измислио „топлу воду”. Таква литература је веома читана у свету, а ја сам њен образац применио на православље. Трудио сам се да не направим историјску или религијску грешку и у томе ми је много помогао један мој пријатељ монах. Романи су склопљени тако да је тешко ухватити где се завршава истина, а где почиње машта, па на крају су у праву и они који тврде да је све истина и они који тврде да је све измаштано. Али, ако се пажљиво прати куда плови брод на коме се сви налазимо, није тешко предвидети будућност која се прелама у догађајима из прошлости. У мојим романима то је дванаести век. Оба романа су модерни трилери са заплетама које буди прошлост, а решава садашњост.

Поједини делови романа написани су новинарским језиком. Да ли вам је дугогодишње новинарско искуство користило приликом писања романа?

– Новинарско искуство ми је највише помогло у истраживачком делу, у припреми за писање. То ме подсетило на златно време рада у часопису „Дуга” када сам се бавио истраживачким, аналитичким новинарством. Ја сам један од новинара који су искорачили ка литератури и то се може видети у мојим романима у којима примењујем законе новинарства, али тако да не нашкоде литератури. Највећи писци данашњице су некада били новинари, што је захтев модерног времена у коме се пише другачије него у време класичне књижевности. Телевизија и филм су натерали писце да другачије прилазе литератури и да радњу романа убрзају, јер је модерни читалац бомбардован информацијама, које су некада биле саставни део романа, а сада су свакодневница, па писац њиховим уношењем у текст не открива ништа ново.

У књижама је увелико разграбљен већ трећи тираж. Није ли то још један доказ да Срби воле „теорије завере”?

– Разграбљен је трећи тираж, а штампан је четврти и пети. Теорија завере у мојим књигама је само полазна основа да се кажу много

Највећи писци данашњице су некада били новинари, што је захтев модерног времена у коме се пише другачије него у време класичне књижевности. Телевизија и филм су натерали писце да другачије прилазе литератури и да радњу романа убрзају

дубље ствари. Када су нам крајем осамдесетих година презентоване карте будуће Југославије, сви смо се смејали тврдећи да је то одсјај теорије завере. Многе ствари које су нам се догађале у току последњег рата смо проглашавали теоријама завере, а оне су се обистиниле. Постоје интересне групе у свету које планирају потезе у наредних двеста година. И њих сам увукао у моје романе.

Ко год је прочитао књигу тешко се може отети утиску да уједно представља и сјајан сценарио за филм. Има ли наде да „Јованово завештање” остане на великом платну?

– Филм је скупа играчка. Прво неко мора да поверује да ће филм вратити паре уложене у њега. Убеђен сам да оба романа нуде одличну причу, која не би заинтересовала само нашу публику. На нашем филму на тај начин није третиран монашки живот у светлу светских завере. Али, никад се не зна...

Хоће ли се Новак Ивановић поново појавити као главни јунак неке нове приче?

– Увелико припремам материјал за нову књигу у којој ћу на још веће муке бацити Новака Ивановића. Остаће у истом окружењу у још узбудљивијој причи.

Марија ОБРЕНОВИЋ

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО” НАГРАЂУЈЕ
Мадаленино убиство

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва”. Потребно је да у петак, 7. јуна, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете књигу „Римски печат”, аутора Ерика Валца. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан”, која је од недавно премештена у Тржни центар „Плаза”.

Рим, 1552. година. Мадалена Нера, име које изазива радозналост, завист, презир или неизмерно дубоку мржњу. Грешница позната попут светице, у граду који јој је под ногама. Ова римска блудница и љубавница најважнијег човека у Риму брутално је убијена. Свети отац заклиње се да ће пронаћи убицу и поверава истрагу лукавом језуиту Сандру Карисимију. Трагови воде до Мадалениних компликованих односа са високим званичницима Ватикана, моћним политичарима и звучним именима, припадницима најбогатијих и најмоћнијих породица у Риму. Онда, сасвим неочекивано, убица поново напада – жртва је млади доминиканац који је Сандру поверио тајну о ноћи Мадалениног убиства. Попут ветра који растерује облаке лажи и преваре, Сандро ће покушати да расплете замршено клупко љубави, издаје и забрањених страсти и дође до истине. Истине коју ће скупо платити.

Раскош и беда преплићу се у граду којим доминира апсолутна моћ Цркве и у којем и конкуренција божјег заступника на земљи може да постане краљица Рима.

Ерик Валц рођен је 1966. у Кенигштајну на Таунусу. Пре десет година испунио му се младалачки сан да постане писац, а његов дебитантски роман „Римски печат” убрзо је постао једна од најпродаванијих књига у Европи. Након много година проведених у Берлину, Валц данас живи и ради у околини Штутгарта.

„ЛАГУНА” НАГРАЂУЈЕ

О везама и везицама

Два читаоца „Крагујевачких”, добиће књигу „Знам да мислиш на мене” Иве Штрљић, а потребно је да у петак, 7. јуна, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи” у пешачкој зони.

После бестселера „Немаш појма колико те волим” Ива наставља причу са истим јунацима и у истој атмосфери. „Знам да мислиш на мене” је књига о двоје људи чијој љубави живот и време стално подмећу препреке. Из угла главне јунакиње Маше, Ива Штрљић нам у исповедно-хумористичком тону приповеда о везама и везицама, ноћном животу главног града, вечерама и проводима, али и детаљно описује чежњу и љубавне ожигљке младе жене.

Маша цезне за бившим дечком Милошем, који је отишао у Аустралију и више никада се није јавио. После годину дана Маша сазнаје од другарице Сање да се Милош вратио у Београд. Она не може да обузда своју жељу да се сусретне са њим. Ипак, не жели да га прва позове, али кад се, после низа перипетија, они случајно сретну, ништа више неће бити исто.

Одлучила сам да та заборавим. Овој ћуша многу озбиљније нешто у претходних „седамнаест” икоушаја. Прво сам избрисала његов број шелефона. Не збој њега, већ збој себе – да ми никада више не падне на њамај да њошаљем њоруку или њозовем. Убила сам његов шелефонски број. И нисам крива. Морала сам. Ојетш кажем – збој себе. Било је што у самоодбрани, не од њега већ од себе! А од себе се најтеже бранимо – овако почиње нова књига Иве Штрљић, „Знам да мислиш на мене”.

Ива Штрљић је рођена 1977. године у Београду. Дипломирала је глуму на Академији уметности у Београду. Играла је у великом броју телевизијских серија, позоришних представа, као и на филму.

КРАГУЈЕВЧАНИ У
БРЕШИУспешно
Гостовање

У италијанском граду Бреши, средином маја, одржан је уметнички фестивал под називом „Сконфинатементи“. На њему је учествовало седморо Крагујевчана, углавном уметника који се окупљају око Књижевне радионице СКЦ: дизајнер Предраг Рмуш, песници Ивана Максић, Ненад Глишић и Дамир Недић, видео-уметник, перформер и писац Душан Јовановић, алиас Гинтер Горбаев, и први крагујевачки ска бенд „Партимејкерс“.

Идеја фестивала била је превозивање ангажованих уметника са ових простора, али и шире, па су на фестивалу учествовали или били затупљени уметници из САД, Русије, Ирске, Колумбије, Албаније, Србије и Италије. Програм се одвијао у Књижевном кафеу „Примо пиано“, у музеју „Кен Дами“ и на тргу Сан Фаустино. Крагујевачки песници имали су наступе и пре фестивала у „Народној кући“. Преводи песама на језик домаћина су били обезбеђени, а видео-перформанс Гинтера Горбаева и Иване Максић титлован је на енглески.

Крагујевчани са овог тродневног гостовања носе лепе утиске, а као потврда тога уследиће узвратна посета уметника из Бреши, у октобру.

Књижевна радионица СКЦ је овом приликом постала сестринска организација Књижевном кафеу у Бреши, у коме је одржан део ових програма.

Иначе, боравак крагујевачких уметника у Бреши помогла је „Асоцијација Застава“ која већ 15 година помаже деци „Заставних“ радника.

КОНЦЕРТНА СЕЗОНА

Наступ Дарје
Дамјановић

У оквиру концертне сезоне, коју организује Музички центар, у четвртак, 6. јуна, у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије, пијанисткиња Дарја Дамјановић одржаће солистички концерт. На програму ће се наћи дела Баха, Моцарта, Шопена, Скрјабина и Милојевића.

Ова млада уметница, рођена 1990. године, завршила је нижу и средњу музичку школу „Др Милоје Милојевић“, у класи проф. Сање Вукосављевић Миленић.

Основне академске студије уписала је на одсеку за клавир Факултета музичке уметности у Београду, а 2011. године дипломира са највишом оценом у класи проф. Дејана Стошића, код кога тренутно приводи крају мастер студије.

Добитница је бројних награда на домаћим и међународним такмичењима, међу којима издваја другу награду на Републичком такмичењу 2005. и 2007. године као и прву награду на Републичком такмичењу у категорији клавирски трио 2005. године.

Активна је на пољу камерне музике, а константно учествује у пројектима везаним за извођење савремене музике. Наступала је у готово свим већим салама у Београду, попут Велике дворане и Галерије Коларчеве задужбине, дворане Културног центра Београда, сале Београдске филхармоније, Центра лепих уметности „Гуарнериус“, дворане СКЦ-а, Етнографског музеја. Похађала је мајсторске курсеве код Александра Мацара, Александра Сердара, Јурија Кота.

ПОПУЊАВА СЕ РУСТЕР „АРСЕНАЛА“

Нова имена на фестивалу

Бајага и „Инструктори“, „Ева Браун“, „Ритам нерета“, „Репетитор“, „КБО!“ и „Перо Деформеро“ придружили су се извођачима трећег „Арсенал феста“, који ће бити одржан 27, 28. и 29. јуна у Крагујевцу

Већ по правилу, организатори „Арсенал феста“ из недеље у недељу објављују нова имена бендова који ће наступити на овој највећој шумадијској музичкој манифестацији. Најпре су наступ потврдили „Хладно пиво“, „Бабе“, „Партибрејкерси“, потом и „Смак“, а сада су им се придружили и Бајага и „Инструктори“, „Ева Браун“, „Ритам нерета“, „Репетитор“, „КБО!“ и „Перо Деформеро“.

„Арсенал“ из године у годину постаје све значајнији не само српски, него и регионални фестивал, и драго ми је што ћемо и ми коначно наћи у тој причи, рекао је за званични сјат фестивала Момчило Бајагић, чији бенд наступа друге вечери, 28. јуна, на главној бини у простору на отвореном Кнежевом арсеналу, уз крагујевачке панк ветеране „КБО!“ и раније најављене легендарне „Парт-

ибрејкерсе“ и алтернативце „Канда Кошу и Небојшу“.

Исте вечери, у петак, на суседном „Гарден стејџу“ свирају чак три новосадска бенда - уз култне панкере „Ритам нерета“ и метал-фолкере „Перо Деформеро“, наступиће и раније најављени алтернативци „Грате“.

Последње вечери фестивала, у суботу 29. јуна, на главној бини, где свирају најпопуларнији регионални панк бендови и „Хладно пиво“ и „Гоблини“, програм завршавају узданице београдске алтернативне сцене „Репетитор“. На „Гарден стејџу“, после домаћих „Попечитеља“ и крушевачких реге мајстора „Заа“, на реду је и култни поп састав „Ева Браун“.

Никад нисмо свирали у Крагујевцу. Било је пар пута неких договора, али једноставно никад се нису поклопиле ствари, а и ми смо познати као лењ бенд, па никад нисмо успели да то изведемо. Сада је коначно прилика да се одужимо на прави начин крагујевачкој публици, каже гитариста и певач Горан Васовић.

КУЛТНИ ПАНК БЕНД „РИТАМ НЕРЕДА“ НАСТУПА ДРУГОГ ДАНА НА „ГАРДЕН СТЕЈЦУ“

Легендарни „Смак“, после више од 15 година паузе, наступиће 27. јуна, као главне звезде „Арсенал феста“, а пре њих на главној бини свираће крагујевачки „Тимбл“. Култне „Бабе“ прве вечери фестивала, у четвртак, свирају на „Гарден стејџу“.

Идуће недеље биће познат комплетан списак извођача и сатница трећег „Арсенала“.

Улазнице се могу се купити преко мреже Евентим по ценама: појединачна карта за прво вече 1.000 динара, за друге две вечери по 800 динара. Продајна места су Дом омадине, „Арена“ (ТЦ „Плаза“) и инфо пулт код „Балкана“. Такође, карте се продају и у Чачку, Јагодини, Смедеревској Паланци, Крушевцу, Нишу, Пожеги и Ужицу.

НОВА ПОСТАВКА У СКЦ-У

Скок у кич и наиву

пицку, а још више на филмове који по сензибилитету спадају у авант-поп, попут филмова Кустурице, Квентина Тарантина, Роберта Родригеза и браће Коен.

На тај начин, стоји у каталогу изложбе, који потписује Франческа Пјетраци, уметница прича сентименталне и нежне, веома театралне, народне и илустративне приче, да би на површину извукла оно што као истински тужно, али и јединствено, постоји у овом малом универзуму српског села и провинције, која настоји да се прилагоди модерности метропола, не губећи притом свој идентитет.

Ћене јунакиње, увек другачије и увек прибрано страствене, понашају се и дотеране су као „градске девојке“, да би освојиле срца мушкараца који су увек исти и типизирани, те изгледају неприродно и ретро. Њени парови се крећу у клаустрофобичним просторима који обилују чипком и

везом, декорацијом и лампама, меканим фотељама, које асоцирају на неко друго доба, можда на куће лутака, на још увек нетакнуте успомене из детињства, које су преживеле бомбардовања, жртве, рат, наводи ова ликовна критичарка.

Ана Петровић рођена је 1970. године у Крагујевцу. Дипломирала је на Факултету примењених уметности и дизајна у Београду, на одсеку Дизајн текстила. Излагала је на више колективних и десет самосталних изложби у Малој галерији Народног музеја у Крагујевцу, Етнографском музеју, Музеју ваздухопловства, Галерији „Мацола“ на Међавнику, „Мостовима Балкана“.

Ради слике, осликани намештај, дизајн тепиха и намештаја, дизајн текстила и одевних предмета, осликавање ентеријера и дизајн предмета за кућу.

М. Ч.

У „Арт кафе“ галерији СКЦ-а отворена је изложба слика Ане Петровић, под називом „Мала прича о великој љубави“. На овој изложби приказане су слике средњих димензија које асоцирају на какав авант-поп љубавни филм, на узбудљив скок у кич и наиву, са честим иконографским референцама на Климта, Шагала, Лем-

МАЛА ШКОЛА ГЛУМЕ

Ледена краљица

Школа глуме Ненада Вулевића, намењена најмлађим Крагујевчанима, прошле недеље имала је и своју прву малу премијеру. Чудесну бајку Ханса Кристијана Андерсена „Ледена краљица“ овај глумац Књажевско-српског театра адаптирао је и режирао, а млади глумци, њих шесторо, успешно су положили први испит. Данило, Уна, Ива, Огњен, Велко и Димитрије свој први глумачки задатак имали су на малој сцени агенције „Супермама“.

Кроз причу о Кају, Герди и Леденој краљици младе глумце водила је Сања Радовановић, васпитачица и аниматорка.

Имам велико искуство у раду са младим глумцима, пре свега средњошколцима и студентима, а овога пута одлучио сам да се опробам и у раду са најмлађима. Иницијатива је кренула од Иване Јеврић из „Супермаме“, а план је био да се деца предшколског и школског узраста упознају са основама глуме, а да свој рад на крају прикажу на сцени, каже Ненад Вулевић.

Поред дикције, глумачких вежби и развијања маште, Ненад Вулевић је децу водио и у позориште, где су заједно гледали представе, али упознавали су се и са костимима, како се прави сценографија, чему служе реквизити.

Идеја за представу дошла је од самих клинаца, тачније из једне вежбе током снежних дана, па се тема

НЕНАД ВУЛЕВИЋ

сама наметнула. Проблем је био наћи текст за тачан број младих глумаца, па је адаптација била једино решење, тако да се нисмо до краја држали Андерсенове бајке, објашњава Вулевић.

Свако дете је специфично за рад, има свој карактер, а пажња им веома кратко траје, тако да су и пробе биле прилагођене њима.

Најважније је да воле да долазе, и због рада и због дружења. Да током вежби развијају глумачки сензибилитет, а да као награду на крају сезоне изведу представу, сматра наш саговорник.

Овај глумац планира да настави са школом и следеће сезоне.

М. ЧЕР

УКРАТКО

Још једна награда
за Жућка

Играно-документарни филм „Жућко - прича о Радивоју Кораћу“ редитеља Гордана Матића освојио је награду на трећем Интернационалном ФИЦТС фестивалу, који је одржан од 30. априла до 2. јуна у италијанском граду Матера, саопштила је екипа филма.

Екранизација приче о легендарној југословенској кошарке и првој светској кошаркашкој звезди са ових простора проглашена је најбољом у категорији „Филм“.

Награду је, на свечаној церемонији, крагујевачком редитељу Гордану Матићу доделио председник организационог одбора Међународног ФИЦТС фестивала Павел Ланда.

Изложба
професора и
сарадника

Професори и сарадници ФИЛУМ-а приредили су још једну заједничку годишњу изложбу у галерији Универзитетске библиотеке. Овога пута представљено је тридесетак радова 25 професора и сарадника Катедре за графички дизајн, Катедре за зидно сликарство и Катедре за унутрашњу архитектуру.

Ово је, иначе, трећа колективна изложба, а посетиоци ће моћи да је погледају до 15. јуна.

Песнички
маратон

У Лапову је, у организацији Општинске библиотеке „Слово“, по петнаести пут одржан „Песнички маратон“, поводом дана ове установе. На овом маратону учествовала су три књижевна клуба из Крагујевца. Чланица СКЦ Кринка Козлина добила је прву награду за кратку причу, Виолета Томић награду за наступ, а Марија Браловић похвалу за песму. Прва награда за песму додељена је Голубу Јашовићу.

Концерти
на Универзитету

У Универзитетској галерији наставља се богат циклус концерата младих и талентованих крагујевачких уметника. Прошле недеље наступиле су виолинисткиња Маја Милановић и пијанисткиња Невена Миловановић. На програму су била дела Хендла, Франка, Брамса, Гершвина и Хајфеца.

Знојем до
лове

Од прослављеног режисера Мајкла Беја стиже филм „Знојем до лове“, нова акциона комедија у којој играју Марк Валберг, Двејн Џонсон и Ентони Меки.

Радња се дешава деведесетих година прошлог века у Мајамију. Филм је заснован на невероватној истинитој причи о групи личних тренера који ће се, у потрази за америчким сном, упетљати у криминалну радњу која ће поћи по злу. Ову комедија са познатим глумцима крагујевачка публика може од 6. јуна погледати у биоскопу „Синеплексу“.

НЕСВАКИДАШЊИ
ПУТНИЦИ НАМЕРНИЦИ
У КРАГУЈЕВЦУ

Сплитски фићо близу свог родилишта

Упркос томе што се већ деценијама не производи, вест да је „фића“ виђен у Крагујевцу има свежину и тежину оне да су „Бугари ушли у Софију“. Али, када ганц белог „фићу“ („к'о чаша“) са сплитским таблицама затекнете код „Зеленгоре“, сложите се да то баш и није свакодневни приказ.

Дилема је одмах решена, у питању је посада „Питуре“ (пивске туре), коју чини сплитски двојац без кормилара у саставу Тони

ТОНИ И ЛОВРЕ СА СВОЈИМ „ФИЋОМ“
У КРАГУЈЕВЦУ

Сплићани Тони Павловић и Ловре Режић „фићом“ обилазе градове бивше Југославије у којима су постојале пиваре, а прошлог петка су се затекли и у Крагујевцу, довели су „фићка“ на преглед. Већ су обишли Босну, Црну Гору, Косово, Македонију и Србију, а следе Хрватска и Словенија и, наравно, Трст

а онда су стигли у Крагујевац (како су на свом профилу духовито заклучили, сликавши „фићу“) близу родилишта њиховог возила.

За време кратког и радног предаха (распитивање за сервис) у башти кафића поред „Зеленгоре“ прилазили су им Крагујевчани који су преко нета већ обавештени о њиховим подвизима и обиласку свих 16 градова-пивара некадашње Југославије и од срца честитали, уз жељу да своју авантуру реализују до краја.

После КГ сервиса уследило је Ваљево, па Нови Сад (у којем су планирали одмор од пива – и „фићо“, и Тони, и Ловре имају душу), а онда Апатин, Осијек, Вуковар, Тузла, Бањалука, Карловац и „Лашко“, за крај и завршну, фронт туру.

Преко Љубљане свратићемо мало до Трста да купимо жваке, ципеле... и онда преко Ријеке назад у Сплит, шале су њих двојица са обичајима и навикама некадашњих Југословена, чији дух, макар пивски и пиварски, њихова авантура одражава.

Своје мишљење о свих 16 пивских марки (која је најбоља и слично) „укусе лепе нам Југе“, како кажу, објавиће по завршетку своје „питурке“ авантуре.

Иначе, у полушали кажу да се неће на овоме зауставити. У њиховим даљим „озбиљним“ намерама у плану имају да после ове иницијалне „Питуре“ одраде сличну по Француској, где би „реноом 4“ обилазили тамошње винарије, „мини морисом“ произвођаче вискија у Шкотској и „волгом“ све руске фабрике вотке.

Срећан пут и - живели.

З. МИШИЋ

КУД БАШ ДА НАЛЕТЕ НА МИЋУ ТУРЧИНА

Павловић и Ловре Режић. Момци су већ постали славни захваљујући интернету јер својим „фићом“ обилазе све градове бивше Југославије у којима су постојале пиваре.

У Крагујевцу су се затекли прошлог петка, тачно у подне, због сервиса за возило старо три деценије, а не због неког аутентичног пиварског брэнда овдашњег.

На идеју су дошли потпуно спонтано, желећи да „на извориштима“ осете све укусе „бивше Југе“. Тако се и избор возила наметнуо сам по себи. Имали су прво идеју да трасама пивоварства екс Ју крену у „југу“, али је ипак избор пао на „фићу“ који је „моторизовао наше претке“. И име путешствија се наметнуло по себи (иако питура у далматинском сленгу има потпуно друго значење) јер су убеђени „да сви којима је драга питура, драга им је и пива, па самим и пивска тура“.

Ова несвакидашња експедиција почела је у њиховом родном Сплиту и то, нема пригодног датума, 25. маја, одакле су се упутили за Сарајево (наздравили), па потом у никшићка „Требјеса“, где су први пут скренули пажњу медија на себе и „фићу“ и стекли дипломе из точења ладног пива.

Где год су стигли, људи су се чудили како им је то пошло за руком са „фићом“, а они истичу да су имали до сада чак три понуде да га продају, што су одбили. Као посебан раритет истичу да „фићо“ има и оригиналан радио и касетофон из оног времена.

По обиласку „Требјеса“, чијег се некадашњег слогана „Кад пијем не возим“ доследно држе, по унапред утврђеном распореду „пали су“ и следећи брэндови и градови: Пећ, Скопље, па Зајечар и Ниш. Како су на својој фејсбук страници објавили, „одрађена је и Јагодина“,

НАРОДНИ ОБИЧАЈИ И ВЕРОВАЊА У Односи између

Иако није етнолог по образовању, Слободан Гајовић је преко 40 година сакупљао народне обичаје и веровања у Лепеници које је систематизовао у књигу. Прикупљајући на терену лепеничких села басме и бајања, здравице, примере лечења травама, али и беле и црне магије, желео је да део нашег идентитета сачува од заборава

Пише Зоран Мишић

К о још није чуо народну мудрост из наших крајева: „Дан се хвали када смркне, а зет (може ташта, свекрва, снаја... по нахођењу) када цркне“, или дечије разбирливе типа „Иде чика поштар...“ зна се „ко“ му је оштар, или „Ветар дува“ знамо „шта“ му се клати...

Шалу на страну, попут правог настављача дела Вука Караџића наш суграђанин Слободан Гајовић (70), Крагујевчанима познат као Гаја, преко 40 година провео је сакупљајући и предано записујући народне обичаје и веровања у Лепеници.

Иако по образовању није етнолог (радио је у Дому здравља као надзорник медицинских лабораторија), желео је наш идентитет кроз обичаје и веровања да сачува од заборава. Његов вишедеценијски труд уродио је књигом „Народни обичаји и веровања у Лепеници“ од преко 500 страница, чији су рецензенти били стручна имена попут Милета Недељковића и Боривоја Радића.

А чега све нема и шта није пронашло своје место у Гајовићевом животном делу: пословице и изреке за сваку (не)згуду, (не)прилику, ситуацију у којој су се налазили житељи овдашњег слива Лепенице који он описује и бележи, здравице, постови, обичаји при веселу, венчавању, сахранама, седељкама, традиционални начин

израде српског народног календара, бајања, обредне песме, бела и црна магија, лечење травама, (за)клетве, посестримства и побратимства... Речју, како је један од рецензента Радић приметно, „обухваћено је готово све што прати живот човека у овим крајевима од рођења до смрти“.

Све што сам прикупио, записао, систематизовао и објавио резултат је мог четрдесетогодишњег рада на терену и из заиста стварног живота људи у Лепеници. Мој посао у здравству био је такав да сам свакодневно долазио у контакт са људима јер су моји пацијенти били из Маршића, Илићева, Доњих и Горњих Комарица, Кормана, Ботуња, Цветојевића, Јовановца и Ресника. То ми је омогућило да пронађем особе које се баве бајањем, белом и црном магијом, лечењем травама, вером..., каже наш саговорник, који на почетку није имао амбицију да све то објави као књигу, већ да само запише како се не би заборавило.

■ Белије пућене колективном енергијом

„После рата обичаји су почели да се мењају и губе. Томе доприносе и сталне миграције становништва, доласци нових свештеника из

НАСЛОВНА СТРАНА ЈЕДИНОГ ПРИМЕРКА КЊИГЕ „НАРОДНИ ОБИЧАЈИ И ВЕРОВАЊА У ЛЕПЕНИЦИ“

разних крајева... Сви чувају и пазе на своје, па зашто и ми не бисмо сачували ове обичаје као саставни део нашег идентитета“, пита се и својим делом „одговара“ Гајовић.

Иако је покушавајући да објави ово дело наишао на традиционалну

ВЕРИЦА РАКИТА, ДУБОРЕЗАЦ

Чипка у дрвету

Длета се латила пре само деценију, а до сада је из њене кухиње изашло стотинак комада – икона, рамова за слике, кутија за накит и комада намештаја

Међу педесетак изложби које су Крагујевчанима биле приказане у Ноћи музеја, једна од најпосећенијих била је она у Галерији „Исидора“. Била је то прва самостална изложба дубореза Верице Раките, педесетдогодишње Крагујевчанке која се пуну деценију бави овим претежно мушким занатом. Публика је имала прилику да види њене иконе, рамове, триптихе рађене овом захтевном техником, али и кистом сликане иконе чијом се израдом бави од недавно. Оно што јавности није било приказано су на неки начин капитална дела – комади намештаја које ова, сло-

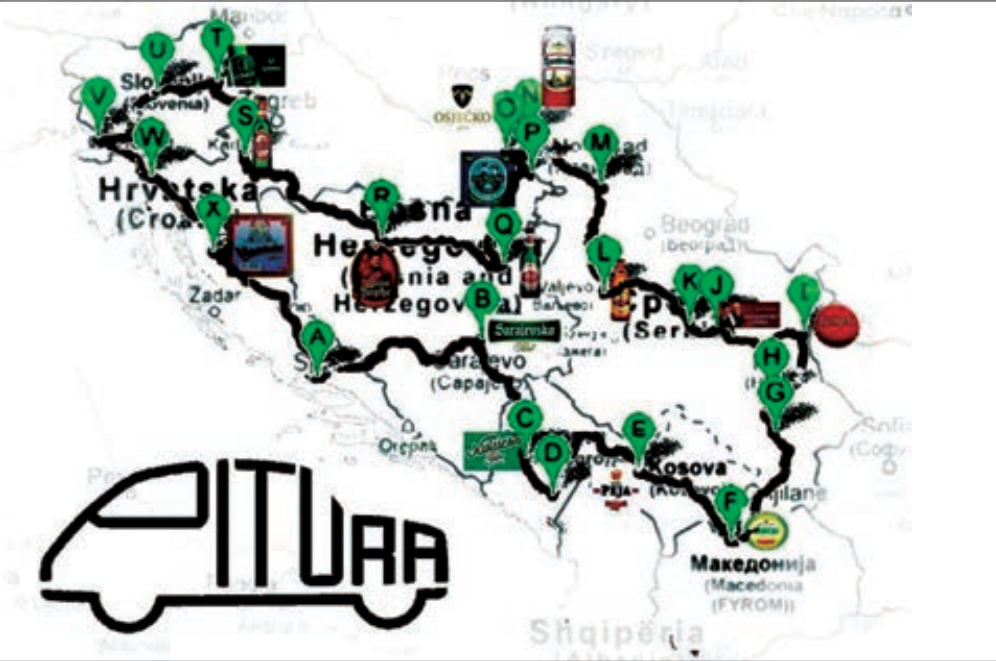
бодно се може рећи уметница, такође израђује.

Дуборезом сам почела да се бавим релативно касно, готово игром случаја. Наиме, 2002. године сам упознала дуборезца Милована Бошковића. Свидели су ми се његови радови, а управо захваљујући њему сам се осмелила и да се сама латим длета. Дрво сам волела одувек, нарочито скулптуре у дрвету, а да радим рукама био ми је изазов, прича Верица.

Одмах се латила оног најтежег када је дуборез у питању.

Уместо да најпре почнем са неким лакшим, једноставнијим

МАПА И
АГЕНДА
„ПИТУРЕ“
ПО ЕКС УУ
ПИВАРАМА

ЛЕПЕНИЦИ

Људи једне заједнице

АУТОР СЛОБОДАН Д. ГАЈОВИЋ
ПОРЕД ЛЕПЕНИЦЕ

сурењивост, наш писац Бра-тислав Милановић повезао га је са славним етнологом Милетом Недељковићем, који се више него похвално изразио о Гајиној раду. Оценио је књигу као ризницу народних обичаја и благо за проучавање оних који тек долазе, посебно студената и научних радника.

„Веровња, обичаји, сујевеља, празноверице, ваља се - не ваља се збирно и у свом суштинском значењу представља односе и релације између људи једне заједнице. Каква су практична својства обичаја? Сем колективног идентитета и потврде припадности једној заједници, она у свом основном значењу дају велику снагу јединки, пуно право, моћ, храброст да се супростави, да се ухвати у коштак са јачим, знаним и незнатим силама. Зато у кризним ситуацијама јединка никада није сама јер иза ње стоји читав заједница која немашто помаже, пуни уморне или заплашене ћелије колективном енергијом”, записао је, између осталог, Миле Недељковић, додавши да је дело Слободана Д. Гајовића „велика и непроцењива грађа” у којој је он отишао корак даље од осталих истраживача јер је обухватио не само обичаје из прошлости, већ и садашњих времена записујући их од својих савременика.

Гајовићева истраживачка прилежност и систематичност збунила је и многе ауторитете у САНУ када је пре четири године у њиховој едисији (а у издању „Корак”) изашла хроника његовог родног Кормана.

Нова књига „Народни обичаји и веровања у Лепеници” има чак 18

поглавља: Одржавање потомства, Брак, Родбинске везе, Постове у току године, Божићне и Ускршње празнике, Славе, Заједничке радове на селу, Смрт, Веровања о натприродном, Прогнозу времена, Народне пословице, загонетке, басме и бајања, лечење вером – религијом, Народне обичаје и веровања, Стара искуства и савете и веровању о цвећу.

Дакле, није згорег подсетити да када се дете роди, против урока ваља га мало плунути и рећи: „Пуј, посрале те кокошке” и отпевати му неку од оних успаванки са почетка текста о поштару или ветру. Не може да шкоди, а бебицу ће да разоноди.

■ Од зле жене лека нема

Одбијање од сисе се врши мазањем брадавице млевеним бибером или љутом паприком, а када мајка последњи пут подоји дете учини то кроз отвор на погачи да би било пуно, здраво, весело и напредно.

Гајовић је педантно побројао сва мушка (од Авакума и Аврама до Шпире) и женска (од Анђелије и Антонине до Цојке и Шане) имена која су икада давана у лепеничком крају.

Он у детаље описује женидбено-удадбене обичаје од мираза и спреме, гледања и наводацисања, до момачко-девојачких вечери и песме којом се дочекује кум (са све пуцањем шедита): „Мили куме, мили куме, што си закаснио?” и самог чина венчања (у цркви младенци се такмиче ко ће кога први згзгити – тај ће бити главни у кући), даривања младе и све детаље до првог јутра.

Богме, не ваља се ако се млади упали вео, а младожењи, куму и старојку одело. Ту су и мудре изреке о браку и жени закључно са оном најпознатијом у Лепеници – против зле жене лека нема.

У родбинским везама посебно су обрађени детаљи попут шишаног кумства или кумства из нужде (шта, када и како у случају крвне освете), побратимства и посестримства (и њиховог откупљивања на гробу, од мртваца, цркви, поред калема и у кревету), поготово у случају болести.

Детаљно су описани сви божићно-ускршњи постови и обичаји, здравице о крсној слави „Славарице” и то свих 13 које се наздрављају у Лепеници: од прве и друге – „За помози Боже” и „У славу закона и крсног имена”, па до последње – „Испратнице”: „Је ли ти жао што се растајемо!”.

Гајовић је прецизно описао гатања о времену, веровања у добре и лоше дзене или симболична значења неких бројева у обичајима житеља лепеничког краја.

Ту су и мобе (које треба разликовати од позајмице, а обе од кулука, јер су прве две добровољне), бербе, седељке, прела и даће, испраћаји у војску и печење ракије.

Забележена су и народна веровања о смрти (нега самртника и опремање мртваца), сахрани (свеће се пале покојнику да се не би повампирило и да се осветли његова душа, а не ваља да изнад и испод покојника пролети птица или протрче пас и мачка јер ће се такође повампирити), обичаји везани за парастосе...

Од натприродних појава ту су, уз Бога и анђеле, и нечисте силе предвођене ђаволом, виле (са све својом водом, косом, ситом...), вилаши (вилин муж), виленици (човек кога је вила устрелила), вилењаци (воли он вилу, воли она њега, па га узме под своју заштиту), змајеви, аждаје, вампири, вештице, море, чуме – куге, але, здухачи, авети, караконцуле, дрекавци, анатеме, бауци...

■ Издавач - преварант

Сем натприродних, ту су и веровања у природне појаве, а предсказивачи времена кажу да ће бити лепо време кад петлови рано ујутру кукуричу, ласте високо лете или кад има доста пчела у тренутку кад сунце изгрева... Не ваља кад ласте лете ниско изнад воде и крилима је додирују, кад пси једу траву и повраћају, а магарци се играју и њачу. Биће блага зима када

ИЗ ЗАПИСА СЛОБОДАНА ГАЈОВИЋА

Не ваља се

- Бацати хлеб – биће гладовања и несреће
- Набадати хлеб ножем и виљушком – биће несреће
- Седети у ћошку за столом – дајеш јело ђаволима
- Деци мозак давати да једу – биће заборавна
- Шерпу гребати – биће кише на свадбени дан
- Садити жалосну врбу у дворишту – доноси тугу
- Посећи храст – пратиће те лоша срећа
- Кад у јелу удари гром – смрт домаћина
- Калемљено дрво сећи – биће болест удова
- Кера метлом ударати – неће бити среће у лову
- Голицати дете – муцаће кад проговори
- Тући децу оклагијом – неће се венчати
- Косу бацити на буњиште – бољеће глава
- Гледати кроз сито – бољеће очи

Ваља се

- Ново одело штипнути и рећи: „Колико жица – толико годинаца”
- Кад се пије за душу покојнику мало просути на земљу и рећи: „Бог да му душу прости”
- Кад гост крене својој кући - нешто да понесе
- Масирати косу ракијом – да те жене воле
- Подрезане нокте ставити у недра – ради урока
- Прекрстити се, па тек онда на пут ићи
- Кад процвета дивља јабука ван сезоне – биће више весела и бабина него сахрана
- Дрво тиса садити по гробљу – чува мртве
- Хлеб сећи ка себи – због здравља
- Десном руком сипати пиће – лева је ђаволска
- Прекрстити се па јести – да јело не дајеш ђаволима
- Хлеб замесити уочи Божића – никад неће да се убуђа
- У селу хлеб увек ломити на комаде – грех је сечење ножем

ПРЕДАНИ ИСТРАЖИВАЧ НАРОДНИХ ОБИЧАЈА И ВЕРОВАЊА У НАРОДНОЈ НОШЊИ ИЗ РОДНОГ КРАЈА

су птице ујесен мршаве, а опасна када су ласте тада дебеле.

У посебном одељку дате су и народне изреке, од оне антологичке са којом смо почели, а Гајовићево истраживање обухвата и изреке о човеку и жени (жена држи реч као решето воду, али и жена држи у кући три стуба, а муж само један), деци (човекова крила), родитељима, породици, браку (са оцем и мајком до воде, а преко воде с мужем, мираз девојку удаје), животу (млад дилбер, стар просјак), пијанству, лењости, сиромаштву, расипништву, комшилуку

(ко ти је најближи, тај ти је и најпречи), гостопримству (дође гост и виде пост), кумству, пријатељству, полним органима (растурио сам је к'о циван плеву). Ту су и старци-ударци, спискови и кајања, примери разних мурдарлука, „оних” работа и „проба” до „превртања” к'о код снајдера и потцењеног „пичкиног роба”...

Аутор даје детаљно басме и бајања и све врсте народног врачања, мађијања, чарања и опчињавања, симболику гатања, заштиту од полне немоћи, али и све врсте народног лечења травама, традиционалним чајевима и мелема, вером... заштиту од црне магије, савете за ратарство и сточарство, начин да старовремски одржите свежину живижних намирница, проверите природну боју у вину, скинете мрљу са одела или растумачите значење боја, симболику цвећа...

И сада питате - где све то да прочитате. Па, искрено, нигде, јер је издавач књиге „Центар слободарских делатности”, упркос важећем уговору по којем је требао да испоручи 500 примерака још прошле године, „ослободио” Гајовића целокупно уговореног тиража. Аутор Слободан Д. Гајовић почетком априла поднео је тужбу против издавача, али још није добио позив за суд, јер „судије користе старе годишње одморе”.

Ако, ваља се.

мотивима, како бих савладала занат, одлучила сам да урадим икону Светог Николе. Мучила сам се, грешила и поправљала, али сам успела. Из ове перспективе, после деценије рада, знам да је требало да кренем од рамова, који су мање захтевни за рад, али ваљда је то моја природа. Када је дуборез у питању и даље волим да искушавам себе, објашњава наша саговорница.

Компликоване геометријске шаре, мотиви цвећа, ликови светаца, обриси цркава, све се то уплетено и укомпоновано може наћи на њеним сликама, чутурама, ускршњим јајима и комадима намештаја које прави од различитих врста дрвета. Поједини комади као да су исплетени од конца, а не данима и месецима дубљени и шмирглани како би се постигао прави ефекат.

-Неки ми мемерају да имам китњаст стил, али волим детаље. Најчешће ме инспирише Византија, мотиви винове лозе, грожда,

ВЕРИЦА ИЗА СВОЈЕ ИЗЛОЖБЕ ДУБОРЕЗА У ГАЛЕРИЈИ „ИСИДОРА”, У НОЋИ МУЗЕЈА

акатусовог листа. Волим и барок, а радила сам и неколико комада у моравском стилу који одликује геометријска шара.

Дуборез је врло физички захтеван пошто се ради стојећи, поготово је тешко када се ради са великим комадима. Шаре се најпре

исцртавају, а затим дубе длетом и чекићем. Често се користим и столарским алатом. Управо зато што посао захтева физички напор има мало жена дуборезаца, каже Верница.

Дрво, објашњава, мора да „дише”, па се зато, иако се то оком не види, већина комада ради из делова. Фантастичан оквир за икону који је стоји на почасном месту у породичном дому састоји се од више десетина малених комада дрвета.

Иза себе има близу стотину дубореза. Неке од њених радова Крагујевчани су могли да виде и на изложбама које сваке године организује удружење „Српска круна”. Породични дом представља праву ризницу Веричиних дела, а пуно тога је поклонила и својим пријатељима.

-Породица, супруг Бранко и син Павле, су ми највећа подршка. Захваљујући њима сам се, када сам остала без посла, потпуно

посветила дуборезу. Кухиња је мој атеље. Највећи део онога што стварам настао је управо ту. За веће комаде своју радионицу ми уступа пријатељ, прича Верница.

Идеја има пуно. Осим дубореза, од недавно ради и иконе. Иако је завршила школу иконописања при Богословији „Свети Јован Златоусти”, када је ова техника у питању каже да још увек учи. Планира и да се лати сликања уљаним бојама. Идеја има пуно, а дан јој је, каже, сувише кратак да оствари све што је замислила. Неостварена жеља јој је и да уради велики прави иконостас за неку цркву или манастир.

Ипак, зацртала је да крајем септембра уприличи велику самосталну изложбу. Њене радове најпре ће видети суграђани, а затим и публика у престоници.

М. ОБРЕНОВИЋ

КРАГУЈЕВАЧКА ТРАГЕДИЈА 1941. У СВЕТЛУ НОВИХ ИСТРАЖИВАЊА

Двадесетог октобра ухапшено 3.200 мушкараца

Пише: Ненад Ђорђевић, историчар

Окупационе групе које су се средином 1941. године налазиле у Србији нису биле довољне за успешно гушење устаника. Састојале су се од три посадне дивизије које нису имале борбено искуство, нити су поседовале неопходну опрему за борбу против мотивисаних устаника. Према немачким војним подацима број регистрованих напада се попео са 97 у јулу 1941. године на 393 у августу исте године, а чак 892 у септембру ратне 1941. године. Септембра 1941. у Србију је дошла 342 пешадијска дивизија са територије окупираних Француске, као и један противтенковски дивизион упућен са територија Грчке.

Осим ових формација, крајем новембра 1941. године дошла је и 113. пешадијска дивизија. Окупационе групе покрећу 22. септембра офанзиву против устаника, када нападају лук Саве код Шапца. Генерал Франц Беме 25. септембра поручује својим јединицама (у чијем саставу су били потомци аустроугарских војника, подофицира и официра): „Ваш задатак је да прокрстарице земљом у којој се 1914. године потоцима лила немачка крв због подмуклости Срба, и мушкараца и жена. Ви сте осветници тих мртвих. За целу Србију се мора створити застрашујући пример који ће најтеже погодити целокупно становништво!”

Немачка врховна команда издаје читав низ одлука које ће довести до десетина хиљада убијених људи, жена и деце. Начелник немачке врховне команде фелдмаршал Вилхелм Кајтел је у својој наредби број 888 од 16. септембра предвидео да се за сваког погинулог немачког војника или фолксдојчера стреља сто комуниста, а за сваког раненог 50, а већ 28. септембра Кајтел је своје наређење проширио и на „групе талаца из политичких групација око националистичких и демократско-грађанских кругова”. На основу ове одлуке генерал Беме издао је наредбу за читав низ одмазда на територији окупираних Србије. Осим набројаних категорија командујући Вермахта Југоисток наређује стрељање талаца из

МАСОВНА РАЦИЈА У КРАГУЈЕВЦУ 20. ОКТОБРА 1941. ГОДИНЕ

концентрационих логора у наредби од 4. октобра 1941. године:

„Као репресар и казна за сваког немачког војника сместа стрељати сто српских затвореника.

Шефу бојне управе се налаже да издвоји 2.100 затвореника из концентрационих логора у Шапцу и Београду (претежно Јевреји и комунисти), као и да утврди место на којем ће бити стрељани и покопани”. Број затворених талаца је бивао све већи, тако да су затвори и логори били максимално испуњени невиним цивилима из проказаних политичких и националних група.

Та одлука је важила само за подручје окупираних Србије. У једном приватном писму од 17. октобра 1941. године СС-групенфиреру Хилдебранду у Данцингу шеф Управног штаба Србије СС-групенфирер Харалд Турнер извештава наводи да „је за ових последњих осам дана пострељано 2.000 Јевреја и 200 цигана по квоти 1:100 за бестијално уморене немачке војнике, а наредних дана ће бити стрељано још 2.200 Јевреја. То није леп посао,” али, наставља Турнер, „то у сваком случају тако мора да буде, да би људи једном схватили шта уопште значи напасти једног немачког војника, као и да се, с друге стране, на овај начин најбрже реши јеврејско питање. Заправо је погрешно (!), ако се боље погледа, да се за убијене Немце стреља 100 Јевреја, али њих смо напросто имали у логору – а коначно су и српски држављани и они морају да нестану”.

■ Поводи за одмазду у Крагујевцу

Након ликвидације Јевреја и Рома врло брзо је почело систематско уништавање на територији окупираних Србије. Током јесени 1941. године непосредно у борбама страдало је 160 немачких војника, а 278 било је ранено. Одмазде за страдале трајале су док се није дошло до захтеване крваве квоте.

Четнички и партизански одреди, након споразума о заједничким акцијама, успевају 29. септембра 1941. године да ослободе Горњи Милановац. То је био први ослобођени град на територији окупираних Европе. У току борбе четнички и партизански одреди заробљавају 6. чету 920. немачког пука. Заробљене војнике четници одводе у село Планиница, у којем је био створен један од првих заробљеничких логора за немачке војнике на нашим просторима у Другом светском рату. Према сведочењу подофицира Франца Егера, који је побегао из овог логора, војници – стражари тврдили су за себе да су слободни српски војници који признају ратно право, као и то да су се коректно понашали остављајући заробљенима њихове униформе. Иначе, четници су касније разменили ове немачке војнике за своје заробљене.

Овакав извештај долази до генерала Франца Бемеа који наређује да се ослободи заробљена чета и то је поверено 3. батаљону 479. пука 717. дивизије, чија је команда била у Крагујевцу. У случају неуспеха, издано је и наређење да се спали Горњи Милановац.

Први покушај организовања је 5. октобра 1941. године, али није било никаквог успеха. Ухапшени су таоци који су касније пуштени. Следећа акција окупатора следила је 10. октобра. Крагујевачки партизански одред и Гругански четнички одред склопили су споразум о заједничкој борби тих дана октобра 1941. године. Акција окупатора покренута је 14. октобра према Горњем Милановцу. Трећи батаљон 749. пука, који је сада у свом саставу имао и три тенка, успева да 15. октобра под борбом уђе у Горњи Милановац. Град је спаљен и ухапшено је 133 талаца. 16. октобра у раним јутарњим часовима трећи батаљон се враћа према Крагујевцу али је код Љуљака, заједничком акцијом партизана и четника, убијено девет немачких војника, 27 је ранено, а један од ранених сутрадан је умро.

У вечерњим часовима 16. октобра окупаторски војници стижу у Крагујевца, заједно са раненицима и мртвима. У овој борби погинуло је и десетак устаника, међу којима су била и два официра: Благоје Стојанчевић и Милош Мојсиловић. Након ове неуспеле немачке акци-

је, Трећи батаљон 749. пука 717. дивизије имао је 10 мртвих и 26 рањених војника, што ће бити повод за стрељање у Крагујевцу. Град у коме није било никаквих војних акција са рањеним или убијеним немачким војницима одређен је за жртвовање. Немачка среска командатура је у свом извештају истакла да у Крагујевцу није било ни једног јединог напада на припаднике Вермахта или фолксдојчере, да је грађанство, штавише, увек било лојално и спремно на сарадњу.

Након добијања извештаја о губицима поменутог батаљона, командант 749. пука мајор Ото Деш издао је наредбу о извршењу одмазде. Наредбу је требало да изврши командант трећег батаљона капетан Фриц Фидлер, као и командант придодатог првог батаљона 724. пука мајор Паул Кениг. Он је као највиши официр и командант гарнизона имао задатак да спроведе наређење мајора Ота Деша, који се у то време налазио у Краљеву. Осим њих, представништво градске полиције добија задатак да достави спискове ђака и изриче обавезу да сви морају да буду на настави. У акцији одмазде, осим поменутог батаљона Вермахта, укључене су и остале окупационе структуре у граду и то:

Тајна војна полиција (ГФП), на чијем челу је био комесар Рудолф Берг, бивши полицијски инспектор у Аустрији;

Одред војне жандармерије подређен крајској командатури, на челу са командантом Францом Хезелом;

Одред индустријске заштите Веркшутц, састављен од око 80 људи, претежно од Немаца из Бана-та;

Војна ауто-база ХКП 533, сачињена од око 200 људи;

Месна организација фолксдојчера од око 90 људи и полувојничка организација Немачка момчад од око 80 људи.

■ Прво стрељање по селима

Акција одмазде покренута је 18. октобра 1941. године, када су у Крагујевцу похапшени сви одрасли Јевреји, угледни националисти и комунисти. Тачан број никада није утврђен и кретао се од 63, према наводима Драгомира Симовића, председника општине, капетан Фон Бисофсхаузен наводи број од

66, док мајор Кениг наводи број од 70 ухапшених мушкараца и жена. Сем ових ухапшених, у немачком затвору у Крагујевцу налазило се 53 затвореника, затим око 150 талаца ухапшених пре похода на Горњи Милановац, као и 133 таоца који су доведени из Горњег Милановца и околине.

Међутим, број ухапшених био је знатно мањи од оног који су немачки окупатори морали стрељати по одлуци мајора Ота Деша. Мајор Паул Кениг намеравао је да покрене акцију по граду Крагујевцу, да хапси становнике града све дотле док не прикупи број који је одређен за стрељање. Капетан Фон Бисофсхаузен предлаже да уместо у Крагујевца окупаторски батаљони изведу акцију у Грошници, Белошевцу, Мечковцу, Маршићу, Корману, Ботуну и Доњим и Горњим Комарицама. Ова села су била према немачким подацима заражена „комунизмом”. Сем ових села, предложена су и друга. Акције је требало извршити 19. и 20. октобра.

Одмазда покренута 19. октобра предвиђала је да 1. батаљон 724. пука има задатак и стреља становништво у Грошници и Белошевцу, а 3. батаљон 749. пука у Мечковцу и Маршићу. Капетан Фриц Фидлер спроводио је акцију у оба села и

19. октобра, тачно у 12 сати, извршено је стрељање у Мечковцу, убијено је 77 људи, али је преживело њих троје. Следеће стрељање извршено је у Маршићу, убијено је 104, а преживело шест. Координирано је стрељао мајор Паул Кениг у Грошници: убијено 234, а преживело 12. Према извештају Кенига од 27. октобра, стрељано је 427 људи, док се у Спомен-музеју „21. октобар” налазе подаци о 415 стрељаних и 21 преживелом.

Међутим, број људи који је захтеван за стрељање од више команде није био испуњен, па је због тога 19. октобра Крагујевца био блокиран, а сутрадан јутро почела су масовна хапшења. Становници Крагујевца, али и околине, хапшени су по својим кућама, радњама, фабрикама, на улицама, пијаци, по школама, цркви. Посебно је било трагично хапшење ђака различитих крагујевачких школа који су морали да присуствују настави на основу наредби представника градске полиције од 17. октобра 1941. године.

Пре хапшења немачки окупатор је протурио причу да се ради о замени личних карата и да ће сви који то не ураде бити најстроже кажњени. Многи становници Крагујевца, плашећи се последица, одлазили су сами у топовске шупе предградног 3. артиљеријског пука „Танаско Рајић”. Сем окупаторских јединица, у ову акцију се укључује 5. добровољачки одред Марисава Петровића. Многи Крагујевчани, да би спасли своје животе, приступају овом одреду Љотићеваца, који наставља хапшење и 21. октобра, хапшећи посебно Реме.

Према немачким подацима, 20. октобра ухапшено је око 3.200 мушкараца од 16 до 50 година старости (мајор Паул Кениг). Сем становника града, хапшени су на улицама и становници околних села који су у град дошли неким путем. Одведени су и радници који су обављали послове на речном кориту Лепенице. Сви доведени били су претресани, одузимане су им личне ствари, као што су часовници, футроле, налив пера, упаљачи, перорези, чак и цигаре. „Човек је стајао до човека, непомичан и миран, целог дана без хране и одговора на питање – зашто су ухапшени и докле ће бити држани. Цигарета, кад би се по која наша, ишла је од уста до уста. Рођаци, и они који су се познавали, настојали су да дођу једни до других, да разговарају и да се теше. Највећи број је само ћутао и размишљао о сутрашњем дану. Они који се нису више надали да ће остати живи, писали су опроштајна писма својима”, забележио је Миодраг Бељакковић у делу „Под облацима Србије”.

ГЕНЕРАЛ ФРАНЦ БЕМЕ

**ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ**

Владимир Јаџличкић

Дом без домаћина

КАО да је отишао у Етиопију, а не преко два брда. Уосталом, можда није тамо где је последњи пут виђен, у Грбицама - можда су већ кренули некуда другде, за кишом и мирисом пролећне земље. Војска је зло које се креће. Кад је стајаћа, то је горе. Угнежђује се, постаје осциона. Дисциплина постоји само у претњи предстојеће страхоте. Ако ни ње нема, војницима на ум одмах падну пиће, храна и жене.

У дворишту су ватре гореле на два места. Око једне пила се ракија и играле су се карте, покрај друге је свирао хармоникаш Степа. Лепо је свирао о краљу, о планини, о краљици Марији. Али, иза дирљивих звукова дугметаре струјио је очај. Ови војници вечерас су далеко од својих кућа, овде траже нешто што није њихово, што би могли да окаљају и задовоље се туђом несрећом, већом од њихове сопствене. Његово четрнаестогодишње срце куцало је по њих заверенички опасно. Требало је да од њих брани своју кућу, али није знао како. Водио је рачуна да не остане сасвим у мраку, јер би могла да га пољуби оштрица каме. Сада више не батинају по голом туру, ни по петама, до крви. Сад од крви почињу. Сада кама ради о грлу. Зато је седео уз ватру, трудећи се да му пола лица буде осветљено, а очи остану закљоњене у таму. Плашио се да би се у њима могао видети страх. Очи из мрака према светлости гледају оштровидије. Ако му се примакну двојица, одбраниће се. Ако приђу тројица (један иза леђа) - нема спаса. Зато је одговарао на доскочице, довикивао преко ватре, да му се у мноштву разабере равноправни глас. Трудио се да глас буде орљив, дубљив (мутирао је и глас је повремено бивао дубок, а повремено крештав, као у кикиреза).

Жика га је вечерас издао: није био с њим, иако је обећао. Он и Жика, то је већ сила од два способна дечака. Али, и Жика има своје двориште - своју муку. И тамо су се окупиле ђувегије. Сви они знају да су њихове мајке сада полуслободне жене. И сви чекају да будност домаћина попусти. Стари Јован их је подсмешљиво назвао „просцима“. Иако они нису просци, они су војници, одређени да спавају по шталама и авлијама. Немају овлашћење да спавају у кућама. Али је командант Миљковић рекао да то где ће и са ким спавати зависи, у крајњем случају, од њихове личне способности.

- Ако домаћина не брани, што бих се ја мешао - рекао је пред четом, ђилкошки, и нахерио шубару с кокардом. - Али, да буде мир. Чујем ли да је нешто било на силу, обесићу вас за јајца.

Нико се на упозорење није ни осврнуо. Сам Миљковић је спавао код учитељице Бранке. Она је пре рата била комунисткиња - сваке вечери је стрепела хоће ли је закласти или лећи с њом. У тим стварима мора се - мало милом, мало силом. Почнеш ли да дрхтиш, нећеш се овајдити. Ваља се усудити, остало иде само од себе. То је знао и он, са својих шеснаест. Није ли у чобанчади задиркивао Симку и њене другарице да задигну сукњице, или рашире ноге? Како која. Нека хоће, нека неће. Тражиш ону која хоће, нађеш је, то је све. Сад је та претња стигла до његове куће, тек сад схвата колико је озбиљна: сви ови људи с брадама, или без, тражили су пажњу домаћина - да им скува ручак, да опере убалегане чакшире, да их прими на конак. Он је сада биолошка сметња коју ће лако, преко ноћи, ућуткати, за свагда. Како су рекли Жикиној мајци, кад се пожалила да је озбиљна жена и да има одрасло дете:

- Не брине, направимо ти друго!

Та се доскочица преносила из сокака у сокак, као варница из ватре у ватру.

МАЈКА је спремала ручковце за придолшнице. Било их је седморо, или осморо (ноћу би, због свирца, дошли и други, па их је бивало дупло више). Колико

их је на ручку зависило је од задатака које су, у међувремену, добијали од невидљиве команде, тада би по двојица, по тројица, на неко време нестајали. Остали су се гостили - домаћица је била дужна да им спреми један оброк дневно, а за остала два су се морали снаћи. Тај један, обавезни оброк, био је, углавном, без меса. Они би се за месо сналазили сами: очерупали би кокош или украли јаја са сеника - домаћица би им за обавезни ручак кувала клот-пасуљ или ђувеч без меса.

Најрадије би јели у кући, гледајући матеру како се врзма и врти међу њима и доноси, ознојена, врућ хлеб и пушне лонце и тепсије. Знао је да их то подсећа на нешто остављено код сопствених кућа, на мирис изгубљеног дома и ложнице после доброг ручка. Да, они су били просци, поред још живог оца који је био иза та проклета, два или три, брда, али недоступан, далек - све више сенка.

И сада, поред ватре, мислио је хоће ли успети да заспи последњи, да закључа улазна врата и замандали прозорче, како се нико не би ушћунао да на силу узме оно што није добијао удварањима. Мајка је удварања примала с пристojне даљине, било је јасно да им се не може супротставити, да је немоћна, већ неколико дана питао се може ли она пружићи већи отпор, или јој удварачка пажња, на неки дивљи начин, прија. Њена снемоћност их је додатно распљивала, дражила, терала на супарништва ноћу око ватри, на свађе око првенства, чак и на потезање ножева. Постајали су разуларени, зајатурени од пића, жељни туђега, као сви људи који су због нечега прикраћени за оно што сматрају својим редовним следовањем.

Питао се да ли је Бог, можда, заборавио на оца? Оставио га у некој пролоци, на прокислом шаторском крилу, или у шињелу, да кисне и трули, пошто је добио немачки метак у груди? Ако је тако, његова мајка је удовица и има сва права једне удовице, па и да изабере новог женика. За сада, узнемирујућих вести о оцу није било. Постојала је само једна таква и имала је име: Босна. Причало се, увелико, да ће четници кренути у Босну, да сачекају краља: због тога је ова општа мобилизација, зато више не тренирају у Думачи, нити стражаре с дрвеним пушкама, зато су подобили право оружје и покренути, размештени по разним селима - далеко од кућа, да не би лако побегли и расули се. То је додатно раздраживало ове људе, нарочито ноћу, после пијанки - нису знали хоће ли осванути на заноћеном месту или не.

Све су чинили да пусте корен, било где, само да остану дан више, не оду из овог краја - као да би још једном, овог пута заувек, отишли из сопствених живота за који до јуче не би дали пишива боба, а који им се, данас, учинио драгоцен.

Пуста, мрачна Босна: где ли је? Иза мутне, кржаве Дрине, коју је још честити вожд Карађорђе наумио походити. Сад је тај поход остао на њима, али сви су, у дубини душе, помишљали да је то варка, да се тај наум неће остварити, да је немогуће прегазити толика села и градове, а да Немци то не спазе и не спрече. Уследиће њихов одговор или напад, они ће се расути куд који, тако ће се читава ова авантура једном засвагда свршити.

Има ли горе војске од мобилисане? А сви су они мобилисани сељаци, који сад живе по туђим кућама, осталим без мушке главе, и труде се да уђу у кревет ове или оне дома-

ћнице на чијим плећима је остало домаћинство. Кад помисле на далеку морну Босну и њене непроходне врлети, прија им удахнути и дим са сопствене земље. За тако шта може се и умрети, али у повратку, а не одлазећи из ње. И како се то, уопште, с њима догодило: човек не опазу приближавајућу катастрофу. Дођу једног дана, одведу те. Као да је било узалуд што си славу славио, узалуд што си се ноћима молио за здрав пород и бољитак породице, за родну земљу - о суши за кишу, о зими за снег, за свагдање парче хлеба и комад меса. Бог је драги на све заборавао, Бог не узвраћа добрим, Бог шаље све нова и тежа искушења. Он је као ово лелујање ватре изнад жара, нешто неухватљиво што заигра пред очима и оставља те у уверењу да је трајанији од свега опипљивога, али да то не значи да ће помоћи.

Од жагора и церакања сељака претворених у дворишни олош, као да нема спаса. И нико међу њима не говори о правом свом циљу - сви се, наоко, шале, изругују, праве масне видеце и изговарају натукнице о ономе што ће учинити, као да се играју мачета и вреле цигерике. Сваки шљам би краљевао сад, кад нема домаћина.

КУЊАО је крај ватре, пламичци су титрали. Није требало да пале ватре, то је њихов командант забранио, али они су их ипак упалили. Близу је сено, дрвена штала, трем, у шталу је каткад улазио дим и узнемиравао две кравиче, три убојнице (једна окоћена, с десет прасића, и две скотне), једанаест оваца с рогатим овном. Бацили су око на животиње, сваке вечери се очекивало да закољу овцу, али су за сада скували једног петла и две кокоши, барили јаја. Праве сеоске јајаре.

Пламичци су титрали и њему се учини да на капији стоји неки странац. Осмотривши боље прилику, учини му се познатом. Да је њихов, ушао би и умешао се међу коцкаре и пијанце. Не, стоји на капији, као да се нећка. Устаде од ватре и приђе капији - тада и препознаде то лице. Откуда Милада овако касно? Као да је сенка, лелујава, отпламињала из ватре. Побоја се да ће је пијани војници препознати. Милада је стајала са смотуљком у руци. Он хтеде да је загрли, али се она отрже и пружи му замотуљак у белој масној хартијици. Донела је топлу погачу и комад хладног печеног меса. Хтеде јој рећи да имају шта да једу, али схвати да послатак и није донет само да се једе, већ да се једе и поштује. Милада шапну:

- Шта си мислио? Да смо те заборавили?

Ово ти шаље моја мајка, да знаш...

- Хвала - рече он. - Најпре сам помислио да си неки старац... Тако си се умотала у мараму.

- Немој да седиш међу њима - рече Милада. - Можеш да се склониш код нас.

- Не могу да оставим - заустиг он да каже „мајку“, али се предомисли и рече - кућу. Отац би се љутио...

Док се враћао, један с брадурином лако га кундаком куцну у раме и рече:

- Који је оно странац био на капији?

- Сам кажеш да је странац. Како бих га ја познао?

А у души му се учини да је на капији била нека богиња.

- Мали, донесидер млека!... - викну неко, крај ватре.

- За млеко ваља помустити домаћицу! - рече припити хармоникаш Степа и поче, уз општу цику, да свира песму о лепој чобаници.

Тако су ракију међу собом звали: млеко.

Он прође трем, уђе у кућу, у доњу собицу, где је мајка прела на преслици и тихо, готово безумно, неразговорно певала неку песму. Могао си да чујеш - не речи, већ мекушне тонове које је уњкала кроз нос. Два пута окреће зарђали кључ у брави, навуче ресаце по њаве на прозор и испод кревета, у дубини под дуваром, извуче очев кратеж. Затим провери на другој страни зида приземни капицик који је водио ка излазној капији са имања. Ако навале, првог ће упуцати, а онда се дати у бекство. Ови људи арче без накнаде туђе имање, мисле само на песму, хармонику и ракију, а за домаћина верују да је одавно у некој каљузи оставио кости.

Кад би се отац вратио, све би било друкчије. Отац је људскара, један од првих косача Шумадије. Не би овако подврискивали и коцкали се у туђој авлији... Да бар зна за очеву судбину. Није отац отишао давно, али се ниједна вест о њему више није чула. Морао би да се распита, последња вест о оцу је из Грбица - али изгледа да су добили наређење за покрет према проклетој Босни... Шта су и ко су онда ови домаћи четници стајаћа банда: нису ли, просто, одбили наређење и, уместо да иду у Босну да се боре - остали овде због битке под Јорган-планином? А отац? Где је он? Ваљда је жив... Ако није, треба кости да му нађе, да га покопа као што је ред...

Да је тако, сам би мајци рекао да треба да се уда, да не остаје сама и не тражи којекакви - то је већа срамота и издаја. Овако, живи у незнању и страху, а живот у незнању и страху двоструко је изложен. Могу убити и њега и његову матеру, спалити кућу и разбежати се у ноћи - нико им никада у траг не би ушао. Да то не учине бране им не толико страх или морално начело, јер су их они одавно изгубили, колико дрхтава сласт руље која је тера на предстојећи злочин, али га уједно и одлаже, као што се одлаже сасвим извесна срећа: једино у ишчекивању мрачних догађаја она потраје дужице. Као да је од будућег покоља, или силеџијске страсти, важније и само ово подмигивање, безрепаштво, коцкање и ковање планова - ко ће први провалити у кућу и омастити брке. У нашим кућама гости су постали домаћини, а пси луталице горопадни господари.

Пуцати у првога од њих и побећи - с мајком или без ње. То је био сав његов план. Али, у дну душе молио се да и ово вече прође као остала - с два-три пуцања у ваздух, с тучом око казана, после чега ће се, крвави и запишани, уваљати у слему и заспати у шталу. Тешка ли је у Србији ноћ! А најтеже - докопати се мирног сна.

megabelt OR
Kneza Mihaila 106, Kragujevac

8h do 19h
radno vreme

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-V P1/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Kleber, Continental, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

САТИРА

Маскирање

Банда криминалаца планирала је пљачку транспорта који је превозио новац из једне банке. Чланови клана разматрали су на скровитом месту сваку појединост значајну за успех акције - информације инсајдера из банке, време у које ће проћи конвој, трасу којом ће се кретати блиндирана возила, како је транспорт обезбеђен. Посебно су разматрали које ће наоружање, аутомобиле и мобилне телефоне да користе у овом нападу.

- А како ћемо да се маскирамо? - питао је Шмрки, најмлађи припадник групе.
 - Теби маска не треба! Кад те људи виде тако ружног, нико не би веровао да ти је то природни изглед. Него, шалу на страну, видиш, то је важно питање - дао му је шеф Фукса за право.
 - О томе морамо добро да размислимо. Сада је скоро цео град покривен камерама. Снима се банка и све око ње, а снимају се и раскрснице, мостови, улази у зграде. Снимају нас као да смо у рјалити програму, или, не дај Боже, у скупштини.
 - Ја сам за то да идемо у црним оделима и са капуљачама преко

глава - предложио је гангстер којег су звали Бимбо.
 - Црни Бимбо, јес', па да будемо сумњиви и пре него што се приближимо банци - одбио је Фукса овај предлог.
 - Тебра, а шта мислиш да ставимо чарапе на главе?! - упитао је шефа члан клана познат као Дебели.
 - А где да ти нађемо толику чарапу?! Види, колика ти је глава, к'о буре је! - одбрусио је шеф.
 - А како вам се чини идеја да се маскирамо као навијачи? - упитао је Шмрки и додао - да ставимо капе и шалове!
 - У акцију крећемо пре подне. Која се утакмица тада игра? Па чим изађемо из кола, свима ћемо да будемо сумњиви и сви ће да нас загледају - Фукса је одбацио и ову идеју.
 - Људи, сад сам смислио нешто генијално - коначно је и Фукса дао предлог. - Маскираћемо се у попове и Бог да нас види!
 - Није страшно за Бога, него тако ће да нас виде и људи! - Бимба није био одушевљен предлогом.
 - Јесте, видеће нас, али у томе и јесте поента. Видиш да попови прете, силују, отимају, богате се... Не може им нико ништа! Ни полиција, ни судови, ни Господ Бог! Дакле, с Божјом помоћи, идемо у акцију маскирани к'о попови, и ко нам шта може?!
 Александар ЧОТРИЋ

Вашарски дан цар Константин и Јелена

Бутик ливада

Од танги до „бубрежњача“

Чарапе на кило

Оштро к'о жилет

Ноге под астал, насред улице

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Не знају шта говоре. Но, то је тема за неки нови дијалог!

Урош ПАПЕШ

БОЛЕСНИЧКИ ДНЕВНИК

Дан први

Данас се нешто лоше осећам. Малаксао сам, знојим се, суше ми се уста. Ваљда није инфекција.

Дан други

Данас ми је још горе. Осећам врућину, као да имам температуру, појавила ми се мучнина и главобоља. Бојим се да није инфекција..

Дан трећи

Данас је прилично лоше. Имам високу температуру, неколико пута сам повраћао, немам апетит, све ми се гади. Само да није инфекција.

Дан четврти

Данас је мало боље. И даље имам температуру, али могао сам да поједем супу и нисам повраћао. Изгледа да ипак није инфекција.

Дан пети

Данас је најгоре. Тресе ме грозница, повраћам сваки час, а добио сам и дијареју, па сам нон-стоп у тоалету. Више нема сумње да је инфекција.

Дан шести

Данас се осећам као да ми је дошао крај. Потпуно сам исцрпљен, скоро да не могу ни да говорим, горим од температуре. Ово је очигледно та инфекција.

Дан седми

Данас морам нешто да предузмет за своје здравље. Температура не престаје, грозница не поустаје, непрекидно повраћам и не излазим из тоалета. Сачекаћу да прође визита, па бежим из болнице!

Слободан СИМИЋ

Касно Марко на Косово стиже. Задржао се у Београду на митингу подршке нашој јужној покрајини!

Слободан СИМИЋ

Разнода

ОДВАЈАТЕ

ЈОРГОВАНКА ТАБАКОВИЋ, гувернер Народне банке Србије:
- Остварили смо добит и њоме ћемо да помогнемо Влади Србије. Када сам им рекла да ће им добит бити уплаћена најдаље за три недеље, у Влади су се радовали као мала деца.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, председник Јединствене Србије:
- Инвеститори раније нису имали поверење у Србију, али захваљујући најбољем премијеру свих времена Ивици Дачићу, ружна етикета са Србије је скинута.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица:
- Мој мозак ради пуном паром и онда док делује да спавам. Док се одмарам, мој мозак пише колумне, интервјуе, свађа се, пева, игра, глуми, живи свој узбудљиви живот.

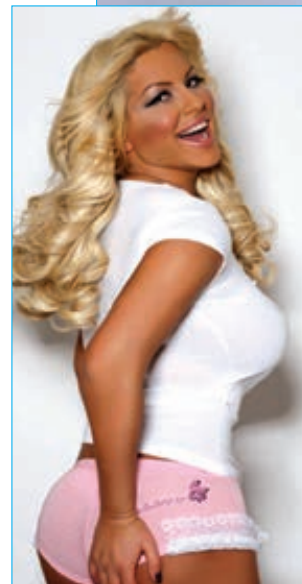

ЉУБИВОЈЕ РШУМОВИЋ, песник:
- Сваког јутра после вежби седнем над моју свеску која има наслов „365” и упишем једну песму. И тако 365 дана, сваке године, ако није преступна.

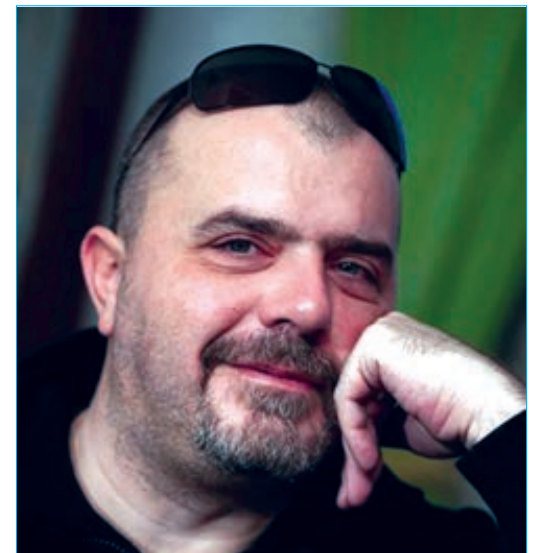
МАРИЈАНА МАТЕУС, креаторка:
- Многи дизајнери нису добри презентери својих колекција. На срећу, мени је бог дао добар изглед, па могу да изрекламирам своје моделе, који су намењени дамама од 15 до 75 година.

ЉУБИЦА АРСИЋ, књижевница:
- Мушкарац је увек имао привилегију да може да буде као мамут, да има хиљаду петсто година и да се ожени девојком од двадесет.

СЕКА АЛЕКСИЋ, певачица:
- Волим да лежим на трви испред куће и гледам у небо, да маштам и замишљам своју будућност.

НИКОЛА КОЈО, глумац:
- До сада сам играо свашта, али жао ми је што у 30 година дугој каријери никада нисам глумио хомосексуалца.

ВЛАДИМИР ЦВИЈАН, посланик СНС, после саобраћајке у којој је био актер:
- Мој судар је, што би рекао Дачић, био један традиционални српски догађај на Ибарској магистралаи.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ **ТВ ПРОГРАМ** од 6. до 12. јуна

Четвртак 6. јун	Петак 7. јун	Субота 8. јун	Недеља 9. јун	Понедељак 10. јун	Уторак 11. јун	Среда 12. јун
22.00 Хроника 2	17.00 Моја Шумадија	23.00 Благо из Дамаска	20.00 Стаклено звоно	07.00 Јутарњи програм	20.30 Сутрађани	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Жене ван закона р. 11.00 Клиника р. 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Кућица у цвећу р. 13.00 Музички програм 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм: Бен Тен р. 15.30 Раскршаћа р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона 18.50 Сајамска хроника 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Станје ствари 21.00 Жива ватра 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Жене ван закона р. 11.00 Клиника р. 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 АБС шоу 13.00 Музички програм 14.00 Станје ствари р. 15.00 Цртани филм: Бен Тен р. 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. 17.00 Моја Шумадија 18.00 Жене ван закона 18.50 Сајамска хроника 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Академија 20.30 Супертехнологија 21.00 Жива ватра 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника 23.30 Megafon Music 00.00 Вести 00.05 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм: Бен Тен 09.35 Серија Шумадијска словарица р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кућица у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 14.00 Филм 16.00 Вести 16.05 Последњи Хитперови дани 18.00 Нокаут 18.30 Лепотица и звер 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Филм 00.00 Вести 01.00 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм: Бен Тен 09.35 Шумадијска словарица р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кућица у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 14.00 Филм 16.00 Вести 16.05 Последњи Хитперови дани 18.00 Нокаут 18.30 Лепотица и звер 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Стаклено звоно 20.30 Најсмешније животиње 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Филм 00.00 Вести 01.00 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. 11.00 Клиника р. 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Shopping avantura р. 15.00 G.E.T. Report р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Вести 20.30 Спортска утакмица 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника 00.00 Нокаут 00.05 Вести 00.30 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. 11.00 Клиника р. 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Вести 13.00 Музички програм 14.00 Спортска утакмица р. 16.00 G.E.T. Report р. 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Здравље је лек 20.30 Сутрађани 21.00 Жива ватра 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника 23.30 Биографија 00.00 Вести 00:05 Наставак биографије 00:30 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. 11.00 Клиника р. 12.00 Вести 12.05 Кухињица 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Здравље је лек р. 14.30 Сутрађани р. 15.00 Цртани филм: Бен Тен 15.30 Fashion files р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Комунални сервис 21.00 Жива ватра 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника 23.30 Раскршаћа 00.15 Вести 00.20 Хит дана

„Аутосаобраћај“ ад Крагујевац у реструктурирању на основу Одлуке Надзорног одбора од 31.05.2013г.а у складу са чл. 50 Статута Друштва; чл.455 Закона о привредним друштвима и одредбама Закона о рачуноводству

ОГЛАШАВА

потребу за место: **Интерни ревизор**

Лица која испуњавају услове документацију треба да доставе у року од 8 дана од дана објављивања Огласа на адресу:

„Аутосаобраћај“ ад
Крагујевац
у реструктурирању,
ул. Кнеза Михајла бр.70.

„МЕТАЛ Системи“ д.о.о. Крагујевац у реструктурирању

ОГЛАШАВА
конкурс за

Главног лаборанта
1 извршилац

Услови:

- ВСС/VII степен стр.спреме - хемијске струке
- Радно искуство у струци -20 година
- Рад на рачунару (MS Windows, MS office, интернет)
- Пожељно знање енглеског језика

Пријаву на оглас са доказима о испуњености услова кандидати подносе у року од 7 дана од дана објављивања огласа на адресу „МЕТАЛ Системи“ д.о.о. Крагујевац у реструктурирању Складишни центар бб 34000 Крагујевац.

Република Србија
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за
послове опште управе
И лок. самоуправе
Факс: (034) 332-067

ЈАВНИ ПОЗИВ

За полагање испита о познавању града Крагујевца и прописа у области ауто такси превоза путника (лицима која врше или ће вршити делатност ауто такси превоза)

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и надзор-одељење за саобраћај, позива на полагање испита лица која врше, или ће вршити делатност такси превоза на територији Крагујевца.

Испит се организује на основу Правилника о програму и начину полагања испита за обављање делатности ауто такси превоза, а одржаће се у **четвртак 20. јуна 2013. године у 15.30 сати у сали 105 Скупштине града.**

Кандидати који полажу испит морају да испуњавају следеће услове:

- Да поседују возачку дозволу "Б" категорије најмање 3 године
- Да поседују лекарско уверење за професионалне возаче

Кандидат треба са собом да понесе личну карту на увид.

На основу положеног испита, Град издаје сертификат о познавању града Крагујевца, познавању прописа из области ауто такси превоза путника и прописа који регулишу безбедност саобраћаја на путевима, као и превоз у друмском саобраћају.

Сертификат ће се убудуће користити у поступку добијања легитимације такси возача, у складу са Одлуком о ауто такси превозу путника на територији града Крагујевца.

За додатне информације обратити се на телефон (034) 306 155.

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе-Секретаријат за комуналне послове и саобраћај Одељење за саобраћај

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носиоца пројекта „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д., ул. Таковска бр.2 из Београда, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "КГ72, КГУ72 – Светолика Младеновића" - Виногради, на кп.бр. 7241 КО Крагујевац 4, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, канцеларија број 326, Трг слободe бр. 3, у периоду од 06.06.2013. до 17.06.2013. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев је приложена и Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније "КГ72, КГУ72 - Светолика Младеновића", урађена од стране овлашћеног правног лица – ЕТФ – Електротехнички факултет, Универзитет у Београду, Булевар краља Александра 73, 11120 Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу. Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

У среду, 7. јуна 2013. године, у 12 сати, на гробљу Бозман, даваћемо четрдесетодневни помен нашем драгом

Стефановић Миодрагу
1921 – 2013.

Хвала ти за сву пажњу, пожртвованост и љубав.

Ђерка Гордана са породицом

СЕЋАЊЕ

5. 6. 2007 – 5. 6. 2013.

Драган Јовановић
Dexim

Време пролази, а успомене остају.

Немања, Никола, Славица,
Вера и Миљана

Навршава се 15 година од смрти наше мајке и 12 година од смрти нашег оца

Борке Ђурић

Станка Ђурића

Хвала им на свему што су учинили за нас.

Њихова деца Александар и Светлана са породицама

PRISTUPAČNE CENE • GRUPNI POPUSTI • NAJBOLJI PREDAVAČI

034 360 426 | 063 181 314 2

Dragoslava Srejovića 2/3/17, Kragujevac
(preko puta Ultrazvuka) www.fonetika.rs

ENGLJSKI : NEMAČKI : ITALIJANSKI : FRANCUSKI
ŠPANSKI : RUSKI : JAPANSKI : SRPSKI

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKLAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOLJAŠNJE OGLAŠAVANJE

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852 i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ КРАГУЈЕВАЧКЕ ТЕЛЕФОНИ 333 111 333 116

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ КРАГУЈЕВАЧКЕ ТЕЛЕФОНИ 333 111 333 116

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узраси. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (јун). Пријемни (више и високе школе и факултети). Тел. 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

ИЗДАЈЕМ апартмане, Тиват, мај, јуни, конфорно, повољно. 034 316 267, 065 316 26 77.

ПРОДАЈЕМ Југо 55, у добром стању. **ПОВОЉНО**. Телефон: 064 0150 622.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство ОШ „Сретен Младеновић“ из Десимироваца. Ред. број у ист. Књизи 228, деловодни број 403, на име Александра Пантић.

У понедељак, 10. јуна 2013. године, биће годину дана од када није са нама

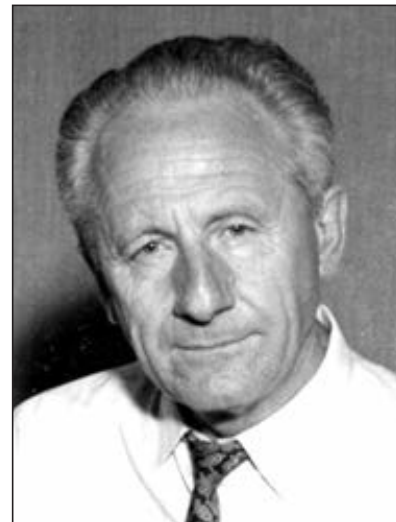
Драга Марковић

1923 – 2012.
из Кормана

Помен је на гробљу у Корману од 12 часова.
Годину дана туге и болног сећања.

Кћи Љубица и син Драган са породицама

Дана 11. јуна 2013. године навршавају се четири године како спава вечним сном у небеском миру мој незаборавни супруг

**Првослав
Прле
Вранић**

дипломирани економиста

Пламен љубави, сећање, успомене и захвалност твојој племенитој души вечно ћу носити у свом срцу, драги мој Прле.

У болу и тузи твоја супруга Вера

Дана 9. јуна 2013. године навршава се шест месеци од смрти наше вољене

Данице Мијаиловић

Мајко, била си наш највећи ослонац у животу, наш верни слушалац, наш анђео чувар. Твоја достојанствена животна борба у свакоме је будила највеће дивљење.

То си била ти - наша звезда Даница.

С љубављу, твоја деца:
син Славиша и кћерке Славица и Нена са породицама

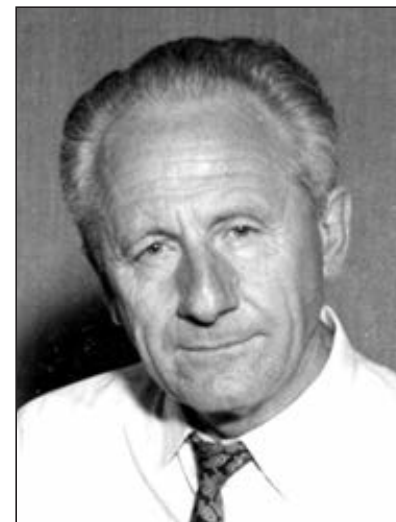
Дана 8. јуна 2013. године навршављу се 22 године од смрти нашег незаборавног

Славе Јовановића
савезног фудбалског судије

Са љубављу, поносом и тугом увек те се сећамо и вечно носимо у својим срцима.

Твоји најмилији:
ћерка Вера, синовице Олга и Рада са породицама

Дана 11. јуна 2013. године навршавају се четири године како спава међу небеским анђелима наш незаборавни

**Првослав
Прле
Вранић**

дипломирани економиста

Са љубављу, поносом, великим болом и тугом вечно те чувамо у нашим срцима, увек си са нама.

Твоји најмилији: супруга Вера, кћи Гордана, син Горан, унук Анђела и Милица, унук Богдан, снаха Биљана и остала родбина

СЕЋАЊЕ**Владимир Илић
Шере**

14. 6. 2012 – 14. 6. 2013.

Са великом празнином у срцу, поносни смо на то што смо те имали.

Твоја сестра Геге и сестрићи Ненад и Предраг са породицама

У суботу, 8. јуна 2013. године, у 12 сати, на Градском гробљу даваћемо годишњи помен мом супругу

**Илић Владимиру
Шерету**

Позивам рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену. Сузе не могу умањити бол. Почивај у миру.

Твоја Нада

„СТАРОПРАМЕН” КАРАОКЕ ИЗАЗОВ У КРАГУЈЕВЦУ

Александри Зана утрла пут у Праг и финале

Трећу годину за редом „Старопрамен” бира најталентованије певаче широм Србије. У крагујевачком Караоке изазову, прошлог петка победила је Александра Вељовић и тако освојила наградно путовање у Праг и изборила учешће у националном финалу, где је главна награда усавршавање гласа у школи певања Александре Радовић. За незаборавно вече у кафићу „Карпе дием” побринули се Ди Џеј Вуду, водитељка Марија Килибарда и, наравно, сам „Старопрамен”

Они који се не боје да истражују своје гласовне могућности могли су да искористе вече 31. маја када је у кафићу „Искористи дан” одржан караоке изазов „Старопрамена”. Овај већ трећи серијал по реду такмичења „Старопрамена”, има циљ да одабере и охрабри најталентованије певаче у Србији, а победници локалних-градских такмичења добијају као награду пут за двоје у родно место „Старопрамена” – Праг, али и могућност да 21. јуна у националном финалу у Београду освоје бесплатан семестар у школи певања Александре Радовић.

У „Карпе диему”, још од старта вечери, ведро, бордо и весело. Љубазне хостесе у зеленом, промовисани пивски бренд на велико (може точено и у флаши) помажу гостима да се опусте, а потенцијалним учесницима да „убију” трему. Није мала ствар изаћи пред аудиторијум састављен од пријатеља и познаника који су ту да бодре и чланова жирија, састављеног од новинара локалних медија.

■ Дух Прага у Крагујевцу

Док се пријаве полако, стидљиво, попуњавају у полумраку, „Старопрамен” само клизи... Дух Прага на све стране.

Иако је у првом плану промоција бренда, Дуња Стојић испред организатора, Ди Џеј Вуду и официјал-

ХОСТЕСЕ И „СТАРОПРАМЕН” МОТИВИШУ ТАКМИЧАРЕ ЗА УЧЕШЋЕ У КАРАОКЕ ИЗАЗОВУ

ни фотограф манифестације Јован Марјанов информиса посетиоце о свему битном у досадашњем такмичењу „Старопрамена”.

Циклус Караоке изазова одржава се већ трећу сезону и у њему је у протекле две године наступило преко 400 такмичара. Пре Крагујевца овогодишње натечање одржано је у Новом Саду, Београду, Смедереву, Костолцу, Прибоју, Зрењанину, Панчеву, Чачку, Лазаревцу, Суботици, Бачкој Паланци и Зајечару, а после нашег града „Старопрамен” ће будити нови вокални пламен још и у Краљеву, Ужицу, Нишу и Јагодини, брифингује нас профи Дуња Стојић.

сете” Караоке изазова.

Организатори имају већ припремљене листе са домаћим и страним хитовима од А – „Аеродрома” и „Фратела” до Псија и „Гангам стајла”. Нема дуета, већ сваки такмичар наступа искључиво соло. Девојке се махом опредељују за хитове Адел, Ријане или „Негатива”, док су момачки „Старопрамен” изазов фаворити Владо Георгиев, Чола, „Парни ваљак”... Ретко се ко од такмичара опредељује ако је женско да пева песму са мушким вокалимима и обрнуто, појашњава Вуду, показујући и како ради „букометар”, справа која мери овације публике и чији „излазни резултат из грла и дланова” такође има одлучујућу улогу, уз гласове жирија у избору победника.

Циљ је не само да се одаберу најквалитетнији певачи, већ и да се људи опусте и добро проведу, јер су захваљујући караокама „Старопрамена” барем на једно вече звезде у свом граду и у свом друштву, сматра Вуду, додајући да су по његовом објективном мишљењу до сада убедљиво најбољи певачи били у Суботици, као и да је Зајечар оставио савим добар караоке утисак.

Ау, нису постављени мали и ниски реperi. Кришом бацамо погледе по потенцијалним крагујевачким учесницима окупљеним у „Карпе диему” и с правом се питамо: „Су чим ћемо изаћи пред Суботицу, Зајечар... и наравно” Старопрамен”.

Ту дилему, као и ону вечиту „точено или у флашу”, разрешава во-

дитељка манифестације Марија Килибарда која својом опуштеном и харизматичном најавом откривајуће публику и будуће такмичаре, тестирајући „букометар”.

■ „Старопрамен” буди нови пламен

Јуху! Вече може да почне, а лед пробија Небојша Иванковић са „Некако с прољећа”. Килибарда куражи Шонета, а његове фанове инспирише за јачи аплауз којим награђују храброст првог такмичара. Марија Павловић крете са „Младићу мој” од „Зане”, уз свесрдну водитељску помоћ славније имењацине.

Изазов прихватише и наставише и Милена Миљковић са софистицираним извођењем „Ајроника” од Аланис Мористе, Јанко Казаковић са „Ако има Бога”, Ирена Деспотовић са Викторијином „Баракудом” („Оооо, ноге играју по твојем...”), Дејан Љебар са „Белим Венчањем” Билија Идола, Ана Мрвић „сврвећи” песму од Адел...

Душан Морача рутинским наступом који одаје старог караокаша наступи са „Све још мирише на њу”, а Милица Тасић са „Ти ме не волиш” од „Негатива”, Тамара Младеновић заигра са Перазићкиним „Колачићима”, а Сања Вељовић отворено позва „Хајде да лудујемо целе ноћи”, што уз обиље „Старопрамена” ником и није пало тешко.

Класиком „Има нека тајна веза” почаста нас Витомир Огњановић и тиме се заврши први део такмичења. Жири се повуче на строго али праведно већање за избор троје суперфиналиста, а за гасирање атмосфере побринуше се Вуду и промовисани пивски бренд. Предах и пауза се користи и за „обавезно” фоткање са Килибардом, за које би њени сунавијачи по сопственом признању дали „не ове везане – него све титуле”, а они из другог табора „озбиљно размислили о промени табора”.

Учешће у (родно сензибилисаном) „Старопрамен” суперфиналу избориле су Сања Вељовић, Милица Тасић и Милена Миљковић, али победник, пардон победница, може бити само једна. Уз подршку публике у напетом финалу тријумфовала је Александра Вељовић са „Занимом” песмом „Нисам, нисам, девојка твога друга”.

Победница, иначе Крагујевчанка, двадестогодишња студенткиња етномузикологије на београдској Музичкој академији, видно узбуђена и искрено изјави да није очекивала

победница, може бити само једна. Уз подршку публике у напетом финалу тријумфовала је Александра Вељовић са „Занимом” песмом „Нисам, нисам, девојка твога друга”.

Победница, иначе Крагујевчанка, двадестогодишња студенткиња етномузикологије на београдској Музичкој академији, видно узбуђена и искрено изјави да није очекивала

НИЈЕ ЛАКО ПОСЛЕ КИЛИБАРДЕ – НЕБОЈША ИВАНКОВИЋ „ПРОБИО ЛЕД У КРАГУЈЕВЦУ”

МИЛИЦА ТАСИЋ – НАЈЈАЧА НА „БУКОМЕТРУ”

прво место, већ само добра провед јер је ово такмичење посебан изазов и добра забава.

Посебно ћу се припремити за београдско финале и даћу све од себе да освојим прву награду и на националном такмичењу, изјави она, додајући да се још није одлучила кога ће повести са собом на пут у Праг.

Тиме се заврши овогодишње крагујевачко такмичење „Старопрамен” караоке изазова, али се журка (точено или флашу – ма, свеједно) настави са несмањеним интензитетом, уз хладно пиво и узаврелу атмосферу.

Нека се припреме Краљевчани, али и Ере, Мераклије и Ђурани загреју гласне жице и потруде да од „Старопрамена” за пут у Праг буду одабрани. Буди и ти први као што је прашко пиво прво у свету.

Зоран МИШИЋ

ПОБЕДНИЦА АЛЕКСАНДРА ВЕЉОВИЋ СА ВОДИТЕЉКОМ КИЛИБАРДОМ, ХОСТЕСАМА „СТАРОПРАМЕНА” И НАГРАДНИМ ВАУЧЕРОМ ЗА ПУТОВАЊЕ У ПРАГ

ДИ ЏЕЈ ВУДУ И МАРИЈА КИЛИБАРДА ЗАДУЖЕНИ ЗА ДОБРУ АТМОСФЕРУ НА ТАКМИЧЕЊУ

СЛИКА КОЈА СЕ ПОНАВЉА
ЧЕТВРТИ ПУТ ЗА РЕДОМ

ФУТСАЛ

ЕКОНОМАЦ ДОБИО МАРБО СА 6:2 И ОСВ

Сад је срце н

Успех, и то какав, историјски, остварили су играчи Економца, који су и пети пут, а четврти за редом, освојили титулу шампиона Србије у малом фудбалу. Поново је у финалном окршају цех платио београдски Марбо, ривал који већ годинама једини у игри на петопарцу може да парира Крагујевчанима, али, како се и прошле недеље потврдило, само донекле.

Прекидан, па више пута најављиван реванш ове две екипе (уторак, па среда и коначно петак), на самом старту унео је нервозу међу оба састава, што због свега што се дешавало, од прекида прошлонедног дуела због насртаја судије Стефановића из Ниша на голмана Аксентијевића, појачаног обезбеђења на утакмици, скоро дупло више присутних навијача, близу 1.500, до важности дуела, а пре свега жеље да се коначно освоји дупла круна. И успели су "студенти" у томе. Као и у свему другом. Били су на врхунцу не само резултатски, већ и коректношћу, дисциплинованошћу, домаћинству...

Београђани су само у првом полувремену пружили достојан отпор. Претили су од самог старта, али их је Слободан Рајчевић, после одличног проигравања Весића, већ у петом минуту "примирио". Бележили су после тога Београђани неколико озбиљнијих напада, али Живановић, Пршић и Павићевић нису били прецизни, а у пар наврата и голман Економца Аксентијевић одлично је интервенисао. Као по правилу, уследио је нови гол домаћих играча. Овог пута Младен Коцић је убацио лопту у мрежу на додавање Рајчевића. Само минут касније Ђорђевић је смањо вођство "студената" на 2:1, сценарио као претходне прекинуте утакмице, па су се многи забринули питајући се да ли је то "знак", или најава за нешто што би опет могло да наруши реванш у

БИЦИКЛИЗАМ

Ђука први у Стражилову...

ТРКУ за "Трофеј Војводине", која се возила у Стражилову прошле недеље, лако је добио бициклиста Радничког Бојан Ђурђић.

Популарном "Ђуки" ово је трећа победа, а друга узастопна у маунтин бајк Лиги Србије.

...А Есад на Чубури

ДРУМАШ Радничког и репрезентације Србије Есад Хасановић, победио је прошле недеље на трци "Велика награда Чубуре".

Хасановић је стазу дугу 112 километара прешао за два сата 47 минута и 33 секунде, возећи просечном брзином од 40,1 километар на час. На победничком постољу нашао се још један члан Крагујевчана, Горан Шмелцеро-вић, који је освојио треће место.

Раднички је и екипно тријумфовао, а томе је допринео и добар пласман трећег бициклисте "црвених", Небојше Јовановића, који је трку завршио на шестој позицији. Такође, Дејан Марић, који је прошле године победио на овој утрци, освојио је девето место.

Нашем тиму победничко постоље припало је и у конкуренцији кадета, захваљујући добрим вожњама Николе Крстића, Филипа Андрића, Николе Гвозденовића и Андреје Марковића. Ова четворица возача пласирала су се између деветог и 14. места.

С. М. С.

БОКС

Ринг под ведрим небом

ЧЕТВРТО коло лиге Боксерског савеза Шумадије, подсетиће крагујевачке љубитеље племените вештине на некадашње, давно заборављене приредбе.

Наиме, организатор, новоформиран овдашњи клуб КГ, приредиће борбе на отвореном. Ринг ће бити постављен на стадиону Фудбалског клуба Сушица, а почетак је заказан за недељу у 16 сати.

М. М.

ГОЛОВИ СЕ РЕЂАЛИ...

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

ДИВЉИ ВЕПРОВИ - ПАНТЕРИ 37:12

Обезбеђен плеј-оф

ПРЕТПОСЛЕДЊУ утакмицу у лигашком делу Супер лиге Србије крагујевачки састав добио је на свом терену. Ривали су им били Пантери из Панчева, а ре-

ЦЕФЛ КУП

Стижу Вукови

ДРУГИ овогодишњи „вечити“ дерби српског америчког фудбала на програму је у недељу, од 16 сати на „Чика Дачи“. Наиме, две за сада најбоље екипе у Централно-европској лиги одиграће меч пе-

тог кола у борби за финале.

У првом сусрету, у Београду, Вукови су били бољи резултатом 41:14, али тада у екипи није било Сангина Сантороа, тренутно најбољег играча Дивљих Вепрова. То је био уједно и једини пораз крагујевачког састава у овом такмичењу.

М. М.

зултат 37:12, по деоницама 7:0, 0:0, 14:0, 16:12.

Прво полувреме обележиле су добре игре одбрамбених тимова обе екипе. Домаћин није дозвољавао ривалу да пређе центар, док су се гости показали најбољим када је било најпотребније, приликом шанси Крагујевчана да поентирају. У наставку разиграо се Сантино Симоне, обезбедио трчањем два тач дауна својој екипи и тако решио питање победника, уколико се оно уопште и постављало. Поред њега, поентирали су два пута Треј Меквеј и једном Чед Русникович, док је Михајло Петровић реализовао сејфти, а Срђан Ружић пет пута био успешан у ПАТ-у.

Последње коло игра се за две седмице, а у њему је дерби Вепрова и Војвода у Новом Саду. Та утакмица уједно ће одлучити о позицији два пред борбе за титулу шампиона.

М. М.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

6. КОЛО: Дивљи Вепрови - Пантери 37:12, Легионари - Императори 18:12, Вукови - Војводе 48:30, Краљевске Круне - Плави Змајеви 12:26.

Вукови	6	6	0	279:50
Дивљи Вепрови	6	5	1	179:89
Војводе	6	5	1	189:114
Плави Змајеви	6	2	4	123:166
Пантери	6	2	4	122:191
Императори	6	2	4	145:215
Краљевске Круне	6	1	5	58:186
Легионари	6	1	5	68:152

7. (последње) КОЛО (15/16. јун): Војводе - Дивљи Вепрови, Плави Змајеви - Легионари, Пантери - Краљевске Круне, Императори - Вукови.

ФЛЕГ ЛИГА

Финале без Вејрића

ПОДМЛАДАК Дивљих Вепрова није успео да се планира на финални турнир овогодишње Флег лиге, бесконтактне варијанте аме-

ричког фудбала. Екипа је на полуфиналном турниру, минуле суботу у Бору, најпре изгубила од домаћих Златних Медведа, а затим и од Јагода из Јагодине.

Тако су се завршила овогодишња такмичења за ову екипу, која, ето, није успела да одбрани прошлогодишњу бронзану медаљу.

М. М.

АТЛЕТИКА

НА ФИНАЛУ КУПА СРБИЈЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Раднички одличан - пети

ИАКО су атлетичари новосадске Војводине победници Купа Србије за 2013. годину, ништа мање разлога за радост немају ни чланови домаћина, организатора овог такмичења, Радничког из Крагујевца. Освојили су пето место, што им је најбољи резултат у последњој деценији. У женској конкуренцији блистале су атлетичарке Црвене звезде из Београда, које су се пласирале испред Новог Београда и Војводине, док су се код мушкараца на другој и трећој позицији нашли клубови из престонице, Нови Београд и Партизан.

Оба дана надметања на "Чика Дачи", а посебно у недељу, време није било наклоњено такмичарима. Честа киша са jakim ударима ветра, онемогућила је чак и да они најбољи, српски репрезентативци остваре значајније резултате. Ипак, своју класу од-

личним достигнућима доказали су куглаш Асмир Колашинац са 20 пребачених метара и Емир Бекрић, који је за 46.69 претрчао 400 метара и тиме поставио нови српски рекорд. Међу "црвенима" најбољи је био Дарко Живановић, победник на 3.000 метара стил, до србских медаља стигли су Милош Савић на 100 метара и Милан Младеновић у тросоку, док су трећепласирани били Александар Стојановић на 100 метара и Марко Мишковић на 110 метара препоне, те прва штафета "црвених" на 4x100, коју су чинили Стојановић, Савић, Мишковић и Младеновић.

Изузетно смо задовољни постигнутим, нарочито што нисмо наступили комплетни. Наиме, били смо ослабљени изостанком тројице битних првотимаца, повређеног Александра Миленковића, који

В. У. К.

ОЈИО ТИТУЛУ ПРВАКА СРБИЈЕ

а месту

Крагујевцу. На срећу, ништа осим случајности. И заврши се тако прво полувреме.

У наставку сви су уживали. Публика највише. Економца је играо у свом најбољем издању, стављајући на знање већ на самом старту другог полувреме ко је ко. Решетали су "студенти" мрежу Марба, најпре Јањић, па Грчић и Коцић за убедљивих 5:1. Гости су покушали са играчем уместо голмана да ублаже пораз, па су у 34. минуту смањили на 5:2, али је три минута пре краја Коцић ставио тачку на овогодишње финале.

Уследила је неописива радост и велико славље. Играчима су подељене медаље, а слављенички пехар подигао је капитен Видан Бојовић, уз овације публике која је громогласним аплаузом поздравила још један велики успех Економца.

- Пресрећан сам. Хвала свима, посебно публици која нас је подржала. Ми смо најбољи - галамио је капитен "студената" Бојовић.

Тренер гостију честитао је противнику, али је погнуте главе изашао са паркета хале "Језеро", гледајући у судије и објашњавајући им где су грешиле.

- Много тешка утакмица, иако резултат то не говори. Све ово што се дешавало утицало је на нас и једва смо, искрено, чекали да се све заврши. Ипак, победили смо и остварили свој сан освојивши дуплу круну, чиме смо показали да смо најбољи у Србији. Мислим да сада сви заједно идемо на заслужени одмор, а онда ћемо размишљати о даљим подухватима, најпре Лиги шампиона - рекао нам је тренер Економца Иван Божовић.

С. М. С.

КАО НА ТРАЦИ...

РАДОСТ ПОДЕЉЕНА
СА НАЈВЕРНИЈИМ НАВИЈАЧИМА

СТРЕЉАШТВО

Ристић
рекордер

КРАГУЈЕВАЧКИ стрелац Драган Ристић, освојио је две златне медаље на Светском купу за инвалиде прошле недеље у Турској.

Ристић, који је био најуспешнији стрелац репрезентације Србије, поред медаља, поставио је и нови финални светски рекорд у дисциплини Р5 (ваздушна пушка - лежећи) резултатом од 213 кругова.

Учествовали су стрелци из 19 земаља, а до медаља су стигли такмичари 14 нација.

Бронзани
момци

СТЕВАН Плетикосић и Милутин Стефановић, стрелци крагујевачког клуба "Чика Мата", освојили су бронзане медаље на прошлонедељном финалном турниру Купа Стрелачког савеза Србије у Новом Саду.

Првог дана такмичења Стефановић је био трећи у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака, иако је после основног дела са 1.146 убијених кругова завршио на осмом месту.

Плетикосић је тада освојио пето место, али је наредног дана, у дисциплини МК пушка 60 метака лежећи, заузео треће.

С. М. С.

ЕКСТРЕМНИ СПОРТ

Медаља из
Сивца

ЧЛАНОВИ Клуба екстремних спортова Крагујевац освојили су једно одличје на Првенству Србије у спринт триатлону, одржаном у недељу у Сивцу крај Сомбора.

Сребро је заслужио Душан Костовић у кадетској конкуренцији на деоницама од 750 метара пливања, 20 километара војне бициклом и пет трчања. Код јуниора Петар Петковић био је четврти, док су сениори остали без медаља.

М. М.

ПАРАСПОРТ

Јуриш на
одличје

ДВЕ крагујевачке посаде такмиче се у репрезентацији Србије на Европском шампионату у турском граду Алањи наредног викенда.

Европски вицешампиони од прошле сезоне, Лазар Филиповић и Марко Павловић покушаће да још једном дођу до медаље, а поред њих биће и Милан Петровић и Владимир Потрић.

М. М.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайаг“, 29. коло: Слоја (ПМ) - Бане 2:1, Млади радник - Крушик 4:2, Партизан (ББ) - Јасеница 1911 3:1, Мачва - Шумадија (А) 3:1, Селак (М) - Вујић 4:0, Железничар - Полетић (Љ) 2:0, Победа Белошевац - Рудар 1:1, Слобода (Ч) - Раднички (Кл) 2:0.

Табела: Слоја (ПМ) 66, Млади радник 57, Мачва 54, Полетић (Љ) 56, Селак (М) 38, Железничар 37, Победа Белошевац 37, Шумадија (А) 37, Јасеница 1911 35, Рудар 35, Бане 35, Слобода (Ч) 34, Крушик 33, Партизан (ББ) 32, Раднички (Кл) 28, Вујић 24 бода.

30. (последње) коло, недеља (17.00): Бане - Слобода (Ч), Раднички (Кл) - Победа Белошевац, Рудар - Железничар, Полетић (Љ) - Селак (М), Вујић - Мачва, Шумадија (А) - Партизан (ББ), Јасеница 1911 - Млади радник, Крушик - Слобода (Ч).

Зона „Морава“, 29. коло: Омладинац (НС) - Славија 1:0, Слобода (Г) - Шумадија 1903 1:1, Мокра Гора - Омладинац (З) 6:0, Полетић (Т) - Јошаница 0:2, Таково - Пријевор 3:2, Орловац - Мешалац 3:0, Карађорђе - Трејча 1:2, Водојажа - Тушин 1:2.

Табела: Мокра Гора 65, Јошаница 64, Шумадија 1903 50, Таково 49, Тушин 47, Карађорђе 42, Водојажа 41, Слобода (Г) 38, Мешалац 38, Полетић (Т) 37, Орловац 36, Омладинац (НС) 35, Трејча 32, Славија 28, Пријевор 21, Омладинац (З) 20 бодова.

30. (последње) коло, (недеља, 17.00): Славија - Водојажа, Тушин - Карађорђе, Трејча - Орловац, Мешалац - Таково, Пријевор - Полетић (Т), Јошаница - Мокра Гора, Омладинац (З) - Слобода (Г), Шумадија 1903 - Омладинац (НС).

Прва градска лига, 28. коло: Партизан (Ц) - Корићани 2:5, Маршић - Арсенал 2:3, Шумадија - Колонија 7:3, Шумадија (Ч) - Ердолија 1931 3:0 (и.ф.), Јагран - Сушица 3:1, Будућност - Слоја (Д) 4:1, Бава - Виногради ДБ 2:0, Јединство - Селак (МП) 3:1.

Табела: Арсенал 69, Сушица 61, Колонија 58, Јагран 46, Будућност 42, Корићани 42, Шумадија 35, Селак (МП) 35, Слоја (Д) 34, Партизан (Ц) 34, Јединство 34, Маршић 32, Виногради ДБ 29, Шумадија (Ч) 27, Бава 27, Ердолија 1931 14 бодова.

29. коло (субота, 17.00): Маршић - Шумадија, Арсенал - Јединство, Слоја (Д) - Јагран, Сушица - Партизан (Ц), Корићани - Шумадија (Ч), Ердолија 1931 - Колонија, Селак (МП) - Бава.

Друга градска лига, 28. коло: Младосић - Добрача 1:3, Бајремар - Шумарице 2008 3:0 (и.ф.), Кошућњак - 21. октобар 1:2, Хајдук - Младосић Теферич 2:0, Кременац - Куилово 1:4, Слоја (Л) - Србија 1:3, Бошунје - Азбесић 8:2, Борац (Л) - Селак (Ц) 3:2.

Табела: Бајремар 72, Србија 68, Слоја (Л) 59, Куилово 49, 21. октобар 46, Кошућњак 38, Младосић Теферич 38, Бошунје 37, Младосић 36, Азбесић 36, Хајдук 32, Селак (Ц) 32, Кременац 30, Борац 27, Добрача 24, Шумарице 2008 1 бод.

29. коло (недеља, 17.00): Младосић - Бајремар, Добрача - Борац, Селак (Ц) - Бошунје, Азбесић - Слоја (Л), Србија - Кременац, Куилово - Хајдук, Младосић - Теферич - Кошућњак, 21. октобар - Шумарице 2008.

Трећа градска лига, 16. коло: Зашава - Жежељ 4:4, Шумадија 1934 - Трмбас 6:0, Сшуденац - Велика Суубина 2:2, Сшари момци - Бурислеац 4:1. Слободан је био Дивосићин.

Табела: Шумадија 1934 39, Зашава 28, Жежељ 26, Велика Суубина 23, Сшуденац 22, Бурислеац 15, Трмбас 9, Сшари момци 7, Дивосићин 7 бодова.

17. коло (недеља, 17.00): Дивосићин - Сшари момци, Велика Суубина - Шумадија 1934, Трмбас - Зашава, Жежељ - Бурислеац. Слободан је Сшуденац.

ФУДБАЛ

ФК РАДНИЧКИ 1923

Беквалац остаје шеф
струке

ОСТВАРЕЊЕМ задатог циља - опстанка у Супер лиги, тренер Драгољуб Беквалац учинио је оно за шта је ангажован шест кола пре краја минулог првенства. Такав расплет, наравно, допао се руководству "црвених", те је договорена нова, овога пута једногодишња сарадња са Беквалцем.

Како је тиме решено питање тренера, најава је да ће се до 1. јула, односно док не почну припреме за наредну сезону, радити на комплетирању екипе која би до године требало напокон да испуни високе захтеве клуба - пласман у неко од европских такмичења. Дакле, у наредних месеца дана следи опроштај са једним бројем садашњих играча Радничког, могуће продужење уговора са од овог лета слободним Милошковићем, Павловићем, Варјачићем и Стефаном Петровићем, али и ангажман других фудбалера за које се верује да би својим квалитетом могли да помогну тиму.

В. У. К.

лац 38, Полетић (Т) 37, Орловац 36, Омладинац (НС) 35, Трејча 32, Славија 28, Пријевор 21, Омладинац (З) 20 бодова.

30. (последње) коло, (недеља, 17.00): Славија - Водојажа, Тушин - Карађорђе, Трејча - Орловац, Мешалац - Таково, Пријевор - Полетић (Т), Јошаница - Мокра Гора, Омладинац (З) - Слобода (Г), Шумадија 1903 - Омладинац (НС).

Прва градска лига, 28. коло: Партизан (Ц) - Корићани 2:5, Маршић - Арсенал 2:3, Шумадија - Колонија 7:3, Шумадија (Ч) - Ердолија 1931 3:0 (и.ф.), Јагран - Сушица 3:1, Будућност - Слоја (Д) 4:1, Бава - Виногради ДБ 2:0, Јединство - Селак (МП) 3:1.

Табела: Арсенал 69, Сушица 61, Колонија 58, Јагран 46, Будућност 42, Корићани 42, Шумадија 35, Селак (МП) 35, Слоја (Д) 34, Партизан (Ц) 34, Јединство 34, Маршић 32, Виногради ДБ 29, Шумадија (Ч) 27, Бава 27, Ердолија 1931 14 бодова.

29. коло (субота, 17.00): Маршић - Шумадија, Арсенал - Јединство, Слоја (Д) - Јагран, Сушица - Партизан (Ц), Корићани - Шумадија (Ч), Ердолија 1931 - Колонија, Селак (МП) - Бава.

Друга градска лига, 28. коло: Младосић - Добрача 1:3, Бајремар - Шумарице 2008 3:0 (и.ф.), Кошућњак - 21. октобар 1:2, Хајдук - Младосић Теферич 2:0, Кременац - Куилово 1:4, Слоја (Л) - Србија 1:3, Бошунје - Азбесић 8:2, Борац (Л) - Селак (Ц) 3:2.

Табела: Бајремар 72, Србија 68, Слоја (Л) 59, Куилово 49, 21. октобар 46, Кошућњак 38, Младосић Теферич 38, Бошунје 37, Младосић 36, Азбесић 36, Хајдук 32, Селак (Ц) 32, Кременац 30, Борац 27, Добрача 24, Шумарице 2008 1 бод.

29. коло (недеља, 17.00): Младосић - Бајремар, Добрача - Борац, Селак (Ц) - Бошунје, Азбесић - Слоја (Л), Србија - Кременац, Куилово - Хајдук, Младосић - Теферич - Кошућњак, 21. октобар - Шумарице 2008.

Трећа градска лига, 16. коло: Зашава - Жежељ 4:4, Шумадија 1934 - Трмбас 6:0, Сшуденац - Велика Суубина 2:2, Сшари момци - Бурислеац 4:1. Слободан је био Дивосићин.

Табела: Шумадија 1934 39, Зашава 28, Жежељ 26, Велика Суубина 23, Сшуденац 22, Бурислеац 15, Трмбас 9, Сшари момци 7, Дивосићин 7 бодова.

ОДБОЈКА

ЖОК СМЕЧ 5

Траже се појачања

ПРИПРЕМЕ за дебитантску сезону у Супер лиги Србије у Одбојкашком клубу Смеч 5 увелико трају.

За сада је у табор екипе Дејана Брђовића стигло само једно појачање. Реч је о играчици на месту средњег блокера Сари Павловић, до малопре члану друголигашког тима Ивањице, а у току су разговори са још три девојке. Од кадра који је изборио највећи успех у краткој историји крагујевачке екипе, зна се да све остају у клубу. Једина непознаница је статус Љилане Ранковић, одличног примача, која је прошлу сезону играла у Крагујевцу као позајмица из београдске Визуре. За сада је на терапијама, а контакти са представницима вицешампиона државе и даље трају.

М. М.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА

Рок продужен

ФИНИШИРАЊЕ договора са играчима којима је истекао уговор са крагујевачким суперлигашем, одложено је за недељу дана. Предвиђено је да директор Радничког Миодраг Загорац обави крајем текуће седмице разговоре са Чедићем, Илићем, Јовановићем и Перовићем, што ће, сходно њиховом исходу, одлучивати о даљој сарадњи. Претпоставља се да ће се већина, ако не и сви, изјаснити за продужење верности клубу.

Питање тренера такође је на дневном реду. Дејан Матић је, како се чини, и даље први пик, а даље кадровске "интервенције" у саставу биће разматране после постављања првог стручњака. Извесно је једино да ће лиценцираним играчима бити прикључени најмање тројица чланова пратећег састава, који се у прошлој сезони такмичио у Другој лиги.

ИНТЕРВЈУ: ИВАН ГРУЈИН

Следи година отрежњења

Разговарао Милутин Марковић

Кoliko је у спорту све релативно показала су последња две месеца у Кошаркашком клубу Раднички. Уместо да освајањем једног од прва четири места у Супер лиги ставе тачку на, до тада, најуспешнију сезону у историји кошарке у овом граду, стигао је фијаско. Због немарности и неадекватног залагања играча на појединим утакмицама, догодине нема ни АБА лиге ни Евро купа, већ само ове наше, српске, такве каква је.

У клубу разочарање, неверица, тајац, али и пребацивање „у ходу“ на нове услове. Свесни су да су прокоцкали велики успех и прилику, но живот тече даље и на тај начин треба наставити.

Шта су узроци овог, мора се рећи, великог неуспеха Радничког?

- Разлог је потцењивање противника у Супер лиги. Сви смо били под утиском сјајног финала у АБА лиги и сви, а играчи највише, имали су и ментално и физички на уму само фајнал фор. Самим тим запостављено је домаће такмичење, што је довело до заузимања петог места.

Супер лига је трајала готово два месеца, а од почетка се видело да ствари не „штимају“. Да ли је на време могло да се стане на пут неуспеху?

- После битке сви су генерали паметни. Могло је, али играчима је непрестано био на уму фајнал фор, хтели су тамо да се докажу.

Несрећне поразе од Црвене звезде у Београду, затим од Слободе у Ужицу, Војводине и Меге у Крагујевцу, поново од „црвено-белих“ у полуфиналу у Лакташима било је тешко контролисати и поново усмерити психологију играча на победничку. Нису успели да се врате, изгубили смо много, чак седам утакмица, што је било недопустиво.

Колики је удео струке? Да ли је „клуба“ могла нешто да промени?

- Мислим да су они урадили све што је било могуће. Управо тај исти тренер и та иста клупа су довели екипу до трећег места АБА лиге.

У спорту се догађа да екстремно добру годину упропастите на крају. Тренери су урадили све што су могли. У утакмицама са екипама које су на папиру слабије, струка је најмање битна. Играчи морају сами да изнесу то бреме, макар никога не било на клупи. Када имате толико квалитетних играча у односу на ривала, ако су прави, тренер може да изађе из хале на почетку и да се врати на крају утакмице, а да се она лагано добије. Изгледа да су психолошки пали и да је то било непоправљиво.

Шок је велики, али време лечи све. Каква је актуелна ситуација у клубу?

- Spreмамо се за наредну сезону, за домаћу лигу. Ако дође до неких промена, јавност ће бити оба-

Играчи су потценили Српску лигу, ривале, нису били у стању да ментално и физички пренебрегну успех у АБА лиги и касније неуспех у фајнал фору. То су узроци коначног исхода ове сезоне - сматра председник Кошаркашког клуба Раднички

ћем и он важи још три целе године, али и ако је тако, не значи да ће остати тако. Наравно да Мута жели да остане. Никако не треба да се заборави све добро што је у радио за овај клуб и град. Ипак, можда добије понуду која не може да се одбије, јер их он у сваком тренутку има. Видећемо.

Каква је ситуација код играчког кадра? Ко је још под уговором?

- Рекох, то што је неко под уговором, не значи да ће и остати. Једноставно, има играча који треба да играју у јачим лигама. Први је Миљеновић, који идуће године мора да игра АБА лигу, па ако затражи, Раднички ће му дати слободу. Не треба спутавати талентованог играча ради интереса целе групе.

Ту су још Бирчевић, Јовић, Синовец, Димић... видећемо још шта ћемо са Урошем Николићем, он има уговор до краја ове сезоне. Појавило се доста младих играча који желе да идућу годину играју у Радничком, али опет мислим да је сувише рано причати о томе. Осталима, Вајту, Крстовићу, Борову, илузорно је говорити. Терико ће пробати у НБА лиги, а остали су, уз договор и обострану жељу, добродошли.

Не посустајемо, јер играње у КЛС не значи нити крах, нити неко велико назадовање клуба. Јед-

вештена. Никако не посустајемо, главе су горе.

Ако смо прави клуб, а јесмо, спремићемо за наредну сезону добар тим који ће поново довести Крагујевца на „Јадран“.

Да ли ће уследити неке кадровске промене, мисли се од врха, па до играчког кадра?

- Што се тиче управе, за сада сви остају. Да ли ће се и како понешто мењати, сачекаћемо лето, јер још увек је рано. До августа, када ће бити заказано окупљање, има доста времена да се добро промисли.

И „клуба“ остаје у истом саставу или...

- Ми имамо уговор са Николи-

МИРОСЛАВ НИКОЛИЋ

Има и грешака

Незаобилазна карика свакој досадашњој успеха, али и неуспеха једне екипе, шако и КК Раднички мора бити и тренер. Његова размишљања су следећа.

- Ми смо практично имали две екипе, једну за АБА, а другу за домаћу лигу. Да је до краја била она најјача ми би смо сигурно најали и тишулу у Србији.

Имали смо и доста њехова, повређених играча, што је директно утицало на наше резултате. Пајин и Бирчевић нису играли извесно време, још неки играчи шакоје. Уз то, испали смо из форме, није било мотивације, били смо ирејошенини, а све су екипе биле одличне. Нисмо ни сањали да ћемо бити иеши.

Фајнал фор је, изгледа, скупо коштао ову екипу.

- Истада шако. Несрећан пораз од Звезде у полуфиналу био је фајнал. Моја грешка је што сам подигао форму за фајнал фор уз посебне мини припреме, а баш у том периоду смо изгубили утакмице од Војводине, Меје и Слободе. Касније смо играли са младим играчима збој повреда, па је све заједно довело до краха.

Ту је грешка. Хтели смо да играмо Евро лигу, а нисмо још увек били спреми. Кренули смо иреамбициозно и добили по глави.

Шта даље?

- Ако смо иамешни, извући ћемо поуке и изаћи јачи. Раднички не сме да иројадне, морамо да се враћимо идуће године, да у међувремену смањимо буџет. Следећа треба да буде година стабилизације, да враћимо неке дугове којих имамо доста, па да кренемо од нуле.

Имамо играче под уговорима, али како им се дугује неколико месеци, они моју зајражили раскид. Пишање је да ли и ко хоће да игра КЛС. Морамо најравнији екипу са два-три искусна играча, а они које ја хоћу нису слободни. Видећемо.

Каква је ситуација са вашим сјајусом у клубу?

- Било би помало глупо да сада одем, иако имам понуда. Нисам човек који напушта брод који шоне.

Имаћемо саставке, још је рано говорићи. Ту су челници клуба, градоначелник, људи који су ме подржавали, па ћемо видети шта мисле да раде.

Тројица КГ студената

Поред староседеоца Стефана Бирчевића и Милоша Димића, селектор универзитетске селекције Србије Мијатковић у шири сјисак кандидата уврстио је и ирећеи кошаркаша Радничкој, Стефана Јовића.

Екипа од 24 играча окупила се у ушорак у Београду, где ће иочети припреме за 27. Летње универзитетске игре, које се од 6. до 17. јула одржавају у руском граду Казању.

на година у домаћој лиги не може ником да шкоди, биће то отрежњење и стабилизација. Спремићемо тим који ће бити супериоран у домаћој лиги, дакле практично за Супер лигу.

Предстоји велики посао на организационом нивоу. КЛС ни изблиза није атрактивна као АБА лига. Треба анимирати спонзоре.

- Питање је да ли смо изгубили поверење досадашњих спонзора. Домаћа лига траје пет-шест месеци, па поново долази Супер лига. Мислим да треба бити ту и кад је тешко и помоћи клубу у оваквим тренуцима.

Шта ће се, по вашем мишљењу, догодити са овдашњом кошарком уколико се не избори плансман у АБА лигу?

- Не треба бити сумњичав. Мислим да ће се Крагујевчани много више радовати него што то у овом тренутку изгледа. Такође, не треба веровати неким медијима, разноразним причама, већ да ће наша публика бити више него задовољна будућим развојем ситуације.

У кошаркашким кулоарима на велико се причало и прича се о могућности да крагујевачки клуб ипак дође до „Јадрана“ због финансијских потешкоћа Војводине и Мега Визуре. Је ли било икаквих таквих контаката?

- Ми никако не желимо на туђој муци и несрећи да градимо своју срећу. Једноставно, они најбоље знају каква је ситуација и да ли нешто могу или не.

Не разговарамо на ту тему, јер мислим да би то било недолучно у овом тренутку. Уколико се нешто догоди, јавност ће, као и увек до сада, бити правремено обавештена. Вероватно после завршетка домаћег фајнал фора.

Ипак, уколико дође до прилике да се „ускочи“ на нечије место, хоће ли Раднички бити заинтересован?

- Наравно да хоће, не знам ко не би био.

Без помена публице овај разговор било би немогуће завршити. На крају, и поред евидентног неуспеха, добили сте искључиво само симпатије, аплаузе и поздраве.

- То је за свако поштовање. Ми и понеки редак звиздук схватамо као бригу и љубав за свој тим. Крагујевчани имају осећај припадности граду и свом клубу и то је велики капитал Радничког. Ми се тиме поносимо.

РУКОМЕТ

Сања и Каћа у српском тиму

МЕБУ 17 играчица за прву фазу припрема пред Медитеранске игре у турском Мерсину, које су на програму крајем јуна, селектор репрезентације Србије Саша Бошковић позвао је и две чланице Радничког, лево крило Сању Радосављевић и бека Катари-ну Степановић.

Оне ће, тако, сигурно провести девет дана у Врњачкој Бањи, а да ли ће се наћи и на завршним припремама у Ковилову, од 11. до 19. јуна, што би практично значило и наступ на Играма, одредиће стручни штаб српске селекције.

В. У. К.

АУТОМОБИЛИЗАМ

Ламбашина чука

ВОЗАЧ АСК Крагујевац Предраг Ламбаша, тријумфовао је на старту овогодишње сезоне у обе брдске трке, које су се прошле недеље возиле у Зајечару под називом „Вршка чука 2013“.

Ламбаша је био најбржи у најпопуларнијој класи 2, популарних „југића“, у којој се надметало осам возача, а велику борбу на стази водио је са Урошом Бркићем од кога је на крају био бржи за три и по секунде.

На првој овогодишњој трци учествовало је 28 аутомобилиста из Србије, а по интересовању публице Зајечар се показао као добар домаћин, па ће, највероватније, на истој стази бити вожена још две трке у септембру ове године.

С. М. С.

ШАХ

Водовод трећи

НА Купу Светозара Глигорића у Бањи Ковиљачи, прошле недеље, Шах клуб Водовод заузео је треће место. Крагујевачки тим освојио је 18 бодова, чиме се нашао иза победника Југовића из Каћа (20.5 поена) новосадског ШК ДДОР (19.5).

Иначе, Водовод је наступио у велемајсторском саставу који су чинили: Иван Иванишевић, Милош Перуновић, Бобан Богосављевић, Данило Милановић и Бошко Абрамовић, уз ФИДЕ мајстора Борољуба Златановића.

В. У. К.

КАРТИНГ

Први, први...

ПРОШЛЕ недеље вожена је дупла картинг трка на стази Ада Хуја под називом „Награда Београда 2013“.

Крагујевчани су имали одличан наступ. Александар Ристић је забележио две победе у класама 4 и 7, док је исти учинак забележио и Мирослав Марковић, али у класи 6. У нижим класама до тријумфа је дошао Никола Лазаревић у класи 2, у којој је Лука Стојановић освојио једно друго и једно треће место.

Екипно, АСК Крагујевац је сакупио највише бодова тако да убедљиво води у генералном пласману.

С. М. С.